

Statisztikai Jelentések

Élelmiszeripari kapacitásjelentés 2020. év

IV. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

ÉLELMISZERIPARI KAPACITÁSJELENTÉS 2020. ÉV IV. ÉVFOLYAM • 1. szám • 2021

Megjelenik 3 évente

Felelős szerkesztő

Demeter Edit

Szerzők

Boldog Valéria
boldog.valeria@aki.gov.hu
Csoltai Veronika
csoltai.veronika@aki.gov.hu
Dankóné Seres Zsuzsanna
dankone.seres.zsuzsa@aki.gov.hu
Demeter Edit
demeter.edit@aki.gov.hu
Fekete Géza
fekete.geza@aki.gov.hu
Kiss Gabriella
kiss.gabriella@aki.gov.hu
Medináné Lázár Virgília
lazar.virgilia@aki.gov.hu
Molnár Piroska
molnar.piroska@aki.gov.hu

Közreműködők

Gaál Márta

Kiadó

Agrárközgazdasági Intézet
Nonprofit Kft.

Elérhetőségek

H-1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: (+36 70) 501-0446
Fax: (+36 1) 217-8111
<https://aki.gov.hu>
aki@aki.gov.hu

A kiadvány az Agrárközgazdasági Intézet
által üzemeltetett Agrárstatisztikai Rendszer

adatai alapján készül.

Friss adatokért kérjük látogasson el az

ASIR lekérdezhető adatok

felületre

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:

Publikációs Csoport
publikacio@aki.gov.hu
Telefon: (+36 70) 501-1156

Tartalomjegyzék

Összefoglaló	3
Summary	4
Élelmiszeripari kapacitás felmérés	5
Információ az adatfelvételtől.....	5
Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártásról általában	7
Élelmiszeripari kapacitások és azok kihasználtsága szakágazatonként.....	9
Húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása	9
1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás	9
1012 Baromfihús feldolgozása, tartósítása	12
1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása... ..	14
Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	15
1039 Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	15
Növényi, állati olaj gyártás.....	21
Tejfeldolgozás.....	23
1051 Tejtermék gyártása.....	23
1052 Jégkrém gyártása	27
Malomipari termék, keményítő gyártása	29
Pékáru, tésztafélék gyártása	35
1071 Kenyér, friss pékáru gyártása	35
1072 Tartósított lisztes áru gyártása	37
1073 Tésztafélék gyártása.....	39
Egyéb élelmiszer gyártása	41
1082 Édesség gyártása	41
1083 Tea, kávé feldolgozása.....	44
1084 Fűszer, ételízesítő gyártása	46
Takarmány gyártása	48
1091 Haszonállat-eledelel gyártása	48
1092 Hobb állat-eledelel gyártása	51
Italgyártás	52
1101 Desztillált szeszes ital gyártása	52
1102 Szőlőbor termelése	53
1105 Sörgyártás	56
1107 Üdítőital, ásványvíz gyártása	57
Táblázatok.....	62

Jelen mű felhasználása a Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-NC-SA 4.0) licenc alapján lehetséges. A felhasználási feltételekről bővebben: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.hu>

Összefoglaló

A marhavágó vonalakra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 52 százalék volt 2020-ban, míg a sertésdaraboló, csontozó vonalak esetén a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 79 százalék volt. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag magas, 206 nap, az átlagos napi üzemórák száma 7 volt.

Az olajosmag-feldolgozásban a TOP 5 cég az éves termelés 97,4 százalékát fedte le, súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 88,4 százalék volt a vizsgált évben. A pasztőröző berendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 37,5 százalék volt 2020-ban, 1,5 százalékponttal magasabb, mint 2017-ben.

Magyarországon az egy óra alatt előállított tejkészítmények esetén a natúrsajt-gyártás 24,8, a vaj 6,2, a vajkrém 8,2 tonnával vette ki a részét a termelésből. Túróból 23,7 tonna előállítására voltak képesek a hazai termelők egy óra alatt 2020-ban.

A malomiparban őrlési tevékenységet végző üzemegységek 44 százalékának kapacitáskihasználtsága meghaladta a 80 százalékot, tehát nagyon magas kihasználtsággal dolgozott 2020-ban. A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 50,4 százalék volt 2020-ban. Erre a sütőipari vonalra átlagosan napi 10 üzemóra és 309 munkanap volt jellemző. A száraztészta vonalon a TOP 5 cég az éves termelés 83,9 százalékát adta, éves termelt mennyiségük meghaladta a 91 ezer tonnát.

A beérkezett adatok alapján a magyarországi cégeknél az egy óra alatt előállítható haszonállat-keveréktakarmány mennyisége 1741 tonna (TOP 5 vállalatnál 258 tonna/óra), míg a granuláló berendezéseknél 924 tonna/óra (a TOP 5 cég esetében 210 tonna/óra) volt 2020-ban. A beküldött információk alapján a hobbiállat-takarmány gyártósorának súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 81,5 százalék (+9,5 százalékpont 2017-hez képest), a TOP 5 cégé 80,0 százalék volt a 2020. évben.

A pálinkakészítés többnyire szezonális tevékenység, a beérkezett 222 üzemegység adatai alapján átlagosan 112 üzemnapon történt pálinkafőzés, napi 10 órán keresztül, a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 29,9 százalék volt 2020-ban. A borpalackozó vonalakon – 0,75 literes vezérgyártmányra számolva – 565,9 millió darab palackot állítottak elő a vizsgált évben, a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 57,3 százalékot tett ki. A sörgyártó vonalakon egy óra alatt termelhető mennyiség 264,7 ezer liter volt hazánkban 2020-ban, ennek 96,8 százalékát adta az 5 legnagyobb cég.

A jelentést beküldött ásványvíz-palackozó cégek által előállított termelt mennyiség 692,6 millió liter volt a vizsgált évben, a vállalkozások súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 46,6 százalékot tett ki. A vizsgált évben 751 millió liter üdítő került le a gyártóvonalakról, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság csupán 38,1 százalékot tett ki. Az üdítőital-gyártósorra átlagosan 194 üzemnap és 14 óra volt jellemző.

Summary

The weighted average capacity utilisation rate for beef slaughter lines was 52 percent in 2020, while the weighted average capacity utilisation rate for pork cutting and boning lines was 79 percent. The average number of operating days per year among meat lines was relatively high at 206 days, with an average number of operating hours per day of 7.

In oilseed processing, the top 5 companies covered 97.4 percent of annual production, with a weighted average capacity utilisation of 88.4 percent in the year under review. The weighted average capacity utilization of pasteurization equipment was 37.5 percent in 2020, 1.5 percentage points higher than in 2017.

In terms of hourly production of dairy products in Hungary, natural cheese production accounted for 24.8 tonnes, butter for 6.2 tonnes and butter cream for 8.2 tonnes. Domestic producers were able to produce 23.7 tonnes of cottage cheese per hour in 2020.

In the milling industry, 44 percent of the milling units had a capacity utilization rate of over 80 percent, i.e. a very high utilization rate in 2020. The weighted average capacity utilization of the bread products line was 50.4 percent in 2020. This baking line had an average of 10 operating hours per day and 309 working days. In the dry dough line, the TOP 5 companies accounted for 83.9 percent of annual production, with an annual production volume of over 91 thousand tonnes.

Based on the data received, the amount of livestock compound feed that can be produced per hour by the Hungarian companies was 1,741 tonnes (258 tonnes/hour for the TOP 5 companies), while this amount by granulating equipments was 924 tonnes/hour (210 tonnes/hour for the TOP 5 companies) in 2020. Based on the information submitted, the weighted average capacity utilisation of the pet food production line was 81.5 percent (+9.5 percentage points compared to 2017), and 80.0 percent for the TOP 5 companies in 2020.

Brandy production is mostly a seasonal activity, with an average of 112 plant days were spent distilling brandy for 10 hours per day, with a weighted average capacity utilisation of 29.9 percent in 2020. The wine bottling lines produced 565.9 million bottles per 0.75-litre lead production in the year under review, with a weighted average capacity utilisation of 57.3 per cent. The hourly output of beer production lines in Hungary in 2020 was 264.7 thousand litres, of which 96.8 per cent was produced by the 5 largest companies.

The volume produced by the mineral water bottling companies that submitted the report was 692.6 million litres in the year under review, with a weighted average capacity utilisation of 46.6 percent. In the year under review, 751 million litres of soft drinks were taken off the production lines, with a weighted average capacity utilisation of only 38.1 percent. The soft drinks production line had an average of 194 operating days and 14 hours.

Élelmiszeripari kapacitás felmérés

Információ az adatfelvételről

A korábbi adatgyűjtések tapasztalatai röviden

Szakágazati besorolás alapján (NAV-adatbázis) jó lefedettség nem érhető el, mivel a vállalkozások a főtevékenységük mellett további jelentős árbevételű eredményező melléktevékenységeket is folytathatnak, illetve azok a vállalkozások, amelyek nem rendelkeznek élelmiszeripari főtevékenységgel, kimaradnak a mintából. Ezért azokban a szakágazatokban, ahol erre lehetőség van, a címlista összeállításánál támaszkodni kellett a szervezeteket nyilvántartó hatósági (pl. élelmiszer- és takarmánybiztonsági célokat szolgáló engedélyezési listák stb.), tevékenység alapján összeállított adatbázisokra.

Az adatgyűjtés jogi keretei

Az adatgyűjtés megvalósulását a hatályos statisztikai törvény és a kapcsolódó OSAP-rendelet tette lehetővé, amellyel kötelezővé vált a kijelölt szervezetek számára a statisztikai adatszolgáltatás.

Adatszolgáltatói kör

Az adatszolgáltatókat az élelmiszer, ital- és dohánytermékek gyártásával foglalkozó kijelölt szervezetek adták, a kézműipari termékeket gyártó egyéni vállalkozások és a 10 millió forint alatti árbevétellel rendelkező cégek nélkül. A kijelölés a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) által közzétett címlista (engedélyköteles létesítmények listája, illetve engedélyezett és nyilvántartott takarmány-előállító üzemek listája), valamint a NAV társasági adóbevallásában az élelmiszeriparba sorolt vállalkozások (10 millió forint feletti árbevétellel rendelkezők) alapján történt, kiegészítve a KSH-tól kapott élelmiszeripari tevékenységet folytató cégekkel. Az adatszolgáltatói körbe a továbbiakban bevontuk a főtevékenységként nem élelmiszeriparba sorolt, de élelmiszeripari tevékenységet folytató vállalkozásokat (más statisztikában jelentő élelmiszeripari tevékenységet folytatók stb.).

Az adatgyűjtés módja

Az adatgyűjtés elektronikus úton az Agrárstatisztikai Információs Rendszerben (ASIR) történt, ugyanakkor jelentős volt az adatszolgáltatók részéről a papíron, e-mailen történő adatszolgáltatás is. A postai úton és az elektronikus levélként beérkező kérdőívek az Agrárstatisztikai Osztályon kerültek rögzítésre az ASIR rendszerben.

Az adatgyűjtés ideje

Az adatgyűjtés OSAP-keretek között 2021-ben zajlott a 2020-as tárgyévvel vonatkozóan. A beérkezési határidő a tárgyidőszakot követő év március 31-e volt. A többkörös megkeresés eredményeként a kijelölt adatszolgáltatók 56,5 százaléka teljesítette a statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségét.

A kapacitáshoz kapcsolódó fogalmak

Műszaki kapacitás: a feldolgozó vonal gépkönyvében szereplő vagy műszaki leírásában meghatározott tartós teljesítményre utaló, egy órára vonatkoztatott adat. A felmérés a kihasználatlan kapacitások (a termelésből kivont, leállított, felújításra váró, de műszakilag üzemképes vonalak) műszaki kapacitását is magában foglalja. Összetett vonalak esetében a szűk keresztmetszetet jelentő legkisebb kapacitású részegység határozta meg a vonal együttes kapacitását.

Feldolgozott nyersanyag, illetve termelt mennyiség: a technológiai vonalon ténylegesen feldolgozott nyersanyag, illetve termelt termékek mennyisége. Alapvetően a termelt mennyiségre vonatkozó adatokat kellett kitölteni, de volt, ahol ettől eltérünk és a feldolgozott mennyiségről kértük az adatokat (ezt a kérdőíven minden esetben jelöltük). Amennyiben a termelőberendezés többféle terméket állított elő (pl. érlelők), úgy a termelés mennyisége a legjellemzőbb termékre átszámítva került közlésre.

Napi üzemórák száma: átlagos munkarend szerinti napi munkaidő. Éven belüli műszakszámváltozás tervezése esetén a tényleges munkanappal súlyozott átlagos napi üzemóra megadása.

Munkarend szerinti üzemnapok száma: az az időtartam, amely alatt a termelőberendezésnek az üzem részére megállapított munkarend szerint üzemelnie kell. Szezonálisan üzemeltetett vonalaknál a szezon előtt tervezett üzemnapokat kellett alapul venni. Nem szezonálisan üzemeltethető termelőkapacitásoknál a naptári alapot csökkenteni kellett a munkaszüneti napok, szabadnapok számával.

Ezek az értékek erősen befolyásolják a szervezetenkénti és az összesített eredményként kapott kapacitáskihasználást. A szezonális termékekénél különösen fontos, hogy mekkora a termelés hossza és azon belül mekkora a kapacitások leterheltsége.

Egy vonalon több termék előállítása is előfordulhat, emiatt a vonal „munkaidejének” szétosztására került sor a termékek között (pl. alkoholmentes italgyártás).

A „**TOP 5**” cég: az adott gyártóvonalon a legnagyobb éves termelt vagy feldolgozott mennyiséggel rendelkező öt adatot szolgáltató vállalkozás.

Üzemegységek száma: megegyezik a telephelyek számával.

Térképek: a térképen szereplő értékek a telephely (ahol a gyártás, feldolgozás történik) szerinti megoszlásokat szemléltetik.

A kapacitáskihasználtság számítása:

$$= \frac{\text{termelt, feldolgozott mennyiség}}{\text{műszaki kapacitás} \times \text{üzemnapok száma} \times \text{üzemórák száma}}$$

A feldolgozás során a kapacitáskihasználtság egy ötfokozatú skálán került megjelenítésre, ahol a 20 százalékalatti kategória nagyon alacsonynak, a 20 és 40 százalékalatti alacsonynak, a 40 és 60 százalékalatti közepesnek, a 60 és 80 százalékalatti magasnak, a 80 százalékalatti nagyon magasnak számított.

A kapacitáshoz kapcsolódó mutatók

Éves üzemórák száma: napi üzemórák és az üzemnapok számának szorzata gyártóvonalként.

Átlagos éves üzemórák száma: a gyártóvonalkénti éves üzemórák összegének és a vonalak számának hányadosa.

Átlagos üzemórák száma: az adott gyártóvonala beérkező összes üzemóra és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

Átlagos üzemnapok száma: az adott gyártóvonala beérkező összes üzemnap és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

Az **egy óra alatt megtermelhető vagy feldolgozható összes mennyiség:** a beérkezett műszaki kapacitásadatok összegzését jelentette gyártóvonalként.

Az **átlagosan egy óra alatt megtermelhető vagy feldolgozható mennyiség:** az összes egy óra alatti mennyiség és az adatot szolgáltató vonalak számának hányadosa.

A gyártóvonalakra jellemző **súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság** számítása:

$$= \frac{\sum \text{termelt, feldolgozott mennyiség}}{\sum (\text{termelt, feldolgozott mennyiség} / \text{kapacitáskihasználtság})}$$

Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártásról általában

A mezőgazdaság által megtermelt nyersanyagok nagy részét 2020-ban is az élelmiszeripar dolgozta fel, másik részét feldolgozatlanul exportáltuk. A NAV-adatbázis 2020-as előzetes adatai szerint az élelmiszeripari szakágazathoz sorolt vállalkozások száma 2020-ban 4100-ra csökkent, ami 16,4 százalékos visszaesést jelent 2017-hez képest. Emellett közel 9 százalékkal csökkent az élelmiszeripari cégek statisztikai állományi létszáma is, míg az értékesítés árbevétele (+11,2 százalék) és az export árbevétele (+9,3 százalék) növekedett 2017-hez képest 2020-ban.

Az élelmiszeripari vállalkozások többsége a kis- és mikrovállalkozásokhoz (91,1 százalék) tartozott, míg további 8,1 százalékon a nagy és közepes méretkategóriába sorolt cégek osztoztak. Ugyanakkor az árbevétel (88,5 százalék), az exportárbevétel (93,6 százalék) és az átlagos statisztikai állományi létszám (76,8 százalék) jelentős részét a közepes és nagyvállalatok adták.

A jegyzett tőke arányában az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás vállalkozásai 49 százalékban külföldi tulajdonban vannak. A maradék 51 százalékon a hazai társasági 29,8 százalékkal, a hazai magán 16,2 százalékkal, az állami 4,1 százalékkal, illetve az önkormányzati és hazai nonprofit tulajdon 1 százalékkal osztozik (NAV 2019. évi adatai alapján).

Az élelmiszeripar támogatása a 2014–2020-as időszakban jellemzően operatív programokból (VP) és hazai finanszírozásból (GINOP) származott, az ágazat részére kifizetett támogatási összeg nagysága összességében meghaladta a 460 milliárd forintot. A támogatásokból jelentősebb arányban részesültek többek között a húsipari cégek, valamint a tejfeldolgozással, italgyártással és tartósítással foglalkozó vállalkozások.

A 2020-as év a pandémia miatt rendkívüli év volt az élelmiszeripari cégek, de az egész hazai nemzetgazdaság számára. A járvány előtt a hazai fogyasztók elsődleges kiszolgálása mellett az export növelése is fontos célként szerepelt, viszont a járvánnyal egyértelműen még inkább előtérbe került a magyar lakosság ellátása. A pandémia idején tavasszal az ellátási lánc fenntartása és a higiéniai szabályok kialakítása volt a szakágazatban az elsődleges cél. Ősszel már egyértelműen a munkaerő egészségi állapotának megőrzése és a termelés stabilitása került előtérbe.

A pandémia hatása szakágazatonként eltérő volt, a kialakult folyamatok még a 2021-es évben is érezhetőek. Az alapanyag-, illetve energiaárak és a munkaerőköltség drasztikus növekedése, valamint egyes szakágazatok munkaerőhiánya már nagy erőfeszítéseket követelt 2020-ban és követel jelenleg is a termelőktől, feldolgozóktól. Ez hatással van a fogyasztókra is, mivel folyamatosan emelkedtek és emelkednek az élelmiszeripari termékek fogyasztói árai.

Néhány kiemelt szakágazat előzetes adatai a 2020-as NAV-adatbázis alapján (ahol az eltérő üzleti évet választó cégek információi nem szerepelnek):

A húsiparban (összevonva a 1011, 1012 és 1013 szakágazatot) az élelmiszeripari vállalkozások 10,3 százaléka termelt 2020-ban, itt jött létre a legnagyobb árbevétel a 1011-es húsfeldolgozás és -tartósítás szakágazatnál (10,3 százalék). A húsipari szakágazatok a foglalkoztatásban is jelentős részesedéssel (25,9 százalék) bírtak. A NAV-adatbázisa szerint ezekben a szakágazatokban 424 vállalkozást tartottak nyilván, ezek a cégek 22,1 ezer főt foglalkoztattak és 977,6 milliárd forint árbevételt könyvelhettek el 2020-ban.

A tejtermékgyártás szakágazatban az élelmiszeripari vállalkozások csupán 1,9 százaléka termelt 2020-ban, ennek ellenére a tejtermékgyártásnál jött létre a 2. legnagyobb árbevétel (8,8 százalék) és a foglalkoztatásban is jelentős részesedéssel (8,4 százalék) bírt ez a szakágazat. A NAV-adatbázisa szerint 76 vállalkozást tartottak nyilván a tejtermékgyártás szakágazatban, ezen cégek 7,1 ezer embert foglalkoztattak és 390,4 milliárd forint árbevételt könyvelhettek el 2020-ban.

A 1091 szakági besorolással rendelkező cégek az élelmiszeripar összes árbevételéből 5,8 százalékkal, exportárbevételéből 2,6 százalékkal részesedtek, míg a statisztikai állományi létszámuk az élelmiszeriparban dolgozók létszámának 2,8 százalékát tette ki 2020-ban.

A NAV-adatbázisa szerint Magyarországon a sörgyártás szakágazatban nyilvántartott 82 vállalkozás 1842 főt foglalkoztatott 2020-ban. A sörgyártás részesedése az élelmiszeripari árbevételből 3,7 százalék, az exportárbevételből pedig 0,4 százalék volt, nem változott 2020-ban 2017-hez képest, ebből is látszik, hogy elsősorban a hazai piacra termelnek az üzemek.

1. táblázat: **Az élelmiszer-, ital- és dohánytermékgyártás főbb mutatói szakágazonként, 2020^{a)}**

TEÁOR	Szakágazat megnevezése	Cégek száma, db	Átlagos statisztikai állományi létszám, fő	Értékesítés árbevétele, millió HUF	Exportárbevétel, millió HUF
1011	Húsfeldolgozás, -tartósítás	268	7 984	453 506	173 781
1012	Baromfihús feldolgozása, tartósítása	102	9 424	357 106	121 334
1013	Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	54	4 691	167 000	52 110
1020	Halfeldolgozás, -tartósítás	10	54	995	9
1031	Burgonyafeldolgozás, -tartósítás	10	82	3 771	359
1032	Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	74	960	62 601	22 358
1039	Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	337	5 548	223 412	117 423
1041	Olaj gyártása	45	970	342 002	220 609
1051	Tejtermék gyártása	76	7 143	390 352	94 162
1052	Jégkrém gyártása	42	131	2 044	213
1061	Malomipari termék gyártása	77	1 880	126 286	31 576
1062	Keményítő, keményítőtermék gyártása	9	989	160 099	94 476
1071	Kenyér, friss pékáru gyártása	893	14 080	163 379	2 994
1072	Tartósított lisztes áru gyártása	84	2 982	73 950	25 553
1073	Tésztafélék gyártása	113	1 605	58 416	12 345
1081	Cukorgyártás	6	251	25 022	2 503
1082	Édesség gyártása	179	4 507	245 441	79 196
1083	Tea, kávé feldolgozása	36	189	9 454	2 423
1084	Fűszer, ételízesítő gyártása	40	1 145	38 520	11 425
1085	Készétel gyártása	41	971	33 356	4 609
1086	Homogenizált, diétás étel gyártása	26	341	16 257	10 023
1089	Mns egyéb élelmiszer gyártása	209	3 635	254 757	134 432
1091	Haszonállat-eledel gyártása	87	2 397	256 811	39 192
1092	Hobbiállat-eledel gyártása	36	1 491	127 265	98 632
1101	Desztillált szeszes ital gyártása	304	1 069	39 362	4 363
1102	Szőlőbor termelése	617	3 477	111 119	35 183
1103	Gyümölcsbor termelése	16	36	576	193
1104	Egyéb nem desztillált, erjesztett ital gyártása	8	5	20	0
1105	Sörgyártás	82	1 842	162 380	6 335
1107	Üdítőital, ásványvíz gyártása	212	3 655	277 465	61 414
1200	Dohánytermék gyártása	7	1 750	230 664	36 599
	Élelmiszeripar összesen	4 100	85 284	4 413 387	1 495 825

^{a)} Előzetes adatok, mivel az eltérő üzleti éves cégek adatait nem tartalmazza.
 Forrás: NAV-adatbázis

Élelmiszeripari kapacitások és azok kihasználtsága szakágazatonként

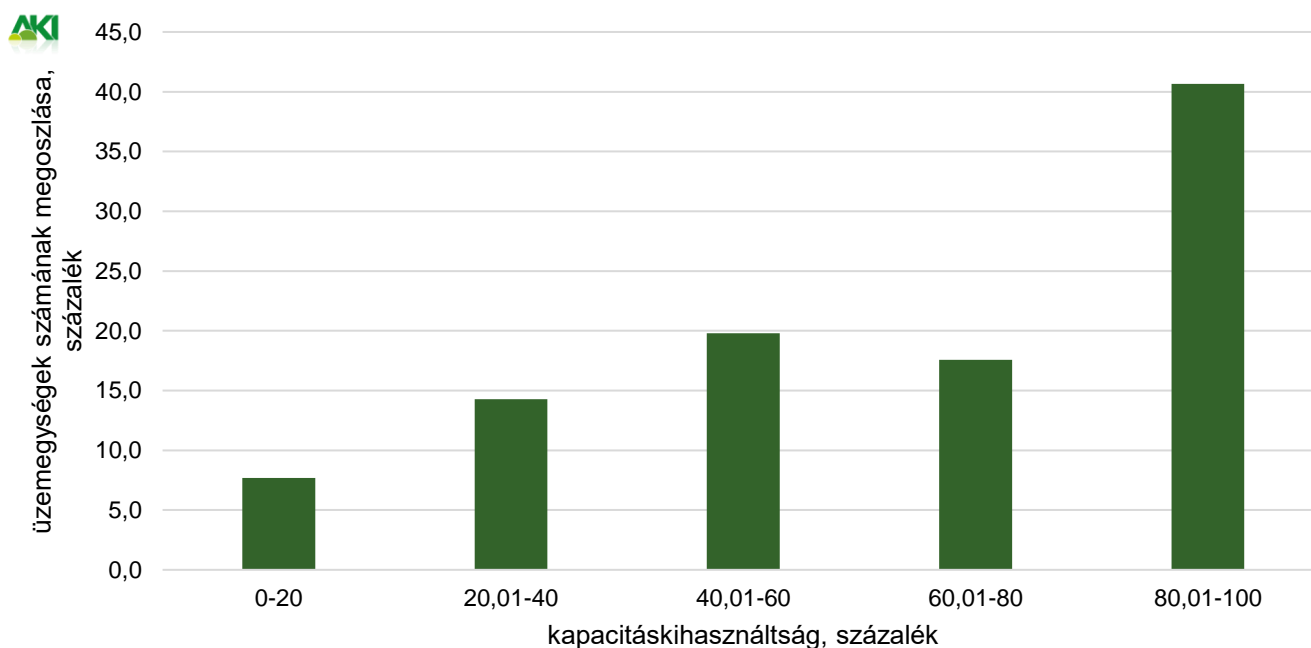
Húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása

1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás

Magyarországon a húsfeldolgozás szakágazatot főtevékenységként megadó vállalkozások kevesebb mint kétharmad részben (közel 61 százalék) hazai magántulajdonban (társas és egyéni) vannak. Az önkormányzati és állami tulajdon kissé meghaladja a 9 százalékot, a külföldi tulajdonlás pedig 30 százalék a 2019-re vonatkozó NAV-adatok alapján a vállalkozások tulajdonosi arányai szerint a jegyzett tőke százalékában. A húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó tevékenységek közül a sertésvágásról 93 telephelyről, a marhavá-

gásról 37 telephelyről, a sertésdarabolással kapcsolatban 61 telephelyről küldtek információt az adatszolgáltatók. A műszaki kapacitásadatok mellé nem minden adatküldőnél társultak termelési értékek a 2020-as évre vonatkozóan, és a legutóbbi, 2017-re vonatkozó adatbekéréshez képest némileg kevesebb vállalkozástól érkeztek információk. Ez arra utalhat, hogy a pandémia, az állatbetegségek és a piaci folyamatok megnehezítették vagy ellehetetlenítették a feldolgozók egy részének tevékenységét.

1. ábra: A sertésvágó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

ASIR

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A beérkezett adatok alapján az üzemeknél a sertésvágó vonalak több mint 40 százaléka 80 százalékos feletti kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban (1. ábra). A 2017-es évhez viszonyítva – ahol a 80 százalékos feletti kapacitáskihasználtságú vállalkozások aránya 30 százalék körül alakult – megfigyelhető,

hogy az üzemek egy része elmozdult az intenzívebb kapacitáskihasználás felé. A változást a kieső szereplők „hiányzó” termelésének pótlása, illetve gazdasági, hatékonysági megfontolások indokolják, hiszen a felvevőpiac mérete nem változott számottevően.

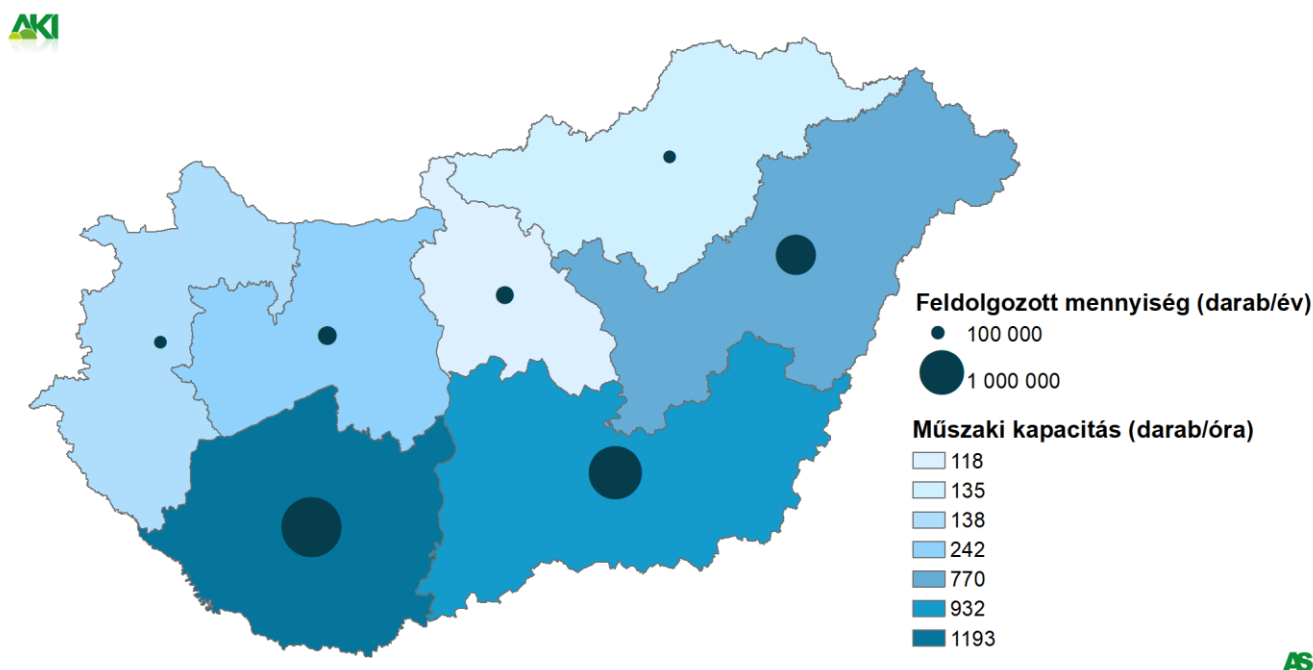
A húsfeldolgozó vállalkozások – hagyományaik vagy tudatos stratégia mentén kialakuló – eltérő állapotú és nagyságú műszaki kapacitásokkal rendelkeznek. A feldolgozók egy része állatvágással, darabolással és készítmény-előállítással egyaránt foglalkozik, ugyanakkor a specializáció, koncentráció is jellemző az ágazatban. Egyes üzemek kizárólag a feldolgozás első szakaszát, például sertés- vagy marhavágást végeznek és jellemzően nem kizárólag a belföldi piacra értékesítenek. A kisebb, más adottságú feldolgozók behatárolt körzetben saját termékeikkel tudják ellátni akár közvetlenül a fogyasztókat (saját tulajdonú bolt) vagy a kiskereskedelmet. A feldolgozók változatos működése miatt eltérő a rendelkezésre álló műszaki kapacitások és azok kihasználtsága, amit a beérkezett adatok is alátámasztanak. A sertésvágó vonalakra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 78 százalék volt

2020-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag magas, 181 nap, az átlagos napi üzemórák száma 6 volt.

A beérkezett adatok alapján a TOP 5 sertésvágással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség 67 százalékát adta, amelyek mindegyike a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozott. Az öt legnagyobb sertésvágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 85 százalék volt, 7 százalékponttal magasabb az összes adatszolgáltatóra (sertésvágás) számított kihasználtságnál (2. táblázat).

A sertésvágó vonalak területi alapú megoszlása alapján a Dél-Dunántúlon és a Dél-Alföldön található a legnagyobb összesített kapacitás. A kapcsolódó termelt mennyiség – a kapacitásokkal összhangban – szintén ezekben a régiókban volt a legmagasabb 2020-ban (2. ábra).

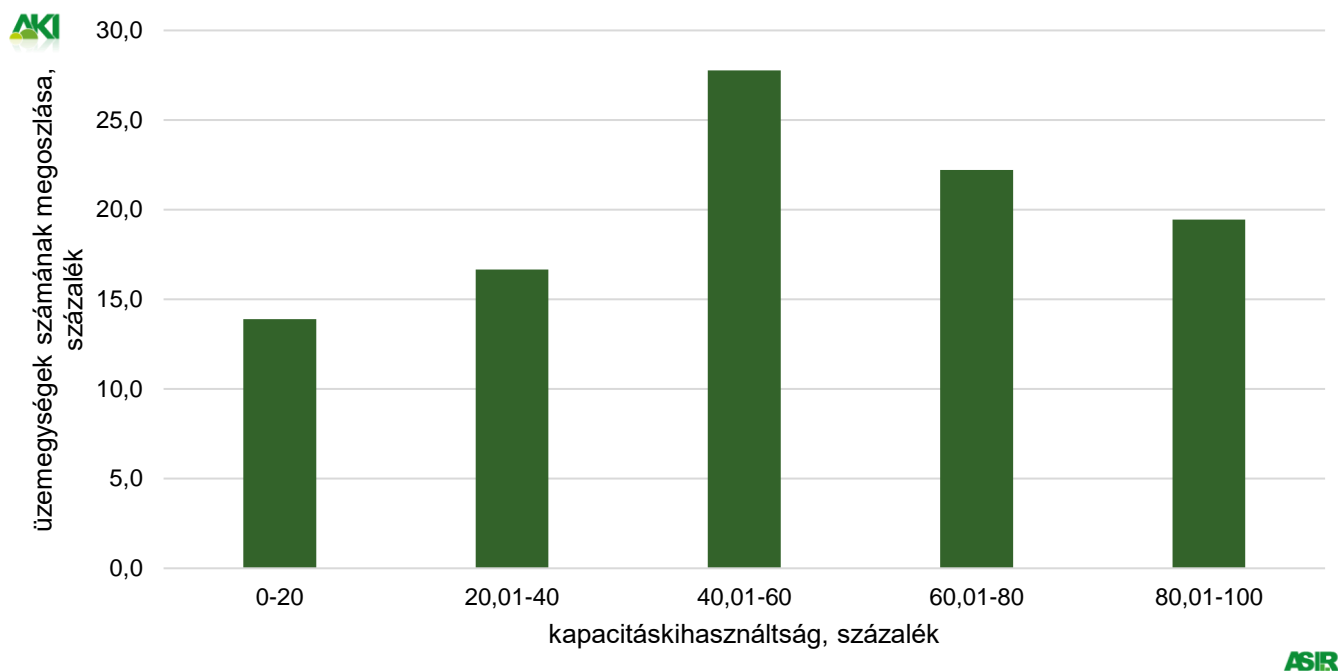
2. ábra: **A sertésvágó vonalak feldolgozott mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióként, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Az adatok alapján a marhavágással foglalkozó üzemek 42 százaléka működött 60 százalékos feletti kapacitáskihasználással (ezen belül a vonalak kevesebb mint fele tartozott a 80 százalékos meghaladó kapacitáskihasználású kategóriába), ugyanakkor 14 százalékuk a nagyon alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba került 2020-ban (3. ábra).

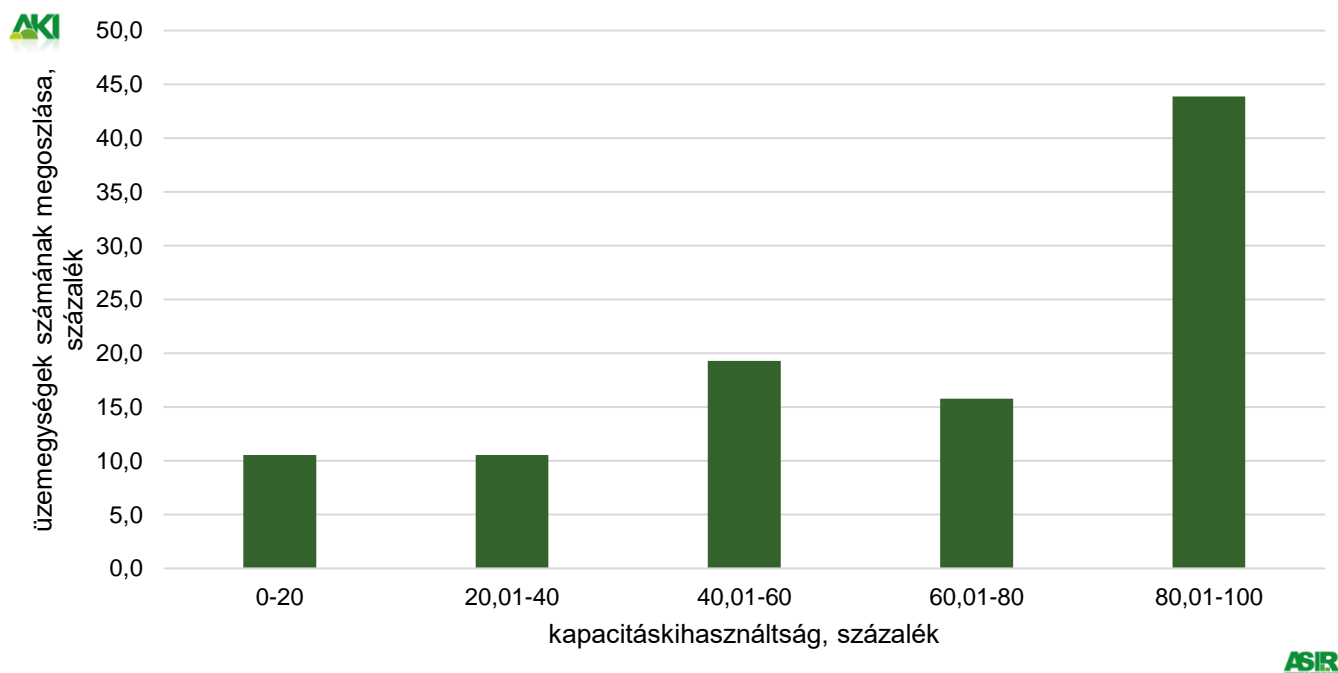
A marhavágó vonalakra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 52 százalék volt 2020-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari vonalak között viszonylag alacsony, 119 nap, az átlagos napi üzemórák száma szintén alacsony, 5 óra volt.

3. ábra: **A marhavágó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A beérkezett adatok alapján a TOP 5 marhavágással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség 72 százalékát adta, közülük mind az öt vállalkozás a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozik.

Az öt legnagyobb marhavágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 66 százalék volt, 14 százalékponttal magasabb az összes adatszolgáltatóra (marhavágás) számított kihasználtságnál (2. táblázat).

4. ábra: **A sertésdaraboló, csontozó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A felmérés szerint a sertésdarabolással, csontozással foglalkozó üzemegységek közel 44 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban. A nagyon alacsony és alacsony kapacitáskihasználtságú kategóriába együttesen 21 százaléku tartozott (4. ábra).

A sertésdaraboló, csontozó vonalak esetén a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 79 százalék volt 2020-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma a húsipari

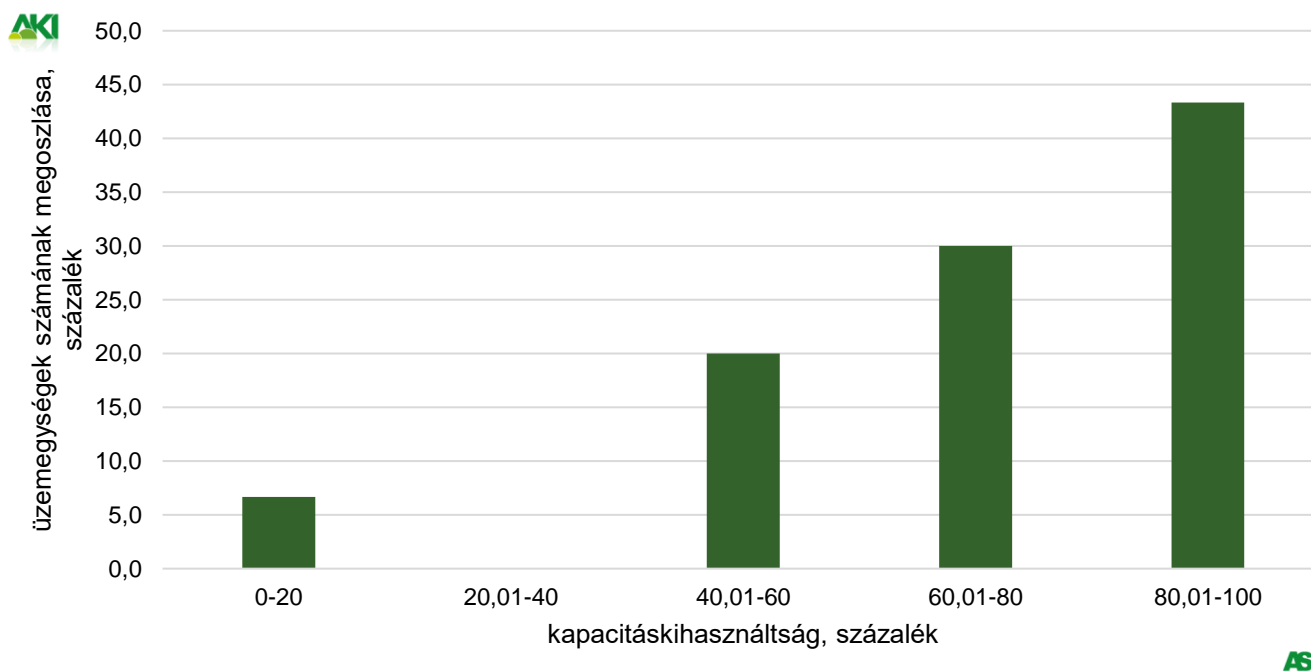
vonalak között viszonylag magas, 206 nap, az átlagos napi üzemórák száma 7 volt. A beérkezett adatok alapján az éves termelt mennyiséget tekintve a TOP 5 cég 86 százalékos részesedést ért el, amelyek közül négy a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba (főtevékenység) tartozott. Az öt legnagyobb sertésdaraboló, csontozó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 82 százalék volt 2020-ban (2. táblázat).

1012 Baromfihús feldolgozása, tartósítása

Magyarországon a baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatot főtevékenységként megadó vállalkozások túlnyomó részben (87 százalék) hazai magántulajdonban (társas és egyéni) vannak. Az önkormányzati és állami tulajdon elhanyagolható mértékű (szemben a 1011-es főtevékenységű vállalkozásokkal), a hazai nonprofit tulajdon kissé meghaladja a 4 százaléket, a külföldi tulajdonlás pedig közel 9 százalék a 2019-re vonatkozó NAV-adatok alapján. (A vállalkozások tulajdonosi arányai a jegyzett tőke százalékában.)

A baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágba tartozó tevékenységek közül a sovány baromfivágásról (csirkevágás) 31 telephelyről küldtek információt az adatszolgáltatók. Az üzemek közel háromnegyede (több mint 73 százaléka) magas vagy nagyon magas kapacitáskihasználással (60 százalékos kapacitáskihasználtság felett) működött 2020-ban (5. ábra). A vállalkozásoknak mindössze 7 százaléka tartozott az alacsony-nagyon alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba csirkevágás esetén.

5. ábra: **A sovány baromfivágó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A sovány baromfivágó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 81 százalék volt 2020-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 212 nap, az átlagos napi üzemórák száma 8 óra volt. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 csirkevágással foglalkozó

Az 5 legnagyobb csirkevágó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 86 százalék volt, azaz

cég az éves termelt mennyiség 75 százalékát adta, közülük négy vállalkozás a 1012 Baromfihús feldolgozása, tartósítása szakágazatba, egy üzem pedig a 1013 Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozott.

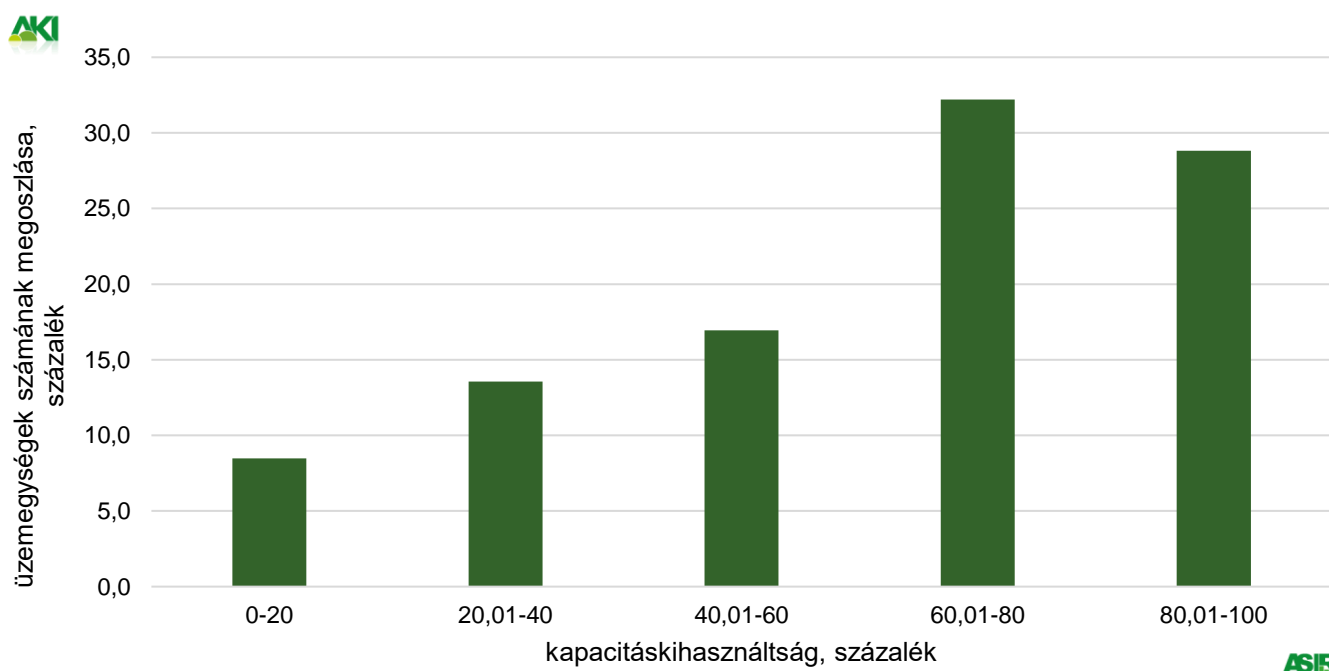
5 százalékponttal magasabb, mint a csirkevágó üzemek összesített súlyozott átlagos kihasználtsága (2. táblázat).

A beérkezett adatok alapján a tojásosztályozókat használó vállalkozások kétharmadának mezőgazdasági jellegű a főtevékenysége, azon belül is a legtöbb baromfitenyésztéssel foglalkozik. Mindössze a cégek ötödének főtevékenysége a csomagolás (8292) ennél a vonalnál. A tojásosztályozó vonalak általában nem teljes műszakban dolgoznak, jellemző a napi 1–4 órás és a 365 napos munkavégzés is. A tojásosztályozók 22 százaléka együttesen alacsony és nagyon alacsony, közel 60 százaléka magas és nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott 2020-ban (6. ábra).

A tojásosztályozó vonalakról érkezett adatok alapján a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 67,2 százalék volt a vizsgált évben, amely közel 3 százalékponttal alacsonyabb, mint a 2017-es érték. Az eltérés oka a magasabb beérkezett válaszadói szám (akik 2017-ben nem, de 2020-ban jelentettek kapacitásadatokat) és 2 tojásosztályozó vonallal rendelkező cég, amelyek jelentős termeléssel bírtak.

A beérkezett adatok alapján a tojásosztályozó vonalon az éves termelt mennyiség több mint 55 százalékát a TOP 5 cég adta 2020-ban. Az 5 legnagyobb vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 74,7 százalék volt, 7,5 százalékponttal magasabb az összes telephely adatánál.

6. ábra: A tojásosztályozó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

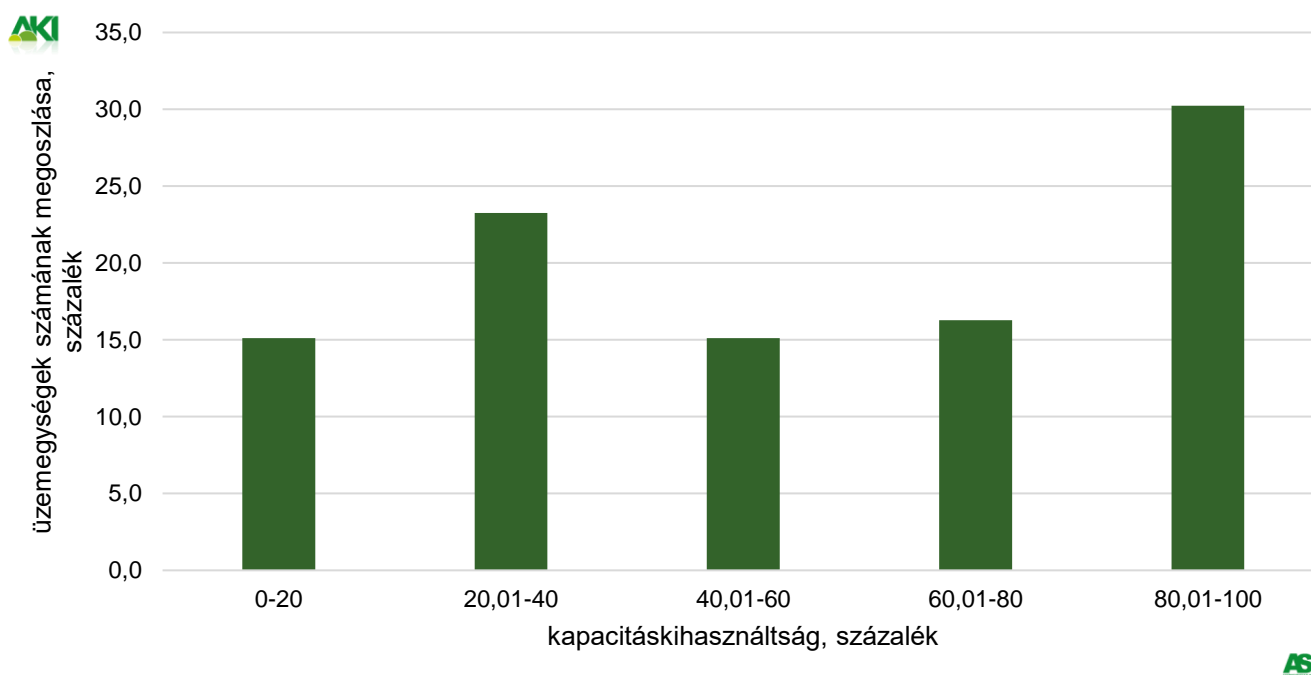

1013 Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása

Magyarországon a hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása szakágazatot főtevékenységként végző vállalkozások közel háromnegyed részben (75 százalék) hazai magántulajdonban (társas és egyéni) voltak, a külföldi tulajdonlás pedig kissé felülmúlja a 25 százalékot a 2019-re vonatkozó NAV-adatok alapján. (A vállalkozások tulajdonosi arányai a jegyzett tőke százalékában.). A hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása szakágazatba

tartozó tevékenységek közül a töltelékes húskészítmény gyártással kapcsolatban 87 telephelyről küldtek információt az adatszolgáltatók. A beérkezett adatok alapján az üzemegységek több mint 30 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználással működött 2020-ban. A nagyon alacsony és alacsony kapacitáskihasználtságú kategóriába együttesen közel 40 százalékuk tartozott (7. ábra)

7. ábra: **A töltelékes húskészítménygyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A töltelékes húskészítménygyártó vonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 60 százalék volt 2020-ban. Az átlagos évi üzemnapok száma 187 nap, az átlagos napi üzemórák száma 7 óra volt.

A beérkezett adatok alapján a vizsgált húsipari tevékenységek közül a töltelékes húskészítmény esetén koncentráliódik a legkevésbé a termelés a TOP 5 cégnél, arányuk az összes termeléshez képest 58 százalék. Ezek közül egy a 1012 Baromfi-hús feldolgozása, tartósítása szakágazatba, egy a 1013 Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása szakágazatba, egy a 4711 Élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem fő tevékenységi körbe volt besorolva, a további kettő pedig a 1011 Húsfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozott.

Az 5 legnagyobb gyártó átlagos kapacitáskihasználtsági mutatója 66 százalék volt, azaz 6 százalékponttal

magasabb, mint az üzemek összesített súlyozott átlagos kihasználtsága (2. táblázat).

A hűtési, fagyasztási lehetőségekről beérkező adatok alapján a húsfeldolgozáshoz társuló fagyasztó és mélyhőmérsékletű tárolókapacitás együttesen 24,3 ezer tonna, a nem mélyhőmérsékletű hűtőtárolókapacitás 5,7 ezer tonna volt 2020-ban (kivéve a húskészítménygyártáshoz vagy baromfi-vágáshoz kapcsolódó hűtőtárolókat).

A baromfi-feldolgozáshoz (például vágás, darabolás) kapcsolódó fagyasztó és mélyhőmérsékletű tárolókapacitás 20,3 ezer tonna, a nem mélyhőmérsékletű hűtőtárolókapacitása 4,4 ezer tonna volt. A készítmény- (hús, baromfi) gyártást kiegészítő mélyhőmérsékletű tároló 4,7, a 0 °C feletti hűtőtároló kapacitás 4,5 ezer tonna volt a beérkezett adatok szerint a vizsgált évben.

A 2020. évre vonatkozó adatgyűjtés keretében beérkezett adatok alapján a húsiparba tartozó tevékenység

gek (1011, 1012, 1013 szakágazat) között jelentős különbségek mutatkoztak a kapacitáskihasználtságban. A csirkevágás vagy a sertésdarabolás, csontozás kapacitáskihasználtsága magas, míg például a töltelékes húskészítmény-gyártásban a fentiekhez képest alacsonyabb volt a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 2020-ban. A különböző gyártóvonalak eltérő értékeinél figyelembe kell venni, hogy a műszaki lehetőségek

kihasználása – számos más meghatározó tényező mellett – termékspecifikus. A kapacitások fejlesztése (ami nem automatikusan bővítést jelent, hanem korszerűsítést, valamint alkalmazkodást a kereslethez) és jobb kihasználása, a hazai húsipar erősödése, teljesítményének növekedése a szereplők tudatos együttműködése nyomán valósulhat meg, a fogyasztói igények folyamatos szem előtt tartásával.

2. táblázat: **A hazai TOP 5 húsipari termékgyártó részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék		százalék
Sertésvágó vonal	67,2	3 048 203 (darab/év)	85,3
Marhavágó vonal	72,2	70 119 (darab/év)	65,5
Sertésdaraboló vonal	85,5	261 542,0 (tonna/év)	81,5
Csirkevágó vonal	74,8	126 658 (ezer darab/év)	86,1
Töltelékes húskészítménygyártó vonal	58,2	43 266 (tonna/év)	65,5
Tojásosztályozó feldolgozó vonal	56,7	767,4 (millió darab/év)	74,7

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás

1039 Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás

Magyarországon az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban működő vállalkozások közel 55 százaléka külföldi tulajdonban, 26, illetve 19 százaléka pedig belföldi társaság tulajdonában és magántulajdonban volt a 2019. évi NAV-adatbázis alapján.

A gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatban tevékenykedő cégek között konzervféléket gyártók, hűtőipari vállalatok, savanyítók, konyhakész saláta- és tisztítottzöldség-előállítók, zöldségszáritmány-, gyümölcsaszalvány-készítők, valamint vegyes profilú gyártók találhatók.

A feldolgozóipari vállalkozások elsősorban a termelés vonzáskörzetében jöttek létre az alapanyagszállítás sajátosságai miatt. A hűtő- és konzervipar termelése az elmúlt évtizedben csökkent, termék szerkezete egyszerűsödött, a két legjelentősebb feldolgozott zöldségféle a csemegekukorica és a zöldborsó. A gyümölcsfeldolgozás az ipari almából történő sűrítmény- és

légyártásra épül, a második legjelentősebb ipari feldolgozásra kerülő gyümölcs a meggy. A hűtő- és konzerviparban a feldolgozási folyamat szezonális, ugyanakkor a forgalmazás egész évben folyamatos. A nyári–ősz munkacsúcsok idején terméktől függően rövid idő alatt kell feldolgozni a betakarított zöldség- és gyümölcsfélét. A feldolgozóüzemekben a gyártás – a szezonban – három műszakban is történik, a hétvégéket is kihasználva. A feldolgozóüzem optimális kihasználásának alapfeltétele a folyamatos és megfelelő minőségű alapanyag-ellátás.

A hazai csemegekukorica- és zöldborsótermés nagyobb részét a konzervipar, míg kisebb részét a hűtőipar dolgozza fel. A feldolgozók igyekeznek a változó piaci igényeknek jobban megfelelő terméket gyártani, az innováció amúgy is jellemző az élelmiszeriparra, és ez az egyik leginnovatívabb szakágazat azon belül. Jelentős változások tapasztalhatók a csomagolás terén is, például a konzervdobozok méretében. A kiszélesítés

függvényében változik az adott gyártóvonal műszaki kapacitása.

Az elmúlt években több konzervgyártó és hűtőipari cégnél jelentős kapacitásbővítő beruházás történt, ami jelentősen hozzájárul a versenyképesség növeléséhez. Az egy óra alatt feldolgozható nyersanyagmennyiség mind a csemegekukorica-, mind a zöldborsókonzervgyártó vonalaknál nőtt 2020-ban a 2017. évi műszaki kapacitásadatokhoz képest. A gyorsfagyasztott termékeket gyártó vonalaknál szintén növekedés látható a 2020. évi műszaki kapacitásadatokban a három évvel ezelőttihez képest.

A csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalról 8 vállalkozás küldött kapacitásadatot (összesen 10 telephelyről), amely cégek a főtevékenységüket tekintve 1039-es

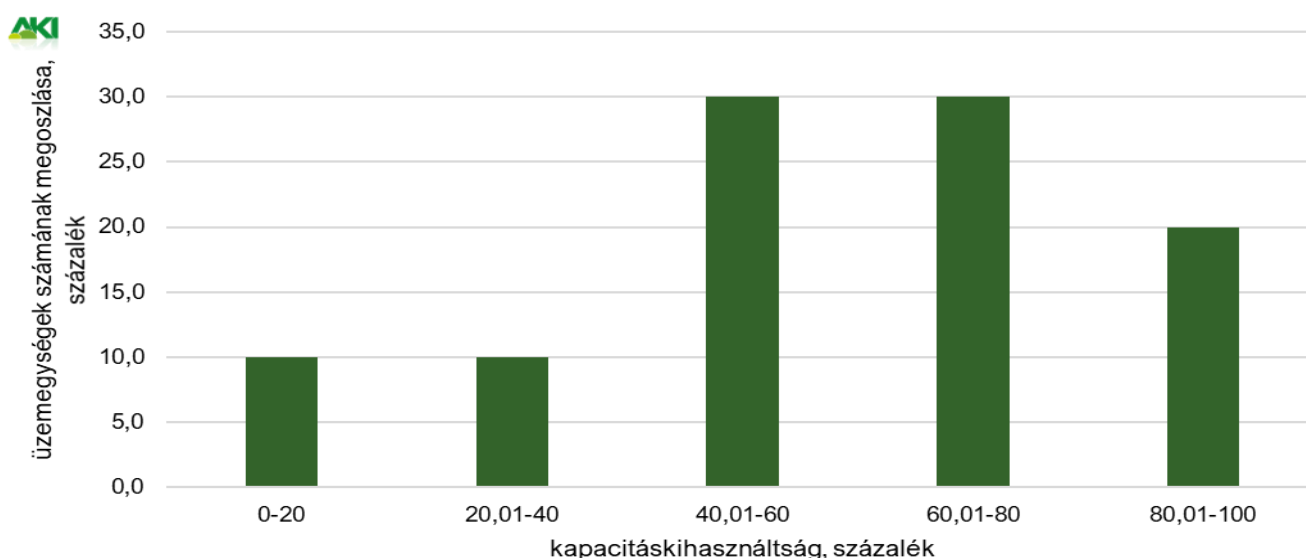
szakágazati besorolásúak. A beérkezett adatok alapján a konzervüzemek 401,6 ezer tonna csemegekukoricát dolgoztak fel 2020-ban, 16 százalékkal kevesebbet, mint 2017-ben. A felmérés szerint a gyártóvonalra jellemző súlyozott kapacitáskihasználtsági mutató 66,6 százalék volt, amely vonalon átlagosan évi 78 üzemnapon, napi 24 órán át dolgoztak 2020-ban. 2017-ben átlagosan 85 üzemnapon át, szintén napi 24 órában dolgozták fel a 475 ezer tonna csemegekukoricát. A beérkezett adatok alapján a feldolgozóüzemek fele 60 százalék feletti kihasználtsággal működtette a csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalát 2020-ban (8. ábra).

3. táblázat: **A hazai TOP 5 gyümölcs- és zöldségfeldolgozó cégek részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Zöldborsókonzerv-gyártó vonal (nyersanyagra számítva)	87,9	38 887	47,0
Csemegekukoricakonzerv-gyártó vonal (nyersanyagra számítva)	93,2	374 289	70,1
Meggybefőtt-gyártó vonal	93,7	34 479	56,1
Gyorsfagyasztott zöldségek	89,5	140 598	38,0
Gyorsfagyasztott gyümölcsök	81,7	9 807	64,5

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

8. ábra: **A csemegekukoricakonzerv-gyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

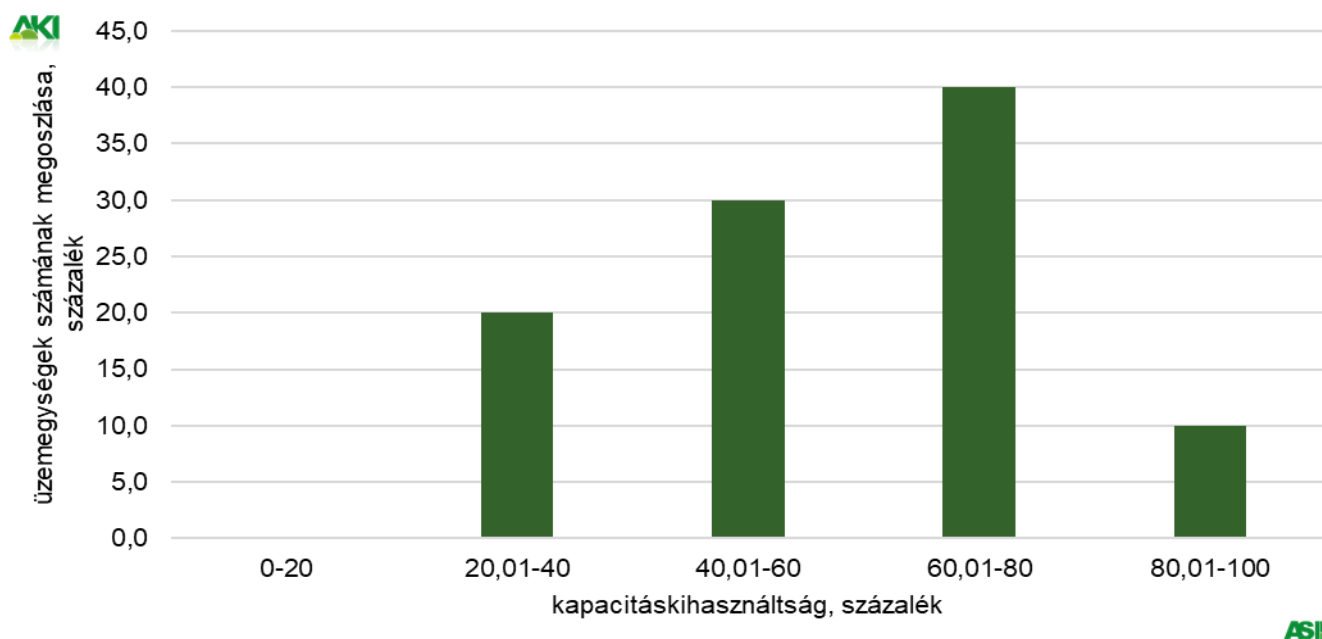

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A zöldborsókonzerv-gyártó vonalról nyolc vállalat szolgáltatott adatot (összesen 10 telephelyről), amely vállalkozások főtevékenységük alapján 1039-es szakágazati besorolásúak voltak. A beérkezett adatok alapján a zöldborsókonzerv-gyártó vonalakon 44,2 ezer tonna zöldborsót dolgoztak fel 2020-ban, ami 14 százalékkal maradt el a 2017. évi mennyiségtől. A zöldborsó feldolgozási szezonja 27 nap volt 2020-ban, ami 3 nappal kevesebb, mint 2017-ben. A gyártóvonalra jellemző súlyo-

zott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 48,7 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 27, az átlagos napi üzemórák száma 24 volt 2020-ban a felmérés szerint. 2017-ben átlagosan 30 üzemnapon át, napi 21 órában dolgozták fel a mintegy 51 ezer tonna zöldborsót. A csemegekukorica- és a zöldborsókonzerv-gyártó vonalak termelési és kapacitásmutatóinak térképes megjelenítése – az adatszolgáltatók védelme érdekében – sem megyei, sem régiós szinten nem lehetséges.

9. ábra: **A zöldborsókonzerv-gyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A savanyúságot gyártó üzemek köre rendkívül heterogén, a családi gazdaságok alapanyag-termelésére alapuló kisebb savanyító üzemek, valamint a nagyobb üzemméretet és komolyabb beruházást igénylő konzervüzemek egyaránt megtalálhatók az adatszolgáltatók között. Erre a tevékenységre nem jellemző a szakágazat méreletsajátossága, a savanyítók döntő többsége jellemzően kisebb üzem. A domináns cégek kereskedelmi láncok beszállítói is egyben. A savanyúsággyártó vonalról 62 vállalkozás küldött kapacitásadatot 104 telephelyről. Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 82 százaléka tartozott az 1039-es szakágazatba, míg a

fennmaradó üzemek eltérő szakágazati besorolásúak (1084 fűszer, ételízesítő gyártása, 4631 zöldség-, gyümölcs nagykereskedelme, 8411 általános közigazgatás stb.) voltak. A beérkezett 104 savanyító üzem 2020. évi adata alapján a savanyúsággyártó vonalakon a feldolgozott nyersanyag mennyisége 22 ezer tonna volt a darabos és 9,1 ezer tonna a vágott savanyúságnál. A darabos savanyúsággyártó vonalon átlagosan évi 83 üzemnapon, napi 7 órán át dolgoztak a felmérés szerint. A gyártóvonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 47,9 százalék volt 2020-ban.

10. ábra: A darabos savanyúság gyártóvonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Az éves feldolgozott nyersanyagmennyiséget alapul véve a TOP 5 vállalkozás a teljes feldolgozott nyersanyagmennyiség 65,6 százalékát adta 2020-ban és ezen öt savanyúságkészítő súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 43,4 százalék volt. A felmérés szerint vágott savanyúságot 51 üzem készített, és átlagosan évi 92 üzemenapon napi 6 órán át dolgoztak a gyártóvonalon. Ezen

vonalhöz tartozó súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 42,2 százalék volt 2020-ban. A TOP 5 vállalkozás – a vágott savanyúsággártást tekintve – a teljes feldolgozott mennyiség 45 százalékát adta, a súlyozott kapacitáskihasználtsági mutató ugyanezen cégeknél 48,7 százalék volt (4. táblázat).

4. táblázat: A hazai TOP 5 savanyúsággártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Darabos savanyúsággártás (nyersanyagra számítva)	65,6	14 409	43,4
Vágott savanyúsággártás (nyersanyagra számítva)	44,7	4 064	48,7

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

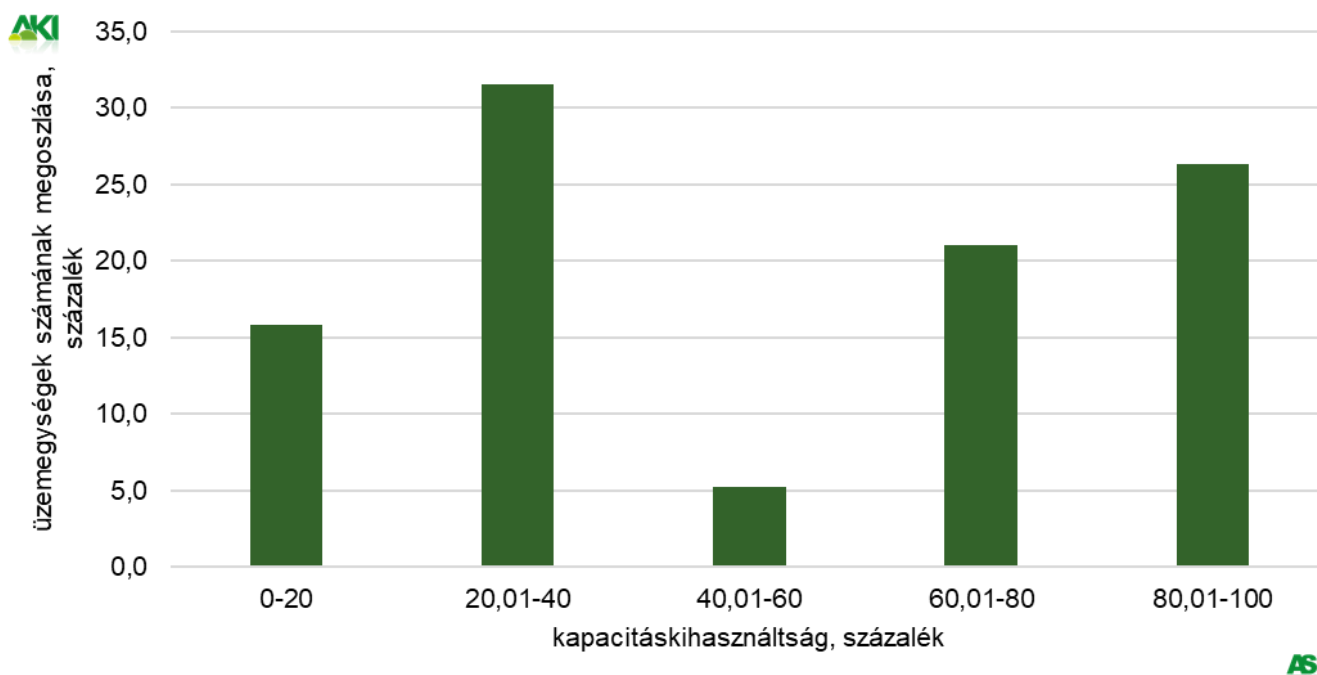
A gyorsfagyasztással tartósított termékek előnye, hogy ez a technológia a nyersanyag eredeti minőségi jellemzőinek megőrzésére alkalmas. A technológia hátránya azonban, hogy az alacsony hőmérséklet folyamatos fenntartását igényli a gyártástól a fogyasztásig. A hűtőipari termelés általában koncentráltabb, nagyobb méretű vállalkozásokban valósul meg. A gyorsfagyasztott gyümölcsök és zöldségek exportja

kimagasló. A gyorsfagyasztott zöldségeket gyártó vonalról 16 cég küldött adatot, összesen 20 telephelyről. A fagyasztással foglalkozó üzemek 69 százaléka 1039-es szakágazati besorolású volt, de élelmiszer-kereskedelemmel, illetve növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások is megtalálhatók az adatszolgáltatók között. A beérkezett adatok alapján a hűtőipari üzemek 157 ezer tonna fagyasztott zöldséget gyártottak 2020-

ban. A felmérés szerint 5 hűtőipari vállalat rendelkezett 10 ezer tonnánál nagyobb éves termeléssel, amelyből négy cég 20 ezer tonnánál is többet gyártott 2020-ban. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 39,3 százalék, az átlagos évi üzemnapok száma 152, az átlagos napi üzemórák száma 15 volt. Az éves termelt gyorsfagyasztott zöldség mennyiségét tekintve a TOP 5 vállalat 89,5 százalékos részesedést ért el, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 38 százalék volt 2020-ban. A felmérés szerint a

gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalon a hűtőipari cégek 26 százaléka 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal, míg az üzemek 32 százaléka alacsony, 20-40 százalék közötti kapacitáskihasználtsággal termelt 2020-ban (11. ábra). A gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósításhoz kapcsolódó mélyhőmérsékletű tárolókapacitás 160 ezer tonna volt az adatszolgáltatást teljesítő vállalkozásoknál 2020-ban.

11. ábra: A gyorsfagyasztott zöldséggyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

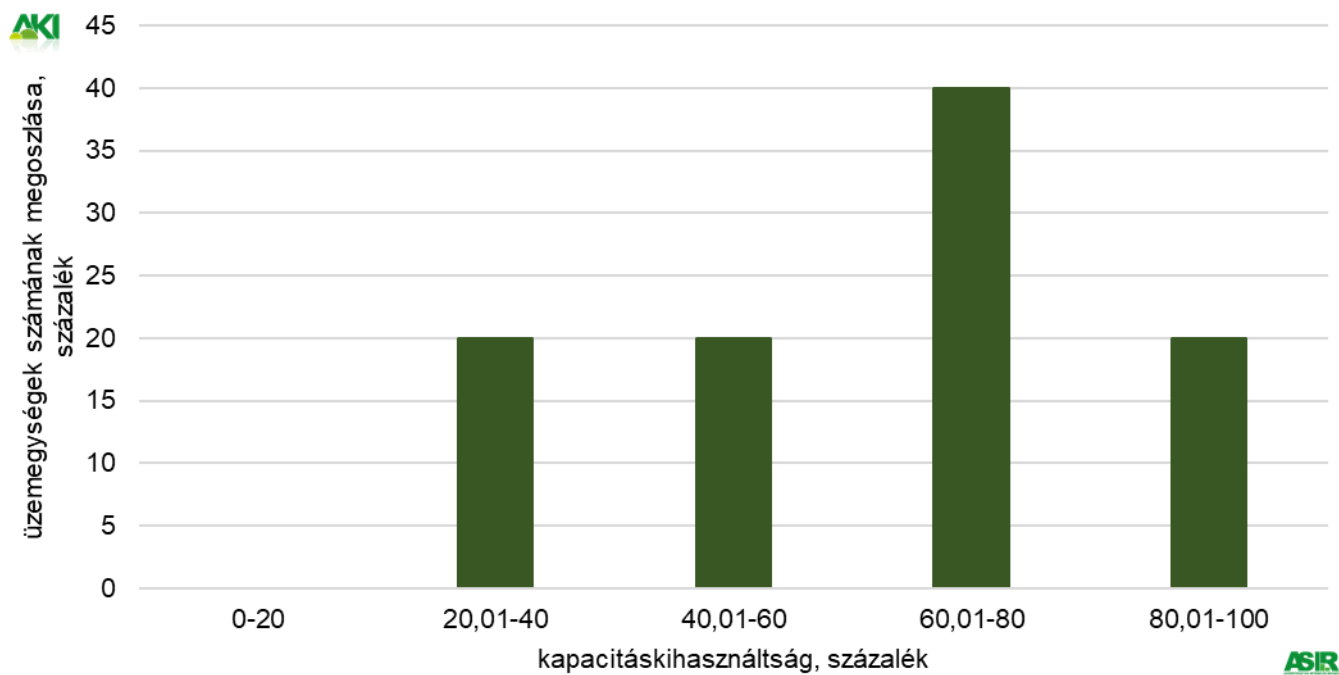
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A gyorsfagyasztott gyümölcsök gyártóvonaláról 11 cég küldött adatot 12 telephelyről, amely üzemek 82 százaléka a 1039 szakágazatba tartozott, míg a fennmaradó vállalkozások a 4631 zöldség-, gyümölcs-nagykereskedelem és a 0113 zöldségféle, dinnye, gyökér-, gumósnövény termesztése szakágazati besorolásúak voltak. A beérkezett adatok alapján a hűtőipari üzemek 12 ezer tonna fagyasztott gyümölcsöt gyártottak 2020-ban. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 63,5 százalék, az átlagos

évi üzemnapok száma 101, az átlagos napi üzemórák száma 11 volt a felmérés szerint. A gyorsfagyasztott gyümölcsök gyártóvonalon a hűtőipari cégek 60 százaléka magas, illetve nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban. A 2020. évi termelt gyorsfagyasztott gyümölcs mennyiségét alapul véve a TOP 5 vállalat 82 százalékos részesedést ért el az éves termelésből, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 64,5 százalék volt.

12. ábra: A gyorsfagyasztott gyümölcsgyártó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

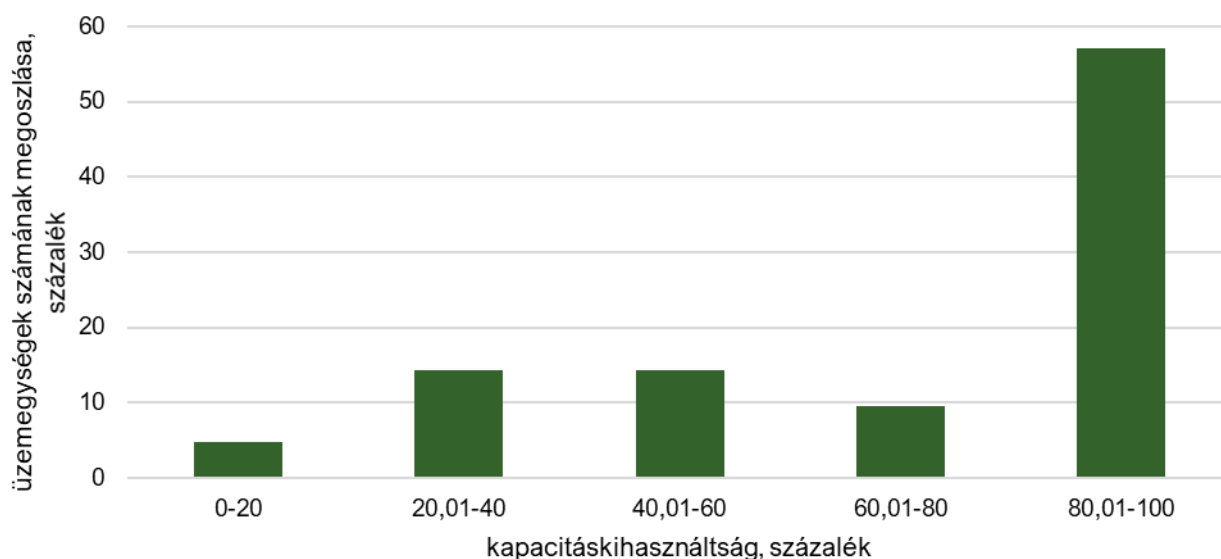
Növényi, állati olaj gyártás

A NAV 2019. évi adatbázisa alapján a növényi olaj szakágazatban működő cégek 96,6 százaléka külföldi tulajdonban volt, és mindössze 3,4 százaléka hazai tulajdonban (1,9 százalék társasági és 1,5 százalék magántulajdon).

2020-ban 21 telephelyről érkezett olajosmag-feldolgozásról adat, ezen felül pedig 4 cég nem végzett a vizsgált időszakban ilyen tevékenységet. A cégek közül 12 vállalkozás tartozott a 1041-es (Olaj gyártása) szakágazati nyilvántartásba, a többi vállalkozás mást jelölt

meg főtevékenységként. Az adatközlő cégek 2020-ban 1,9 millió tonna olajos magot dolgoztak fel. A gyártóvonal óránként 298 tonna alapanyagot pörkölt, hántolt vagy csomagolt. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 87,7 százalékot tett ki a tárgyévben. Az üzemórák száma naponta átlagosan 13 óra volt, a gyártósor a megfigyelt időszakban pedig átlagosan 200 napot üzemelt.

13. ábra: Olajosmag-feldolgozás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A gyártóvonalak 57 százaléka tartozott a nagyon magas kapacitáskihasználtságú csoportba 2020-ban, 10 százalék került a magas kategóriába, a fennmaradó 23 százalék pedig a közepes, alacsony és nagyon alacsony besorolást kapta (13. ábra).

Az olajosmag-feldolgozás TOP 5 cége az éves termelés 97,4 százalékát fedte le, súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 88,4 százalék volt a vizsgált évben (5. táblázat).

5. táblázat: **A hazai TOP 5 olajmag-feldolgozó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

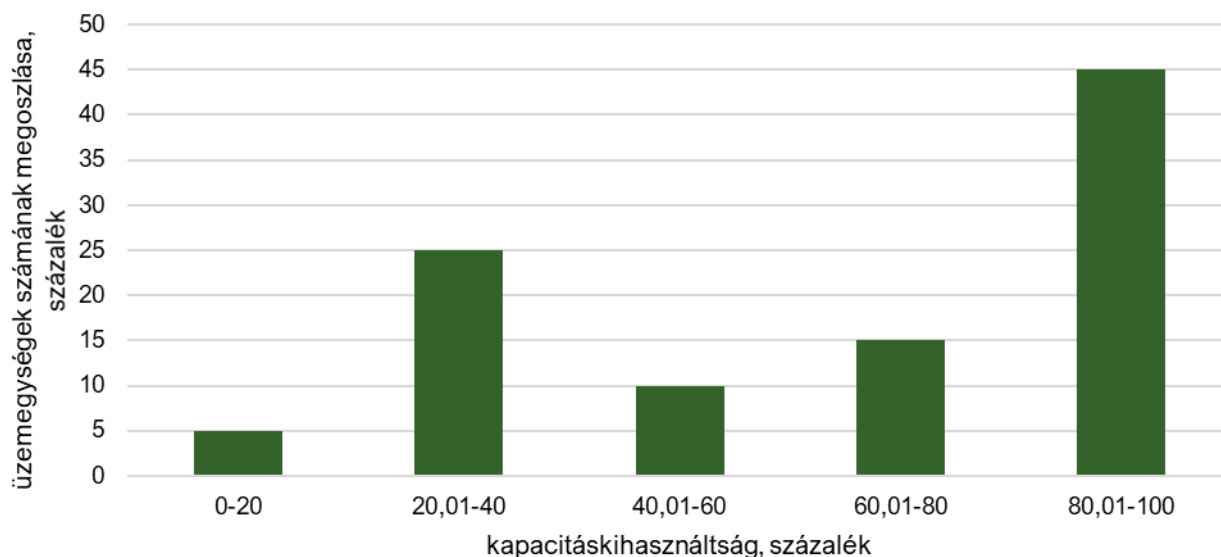
Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Olajmag-feldolgozás (napraforgó egyenértékben)	97,4	1 850 214	88,4
Hidegen sajtolt olajgyártás	81,8	3 492	68,5
Kenhető étkezési zsírok gyártása ^{a)}	77,4	2 694	56,8

^{a)} Állati eredetű
 Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Hidegen sajtolt olaj előállításával foglalkozó cégek közül 21 vállalkozás közölt adatot 2020-ra vonatkozóan, ebből egy cég nem működtette gyártóvonalát a tárgyévben. A szakágazati besorolás szerint 11 vállalat végezte főtevékenységként az olajgyártást (1041-es), a többi cég kiegészítő munkafolyamatként. A cégek 45 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú kategóriába tartozott, míg 15 százalék a magas besorolásúba. Közepes és annál alacsonyabb kihasználtsággal működött a vállalkozások 40 százaléka

(14. ábra). A gyártóvonalon 4267 tonna olajat állítottak elő, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 43,2 százalék volt. A viszonylag alacsony mutató a hidegen sajtolás speciális munkaműveleteivel magyarázható, sok kézi munkával karöltve. Az éves óránkénti műszaki kapacitás 3,7 tonnát tett ki. A gyártóvonal 2020-ban átlagosan 180 napon keresztül üzemelt, napi 8 órában.

14. ábra: **Hidegen sajtolt olajgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A hidegen sajtoló vonalon a TOP 5 cég az éves termelés 81,8 százalékát biztosította, míg a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 68,5 százalék volt.

A kenhető zsírokból a vizsgált időszakban 3481 tonnát készítettek a vonalra rögzített adatok alapján. A 25 telephelyből 2 egységnél nem történt gyártás

2020-ban. Ezek a cégek elsősorban húsipari cégek, amelyek kiegészítő tevékenységként végzik az étkezési zsír előállítását. A vonal éves súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 55,2 százalék volt. A kenhető zsír gyártása átlagosan 154 napon és 7 órán keresztül történt a tárgyidőszakban. A gyártó cégek 60 százaléka a

magas és nagyon magas kapacitáskihasználtságú kategóriába tartozott, 10 százaléka a közepes és 30 százaléka pedig az alacsony és nagyon alacsony kihasználtságú csoportba (15. ábra). A TOP 5 vállalkozás az

éves előállított mennyiség 77,4 százalékát adta, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság pedig 56,8 százalékot tett ki.

15. ábra: Kenhető étkezési zsírgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

Tejfeldolgozás

1051 Tejtermék gyártása

A tejtermékgyártás az egyik legdinamikusabb, legjelentősebb szakágazat Magyarországon, amely az élelmiszeriparon belül alapanyag-termelés és feldolgozás szintjén is jelentős támogatásokban részesült. Ez a gyártósorok modernizációja, új gépállomány beszerzése mellett az innovatív termékfejlesztésben, a vásárlói igények fokozott kielégítésében és ezáltal jövedelmezőbb tevékenységben is megmutatkozik.

A tejfeldolgozási gyártósorok adatai szinte teljes lefedettséggel bírtak, mivel az összes nagy és középkategóriájú vállalat, amelyek a termelésükkel a piacra hatással vannak, adatot szolgáltatott a 2020-as évre vonatkozóan. Az üzemek nagy része a 2019. évi NAV-adatbázis adatai alapján (66,5 százaléka) magyar tulajdonban volt. Emellett egyharmad arányban külföldi vállalatok is rendelkeztek gyártókapacitással Magyarországon a jegyzett tőke arányának megoszlása szerint.

Az adatszolgáltatást teljesítő cégek 72,7 százaléka tartozott a 1051-es szakágazathoz, míg a fennmaradó vállalkozások más szakágazati besorolásúak (pl. 0141

tejhasznú szarvasmarha tenyésztés stb.) voltak. Adatszolgáltatás összesen 334 gyártóvonalról érkezett. A tejfeldolgozási szakágazatban a mikrovállalkozások vannak többségben, azonban 8 nagy cég termelése fedile a tejfeldolgozás több mint háromnegyedét. Az adatszolgáltatói kör 2017-hez képest bővült 2020-ra (70 cég, 75 üzemegység). Ez abból adódott, hogy az elmúlt években több vállalkozás kezdett bele a tejfeldolgozásba, azon belül is a natúr sajt készítés tevékenység (kézműves, kisipari feldolgozás) bővült legnagyobb mértékben. Ehhez a VP és GINOP támogatások is jelentős mértékben hozzájárultak. Az új üzemek indítása mellett több nagy cég új termékvonalat épített, emellett jelentős fejlesztéseket hajtott végre, mellyel kapacitásnövekedést értek el, illetve új technológia bevezetésével, új termékpalettával léptek ki a piacra.

A tejfeldolgozás során a pasztörözött tejkészítményeket, a savanyított és savanyú tejkészítményeket és a tejszint gyártó vonal esetében egyazon gyártósoron is történhet a gyakorlatban a termelés, amely nagymértékben nehezítette az adatszolgáltatást. A kiszerezéstől

függően a gyártósorok műszaki kapacitásának megadásánál is lehetnek eltérések. A tejfeldolgozó vonalaknál a vállalkozások általában a töltőgépet vagy a csomagológépet határozták meg szűk keresztmetszetként és így küldték be jelentéseiket.

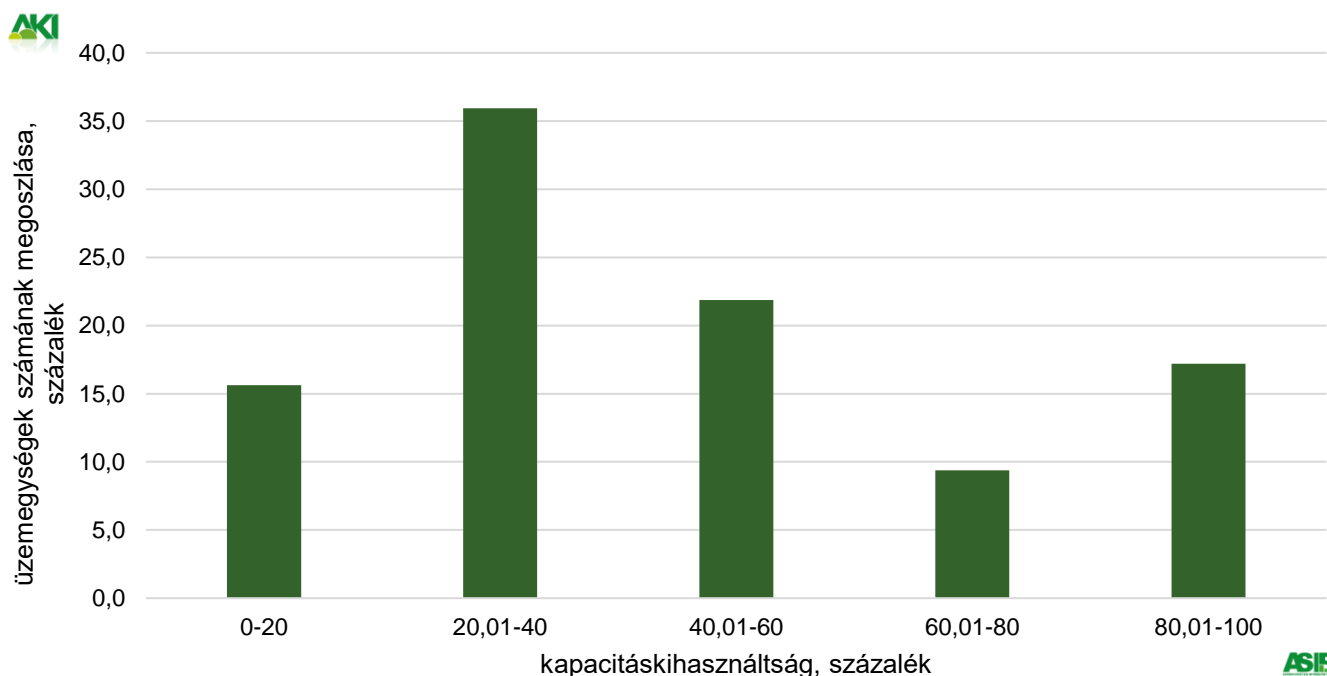
A tejfeldolgozáshoz tartozó hűtőtárolók műszaki kapacitása, befogadóképessége 10,9 ezer tonna volt a vizsgált évben a beérkezett adatok alapján. A 2020-as évre adatot szolgáltató, tejfeldolgozási tevékenységet végző cégek jelentős kapacitáskihasználtsági különbségeket mutattak. Az eltérő gyártóvonalak értékeinél figyelembe kell venni, hogy a műszaki kapacitások kihasználását számos tényező (piaci viszonyok, kiszerelés, termék, technológia stb.) határozza meg.

A pasztöröző berendezések súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 37,5 százalék volt 2020-ban, 1,5 százalékponttal magasabb, mint 2017-ben. A pasztöröző berendezések 51,5 százaléka nem érte el a 40 százalékos, és csupán az üzemegységek negyedénél haladta meg a termelés a 60 százalékos kapacitáskihasználtságot 2020-ban (16. ábra). A termelésben részt vevő első öt cég (TOP 5) súlyozott kapacitáski-

használtsága 39,2 százalék a pasztöröző berendezéseknél, míg a pasztörözött tejfeleségeket gyártó vonalaknál 32,6 százalék volt (6. táblázat).

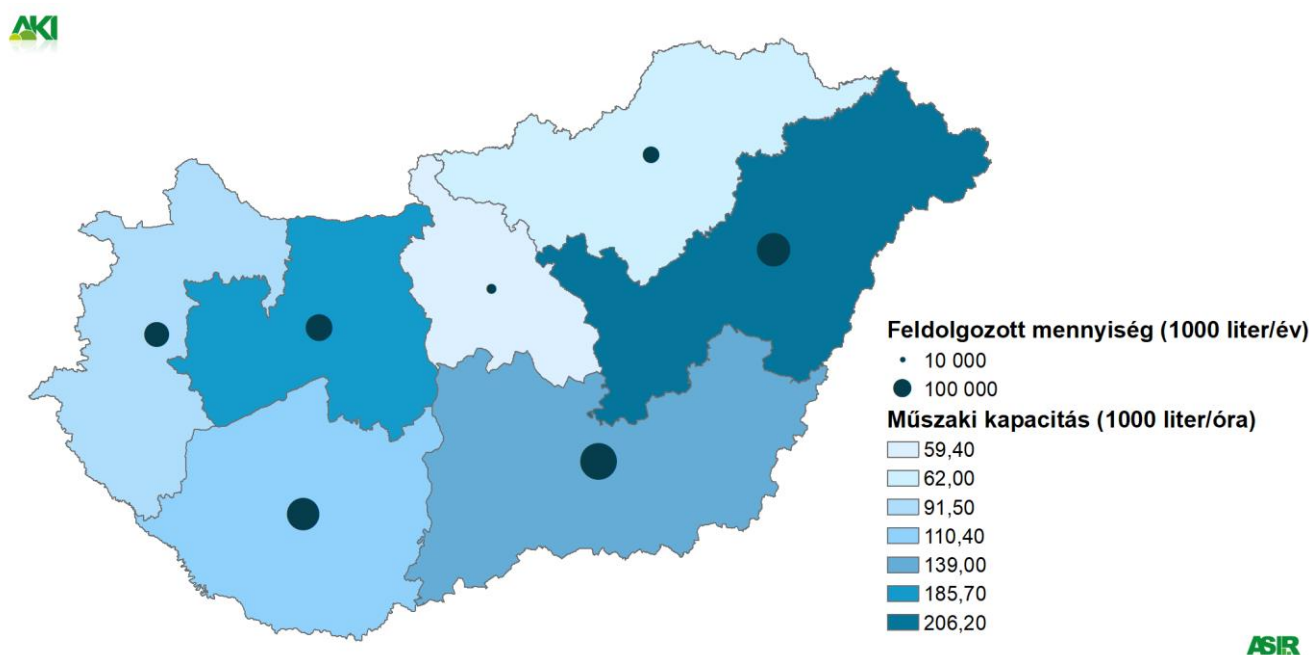
A tejtermékgyártás nagy ártermelői a Dunántúlon és az Alföldön található, de a cégek telephelyei szinte minden megyében, nagyvárosban elérhetők. Mivel összesen 66 telephelyről érkezett adat a pasztöröző berendezések esetében, így az adatszolgáltatói védelem miatt csak régiós bontásban lehet megjeleníteni a tejfeldolgozási adatokat a térképen. A műszaki kapacitás értéke 2017-hez képest emelkedett 170 ezer literrel, a növekedés mértéke az adatszolgáltatás minőségi javulásának és az új tejfeldolgozó cégeknek tudható be. Változás következett be a 2020-as évben a feldolgozott mennyiség tekintetében, amely szintén nőtt, 80 millió literrel. A legmagasabb műszaki kapacitást a pasztöröző berendezéseknél Észak-Alföldről jelentették 2020-ban, míg a feldolgozott mennyiséget tekintve Dél-Alföldé a vezető szerep, ahol több mint 400 millió liter tej pasztörözése történt meg. A legkisebb műszaki kapacitással és feldolgozott mennyiséggel a tejiparban továbbra is Közép-Magyarország rendelkezett 2020-ban (17. ábra).

16. ábra: Pasztöröző berendezés kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

17. ábra: A pasztöröző berendezés feldolgozott mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióként, 2020

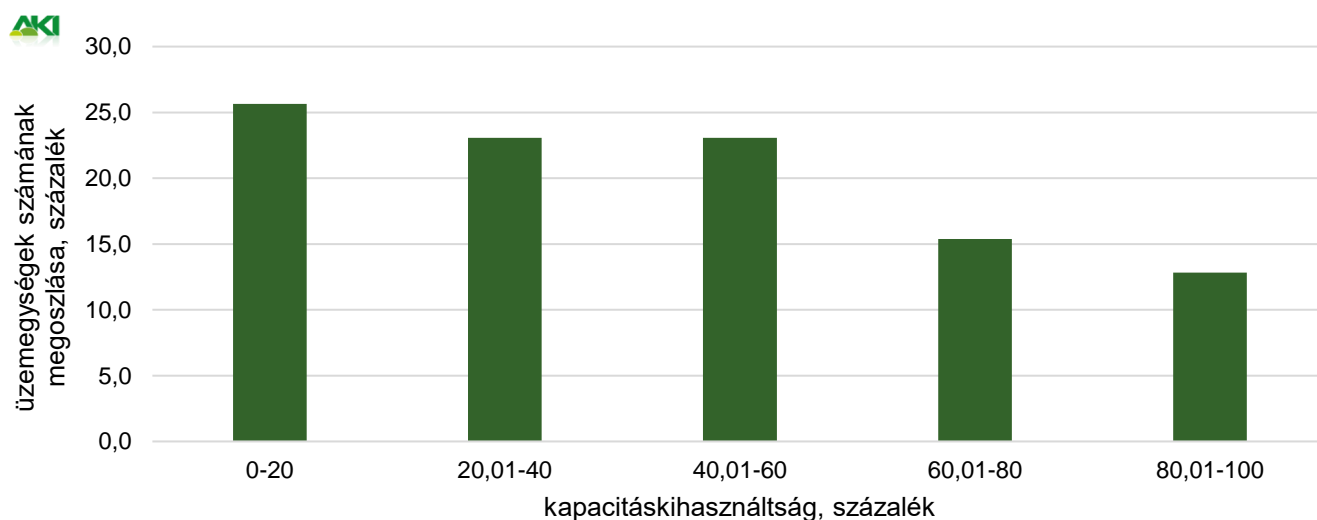

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A beérkezett adatok alapján 2020-ban 854,2 ezer liter tejet pasztörözhettek volna egy óra alatt, UHT-tejből 118,6 ezer litert, míg tejszínből 85,3 ezer litert állíthattak volna elő az adott gyártóvonalon óránként. Magyarországon az egy óra alatt előállított tejkészítmények esetén a natúrsajt-gyártás 24,8 (több új cég kezdett bele a sajt készítésbe), a vaj 6,2, a vajkrém 8,2 tonnával vette ki a részét. Túróból 23,7 tonna előállítására voltak képesek a hazai termelők egy óra alatt 2020-ban.

A savanyú tej és savanyú tejszínkészítményeket gyártó vonalak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 37,9 százalék (a TOP 5 cégnél 49,9 százalék) volt 2020-ban. A gyártóvonallal az alacsonyabb kihasználtság jellemző, mivel a savanyú tej- és tejszínkészítményeket gyártó üzemegységek felének kihasználtsága nem érte el a 40 százalékot. A savanyú tej és tejkészítményt gyártók 13 százalékának kapacitáskihasználtsága esett a nagyon magas kategóriába, 80 százalék fölé 2020-ban (18. ábra).

18. ábra: A savanyú tej és savanyú tejszínkészítmény gyártóvonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

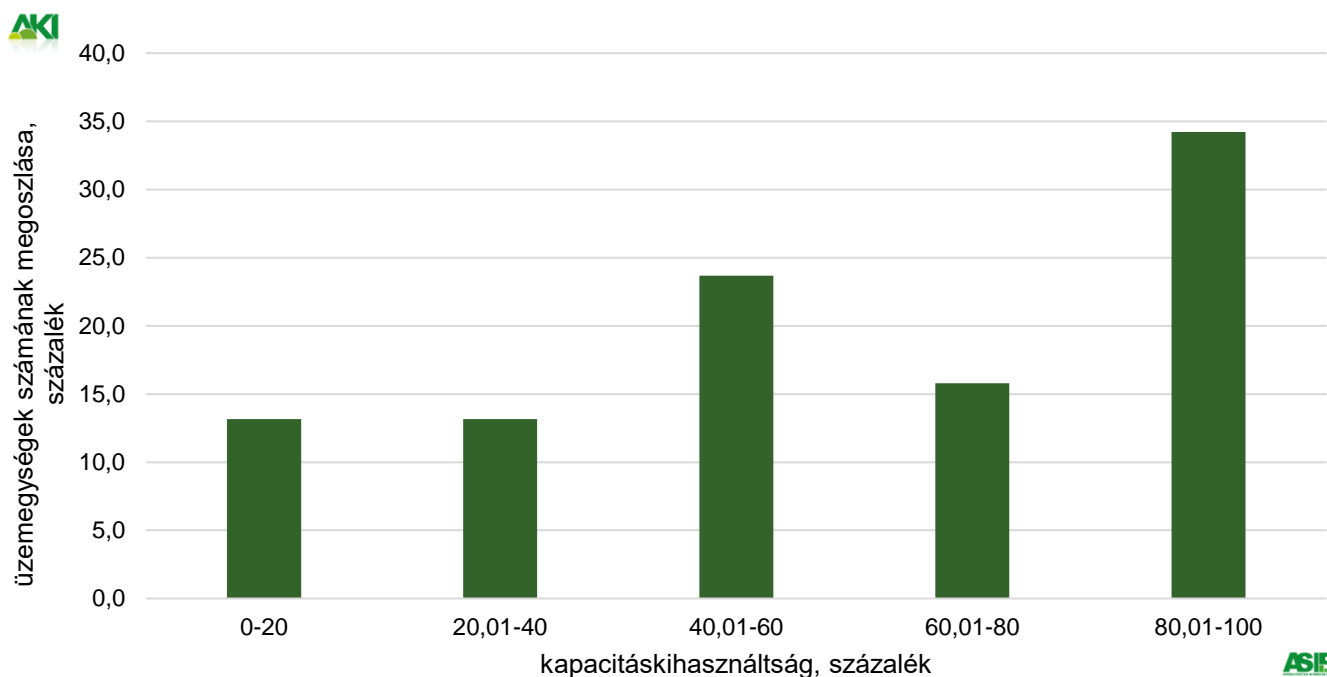
A túrógyártó vonallal rendelkező cégek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 44,1 százalék (TOP 5-nél 47,6) volt 2020-ban. A túró hazánk egyik speciális terméke, gyártásakor az üzemegységek negyedénél nem érte el a kihasználtság a 40 százalékot és közel 35 százalékánál nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működtették a gyártóvonalakat (19. ábra).

A natúrsajt-gyártó vonallal rendelkező vállalkozások súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 69,6 (2,8 százalékpont növekedés), míg az ömlesztettsajt-gyártó sornál 27,3 százalék volt 2020-ban (ami 2,9 százalékpontos csökkenést eredményezett 2017-hez képest). A natúrsajt-gyártó vonalakkal a cégek kétharmada együttesen magas és nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozik és közel 25 százalék körüli azon üzemegységek aránya, ahol a kihasználtság nem éri el

a 40 százalékot (20. ábra). A TOP 5 natúrsajt-gyártó vonallal rendelkező cégek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 70,8 százalék, míg az ömlesztettsajt-gyártó sornál 26 százalék (közel 1,5 és 4 százalékpontos csökkenés 2017-hez képest) volt 2020-ban.

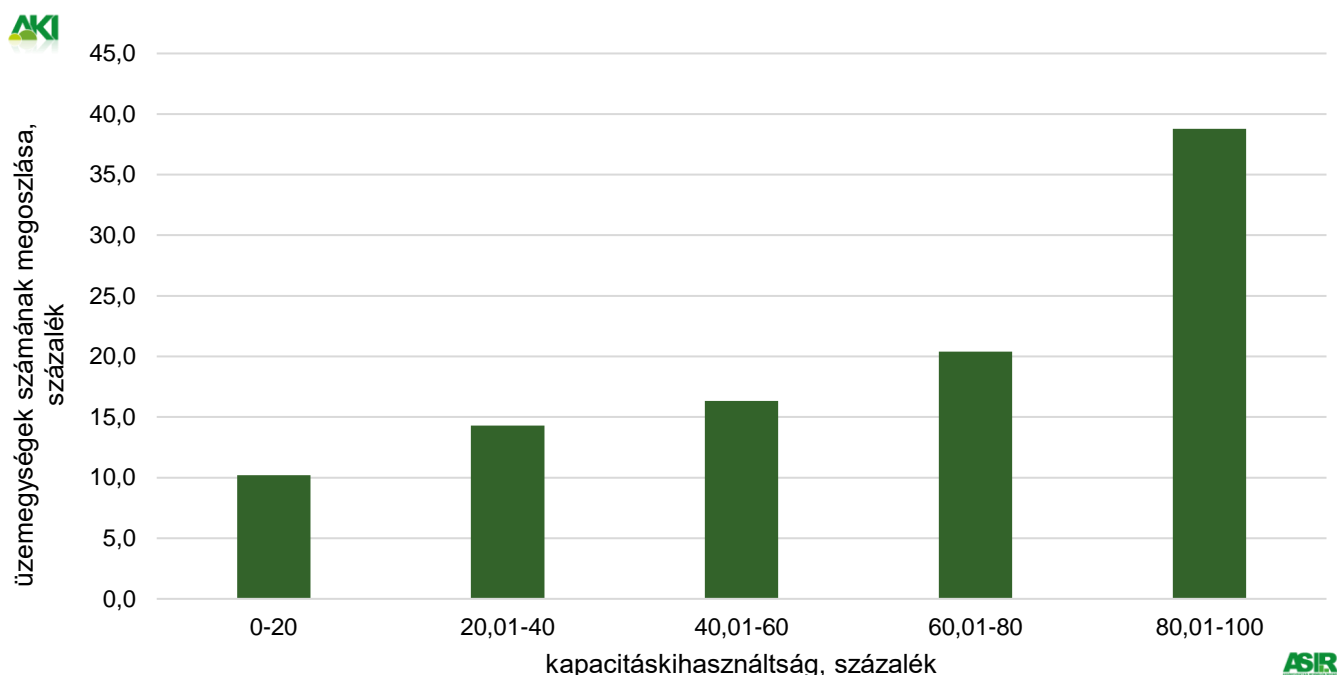
A beérkezett adatok alapján az ömlesztett sajt nál az éves termelt mennyiség több mint 90 százalékát a TOP 5 cég adta 2020-ban (6. táblázat). A legnagyobb 5 vállalkozás éves termelése a gyártóvonalak többségénél meghaladta a 75 százalékot (kivéve a pasztöröző berendezéseket, amely 73,6 százalék és a túrógyártó vonalét, amely 66,5 százalék), ez is a tejfeldolgozás erős koncentrációját mutatja. A TOP 5 vállalkozások esetén legnagyobb mértékben a natúrsajt gyártóvonal éves termelése emelkedett 2,7 százalékkal (+1375 tonna).

19. ábra: A túrógyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

20. ábra: A natúrsajt-gyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

6. táblázat: A hazai TOP 5 tejtermékgyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága ^{a)} , százalék
Pasztöröző berendezés, ezer liter/év	71,6	1 118 012	39,2
Pasztörözött tejféleségeket és tejkészítményeket gyártó vonal, ezer liter/év	75,7	223 078	32,6
Savanyú tej és sav. tejszínekészítmény-gyártó vonal, ezer liter/év	77,0	95 477	49,9
Tejszíngyártó vonal, ezer liter/év	87,6	12 485	4,3
Túrógyártó vonal, tonna/év	66,5	17 962	47,6
Vajgyártó vonal, tonna/év	89,0	5 298	43,5
Vajkrémgyártó vonal, tonna/év	82,9	5 204	35,8
Natúrsajt-gyártó vonal, tonna/év	75,8	51 905	70,8
Ömlesztettsajt-gyártó vonal, tonna/év	91,5	21 362	26,0

^{a)} A pasztörözött tejkészítményeket gyártó vonal, a savanyított és savanyú tejkészítményeket gyártó vonal és a tejszíngyártó vonal esetében egyazon gyártósoron is történhet a gyakorlatban a termelés. A kiszerezéstől függően a gyártósorok műszaki kapacitásának megadásánál és a kapacitáskihasználtságnál is lehetnek eltérések.

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

1052 Jégkrém gyártása

A NAV 2019. évi adatbázisa alapján a jégkrémgyártás 12,4 százaléka volt külföldi kézben, 25,9 százaléka belföldi társaság tulajdonában és 61,7 százaléka pedig hazai magántulajdonban. A 2020-as évre vonatkozóan 46 vállalkozás küldte be adatát, amely szerint 146,6 ezer tonna jégkrémet gyártottak. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 29,5 százalék volt

a vizsgált időszakban. A cégek közül 15 cég végezte a 1052-es szakágazatot főtevékenységként, a fennmaradó 31 vállalkozás kiegészítő tevékenységként folytatta. A gyártás a 2020-as évben átlagosan 118 napon keresztül működött, napi 5 órában. A jelentést küldő vállalkozások 46 százaléka tartozott a nagyon magas kapacitáskihasználtságú kategóriába, 13 százalék a

magasba, 13 százalék pedig a közepes csoportba. A többi üzemegység (28 százalék) pedig az alacsony és a nagyon alacsony kategóriába tartozott (21. ábra).

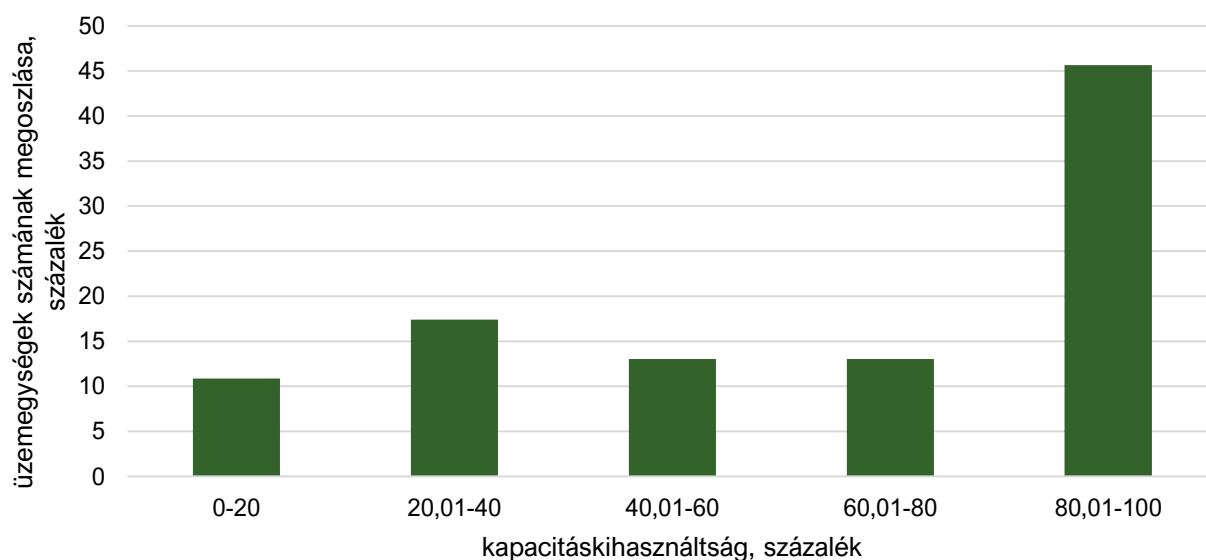
A TOP 5 cég az éves termelés 50 százalékát adta 2020-ban, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága pedig 52,1 százalék volt (7 táblázat).

7. táblázat: **A hazai TOP 5 jégkrémgyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Jégkrémgyártó vonal	50	73 251	52,1

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

21. ábra: **Jégkrémgyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

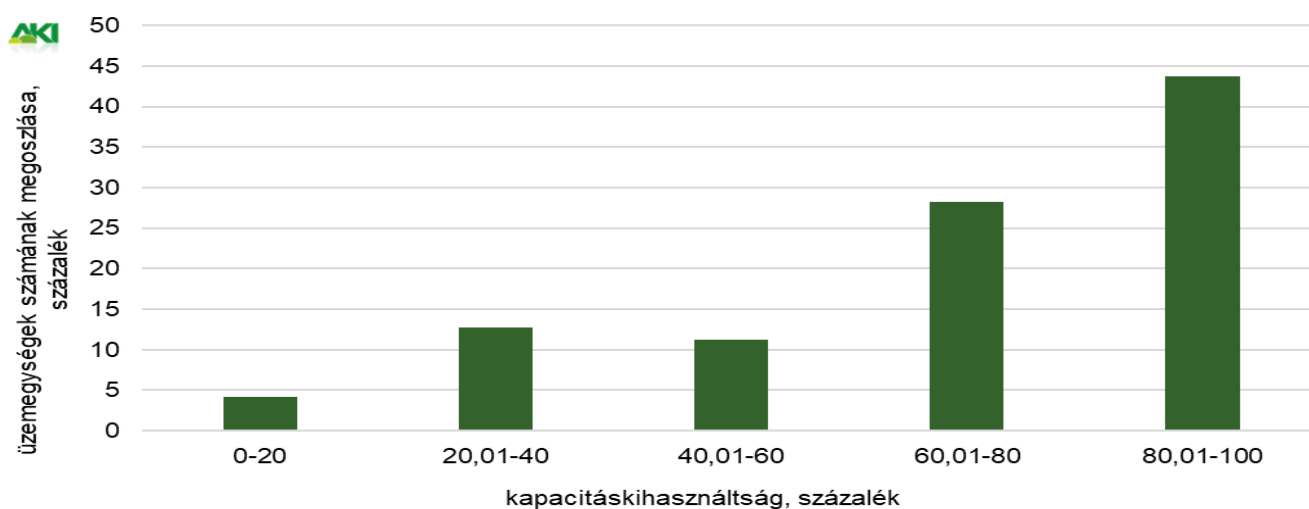
Malomipari termék, keményítő gyártása

A hazai malomipari termékek elsősorban azok a gabonafélékből előállított termékek, amelyek a malomiparban úgynevezett primer feldolgozással, malomipari műveletekkel állítanak elő. Ilyen technológiai eljárások az őrlés, a hántolás és egyéb (korszerű) termékek pelyhesítése, puffasztása, extrudálása. A malomipari termékek rendkívül változatosak, a készítmények között megtalálhatók az őrlemények (például liszt, dara), a hántolt termékek (például rizs) és a puffasztott rizs, kukoricapehely is. Legfontosabb gabonafélék: búza, kukorica, árpa, rizs, köles, de Magyarországon a búza az elsődleges gabonaféle. A malomipari tevékenység nagymértékben gépesített és jellemző az automatizáltság, egyben szorosan összekapcsolódik a sütőiparral is. A hazai malomipar jelentős felvásárlói a kisebb pékségek, egyéni vállalkozók, ezen felül a felhasználók között pizériák, éttermek, tésztagyártók is megtalálhatók. A malmok többnyire csupán alapliszteket gyártanak nagy mennyiségben és kevés malom van felkészülve a különleges vevői igények kiszolgálására. Alapvetően a malomipar kapacitás szempontjából két részre osztható. Vannak a nagy malmok, ahol a napi búza kapacitás meghaladja a 200 tonnát és a kis malmok, ahol a napi kapacitás 50-100 tonna körüli. A malomipar árnyaltabb annál, mint amit a malmok száma és kapacitása mutat, hiszen egy-egy céghez több malom is tartozhat. A legtöbb malomipari vállalkozás nem rendelkezik külön berendezéssel búza, rozs vagy kukorica őrlésére, hanem egy vonalon történik az őrlés felváltva.

A malomipari termékek gyártásával foglalkozó vállalkozásoknak tulajdonosi szerkezetét vizsgálva 2019-ben a NAV-adatbázis adatai szerint a tulajdonosi szerkezet aránya a jegyzett tőke százalékában a következőképpen alakult: külföldi tulajdonban 41 százalék, hazai társasági tulajdonban 25 százalék, hazai magántulajdonban 33 százalék és mindössze 0,12 százalék volt önkormányzati tulajdonban.

A beérkezett és feldolgozott adatok szerint 2020-ban a malomipari szakágazatba sorolt gyártóvonalakra 95 cég küldött adatot összesen 208 vonalra, míg 2017-ben 49 cég jelentett 124 vonalra. Malomipari őrlővonalról 51 cég jelentett összesen 71 telephelyről. Az őrlésről adatot küldő vállalkozások 71 százaléka rendelkezett 1061-es szakági besorolással, a többi cég egyéb szakágazatba tartozott. A teljesség igénye nélkül például: 0150 vegyes gazdálkodás, 1062 keményítő, keményítőtermék gyártása, 1071 kenyér; friss pékáru gyártása, 1073 tésztafélék gyártása. Az adatszolgáltatók adatai szerint a malomiparban tevékenykedők névleges gabonataroló kapacitása 725 ezer tonna volt 2020-ban. A pandémia hatása a malomipari szakágazatban is érezhető volt 2020-ban, mivel az első negyedévben jelentősen megnövekedett a lisztfelvásárlás, a kereslet 30-40 százalékkal is meghaladta a szokásos mennyiséget. Mivel az emberek elkezdtek tartalékolni az alapélelmiszerekből, ezáltal lisztből is, a malmok igyekeztek a fokozott fogyasztói igényeket kielégíteni.

22. ábra: **Őrlővonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

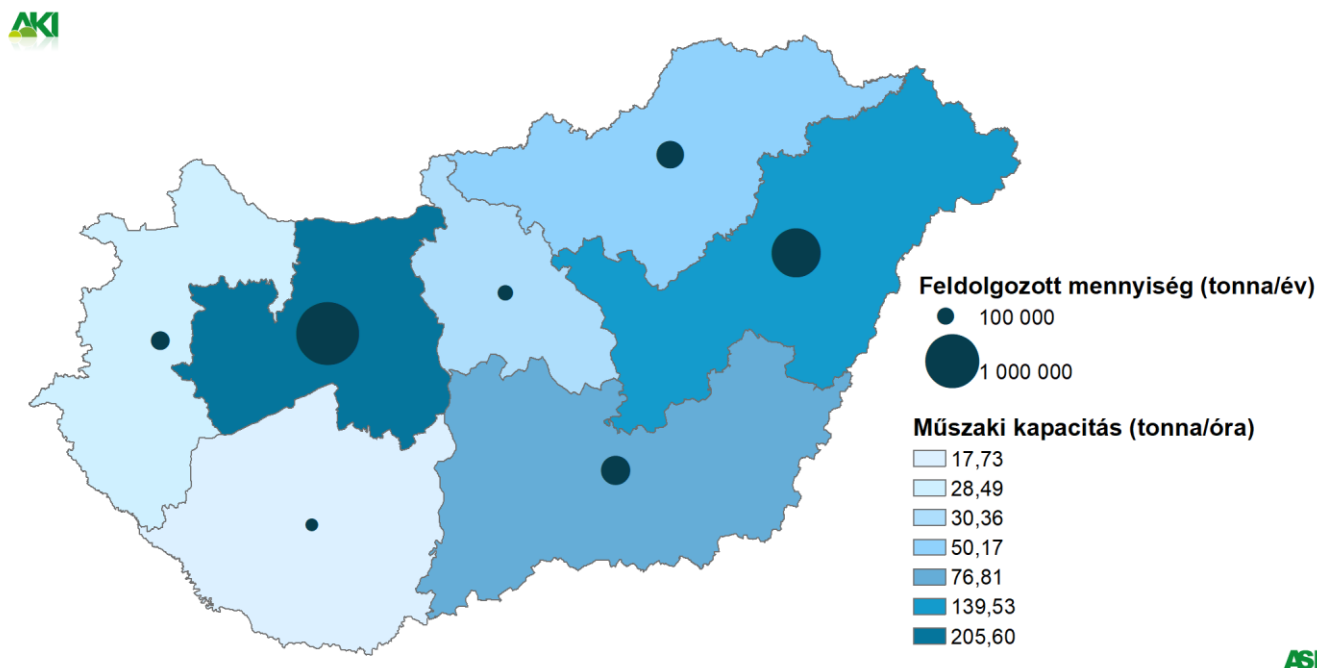
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A malomiparban őrlési tevékenységet végző üzemegységek 44 százalékának kapacitáskihasználtsága meghaladta a 80 százalékot, tehát nagyon magas kihasználtsággal dolgozott 2020-ban. A magas kihasználtsággal dolgozó üzemegységek aránya 28, a közepes és alacsony kapacitáskihasználtság kategóriába

sorolt üzemegységek részaránya 11-13, az alacsony kihasználtságú üzemegységeké pedig 4 százalékos volt (22. ábra). Az őrlővonalaknál a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 83 százalék volt 2020-ban. Az őrlővonalaknál átlagosan 224 üzemnapon 15 órán át dolgoztak 2020-ban.

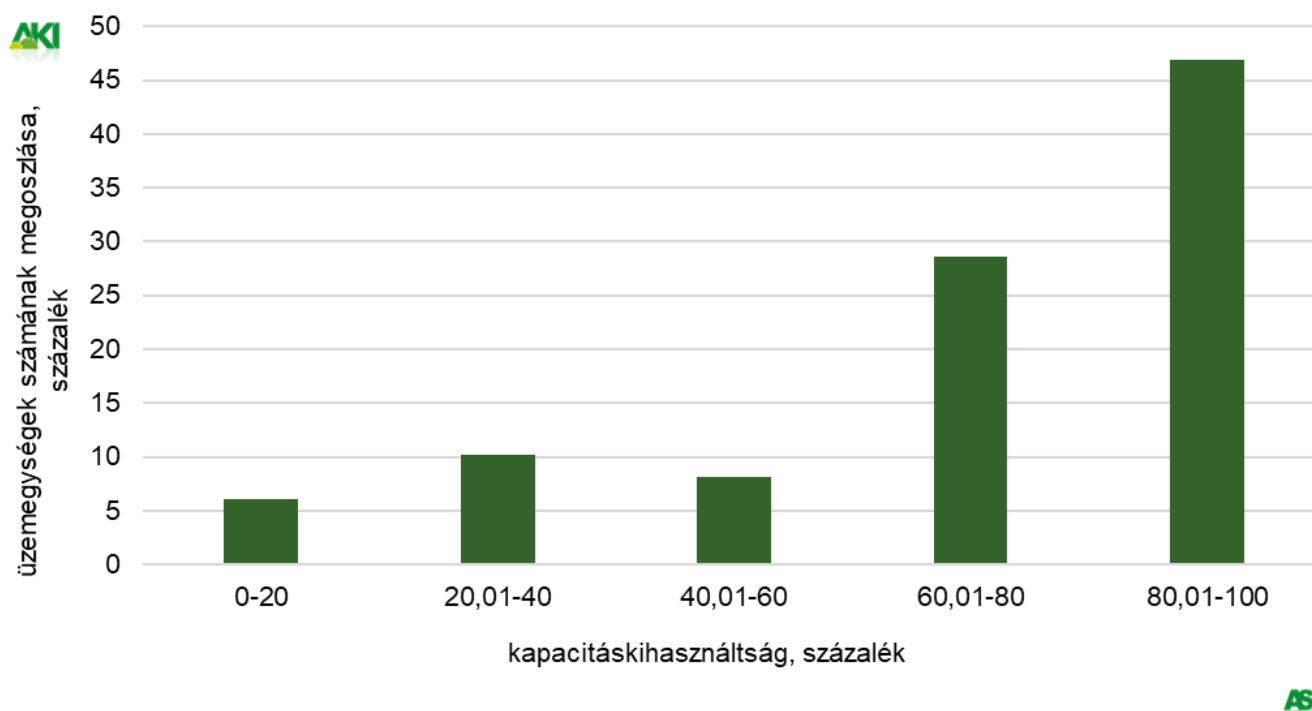
23. ábra: Malomipari őrlőberendezések termelésének és műszaki kapacitásának alakulása régiónként, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A malomipari őrléssel foglalkozó üzemegységek gyártóvonalai majdnem minden megyében megtalálhatók, viszont van olyan megye, ahol kevesen végeztek őrlési tevékenységet, így az adatszolgáltatói védelem érdekében a térképes megjelenítés csak régióisan lehetséges. A legnagyobb műszaki kapacitással és fel-

dolgozott mennyiséggel a Közép-Dunántúlon rendelkeztek az üzemegységek – 200 tonna/óra feletti műszaki kapacitás –, a legalacsonyabb műszaki kapacitást és feldolgozott nyersanyagmennyiséget – 18 tonna/óra alatti kapacitás – pedig a Dél-Dunántúl régióból jelentették 2020-ban (23. ábra).

24. ábra: **Búzaőrlő vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

Búzaőrlő vonalról 41 cég jelentett összesen 49 telephelyről. A búzaőrlésről adatot küldő vállalkozások 73 százaléka rendelkezett 1061-es szakági besorolással, a többi cég egyéb szakágazatba tartozott. A teljeség igénye nélkül például: 0150 vegyes gazdálkodás, 1062 keményítő, keményítőtermék gyártása, 1071 kenyér; friss pékárú gyártása, 1073 tésztafélek gyártása szakágazatba tartozott. A búzaőrlő vonaloknál a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 77,7 százalék volt 2020-ban, amely az előző 2017-es felméréshez képest

közel 10 százalékponttal alacsonyabb. A búzaőrlő vonaloknál átlagosan 234 üzemnapon 16 órán át dolgoztak. A búzaőrléssel foglalkozó üzemegységek 6 százaléka nagyon alacsony és 10 százaléka alacsony kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban. A magas kapacitáskihasználtsággal működő üzemegységek aránya közel 30 százalék, a nagyon magas kategóriában dolgozók pedig 47 százalékos volt a megfigyelt időszakban.

8. táblázat: **A hazai TOP 5 malomipari termelést végző vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Búzaőrlő vonal	63,6	846 968	85,7
Kukoricaőrlő vonal	98,9	1 569 022	88,7
Automata és félautomata liszt-csomagológép	87,2	217 526	67,3
Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált élelmiszer	93,8	9 755	65,6

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

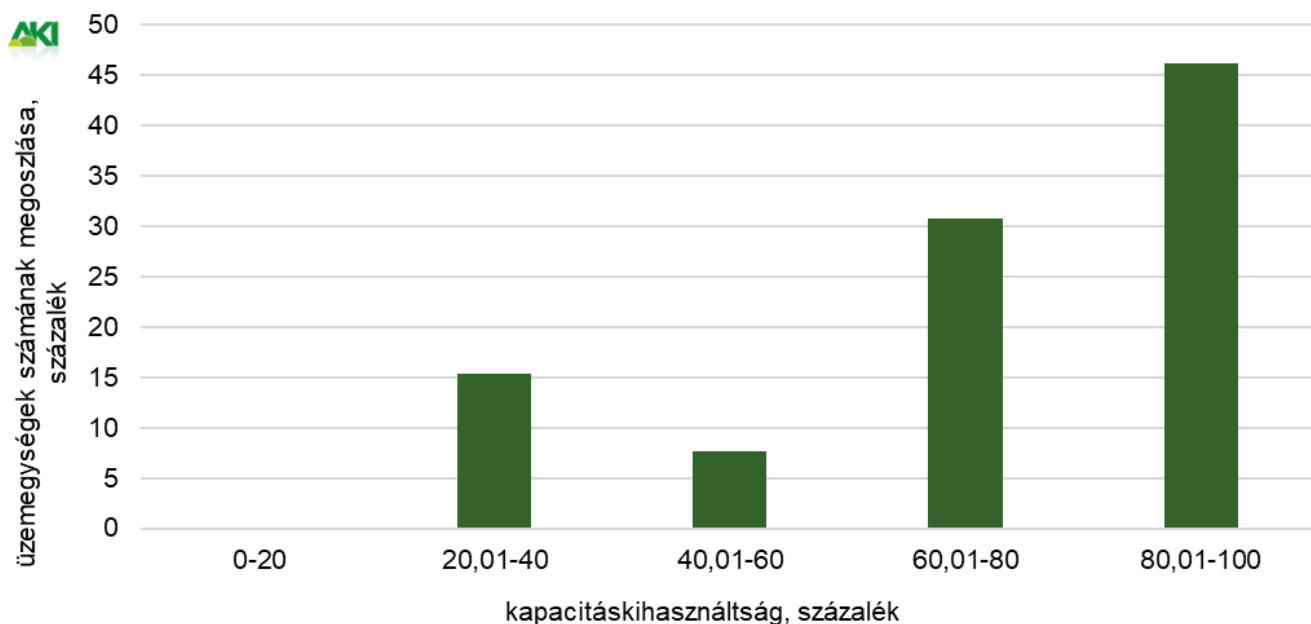

A felmérés szerint búzaörlő vonalon a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 63,6 százalékát fedte le, amelyből négy vállalat a 1061-es malomipari termék gyártása szakágazatba, egy pedig a 1073-as tézstafélék gyártásba tartozott. A TOP 5 vállalkozás súlyozott kapacitáskihasználtsága 85,7 százalékot mutatott a megfigyelt körben 2020-ban (8. táblázat).

Kukoricaörlő gyártóvonalról 13 cég szolgáltatott adatot 2020-ban. A gyártóvonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 88,2 százalék volt a megfigyelt időszakban. Az üzemegységek közel 50 százaléka nagyon

magas kapacitáskihasználtsággal üzemelt. A TOP 5 cég 98,9 százalékban fedte le a gyártóvonal termelését és súlyozott átlagos kapacitáskihasználtságuk 88,7 százalék volt. A feldolgozott nyersanyagmennyiséget figyelembe véve a vállalkozások 15,4 százaléka a 1062 keményítő, keményítőtermék gyártása alá tartozott, és csak 61,7 százalékot tett ki azon vállalkozások részesedése, amelyek a 1061-es malomipari termék gyártása szakágazatban voltak nyilvántartva.

25. ábra: Kukoricaörlővonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

ASR

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

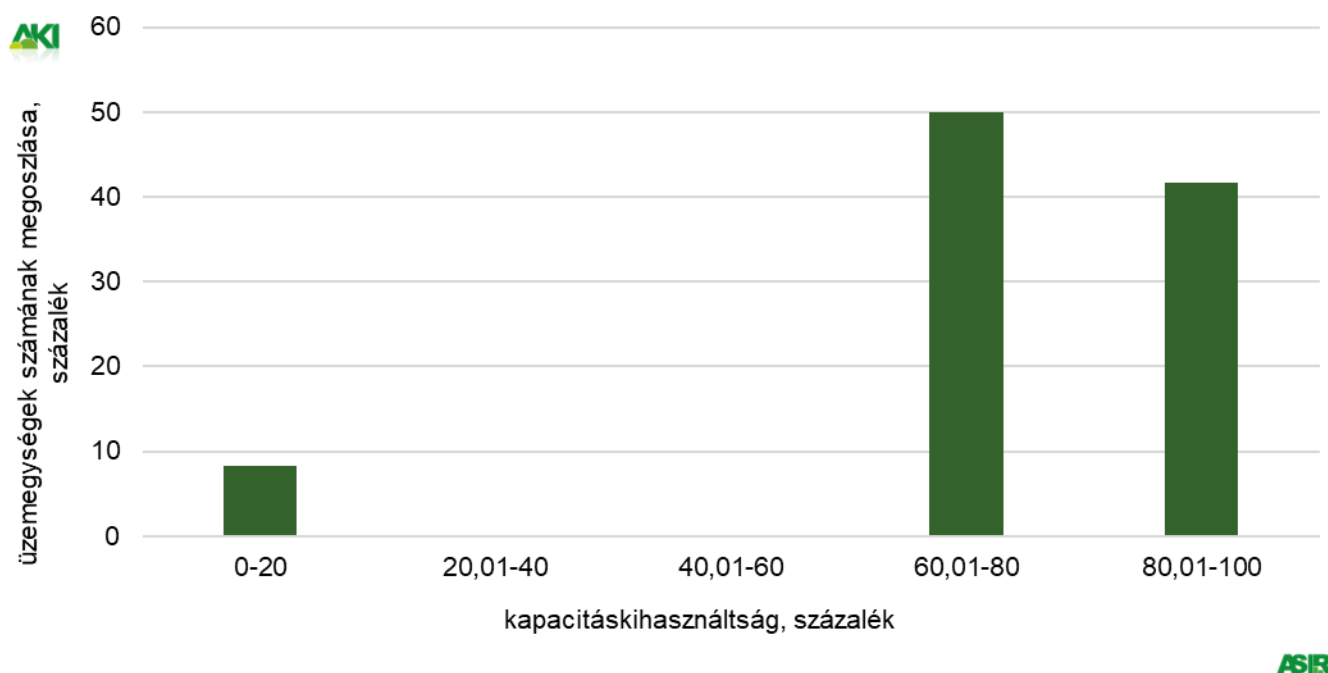
Rozsörlő gyártóvonalról kevés (9) telephelyről érkezett adat, így a kapacitáskihasználtságot nem áll módunkban részletesen bemutatni.

A megfigyelt körben egy óra alatt 295 ezer tonna búza őrlésére voltak képesek az őrlőberendezések 2020-ban. Kukoricából 244 ezer tonna, míg rozból 10 ezer tonna volt az egy óra alatt megőrölhető mennyiség a megfigyelés időszakában. Az adatszolgáltatók visszajelzése alapján a vállalkozások jellemzően nem rendelkeznek külön berendezéssel búza, kukorica vagy

rozs őrlésére, hanem egyazon gyártóegységen zajlik az őrlés felváltva.

A hántolóvonalakat tekintve 2020-ban 13 üzemegységből érkezett jelentés, ahol búza, rizs és egyéb gabona hántolása történt. A cégek 42 százaléka nagyon magas és 50 százaléka magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott a megfigyelt időszakban (26. ábra). A hántolóvonalaknál a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsági mutató 85,1 százalék volt és átlagosan 103 üzemnapon 9 órán át tevékenykedtek 2020-ban.

26. ábra: Hántolóvonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

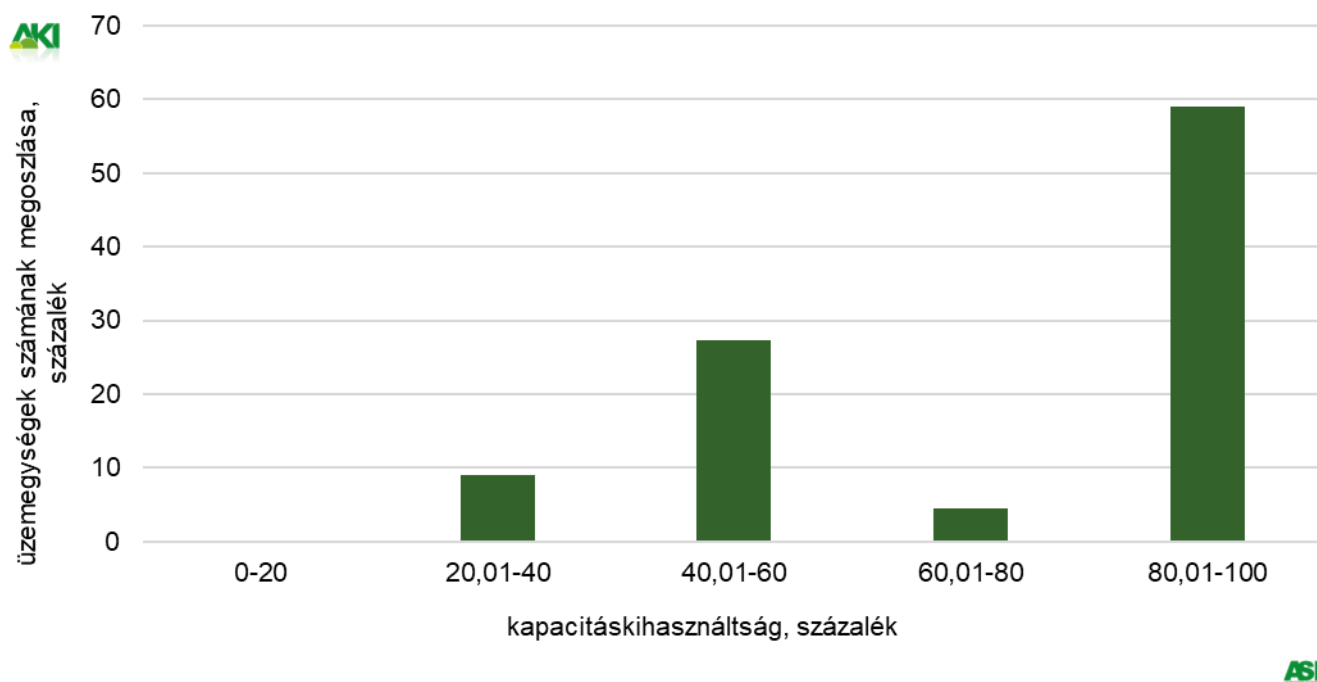

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A lisztcsomagoló gépeknél létezik automata és fél-automata berendezés is. A lisztkésztermékek csomagolása különböző kiserelésben történik, vannak 20 és 50 kg-os zsákos lisztek és vannak 1 kg-os és 2 kg-os kiserelési egységű termékek is. A liszttermékek elsődlegesen közvetlen felhasználóknak készülnek, például

pékségeknek, cukrászüzemeknek, száraztészta-készítőknek. A feldolgozott adatok szerint a lisztcsomagoló gépek több mint fele 80 százalék fölötti kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban (27. ábra).

27. ábra: Automata és félautomata lisztcsomagoló gépek kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

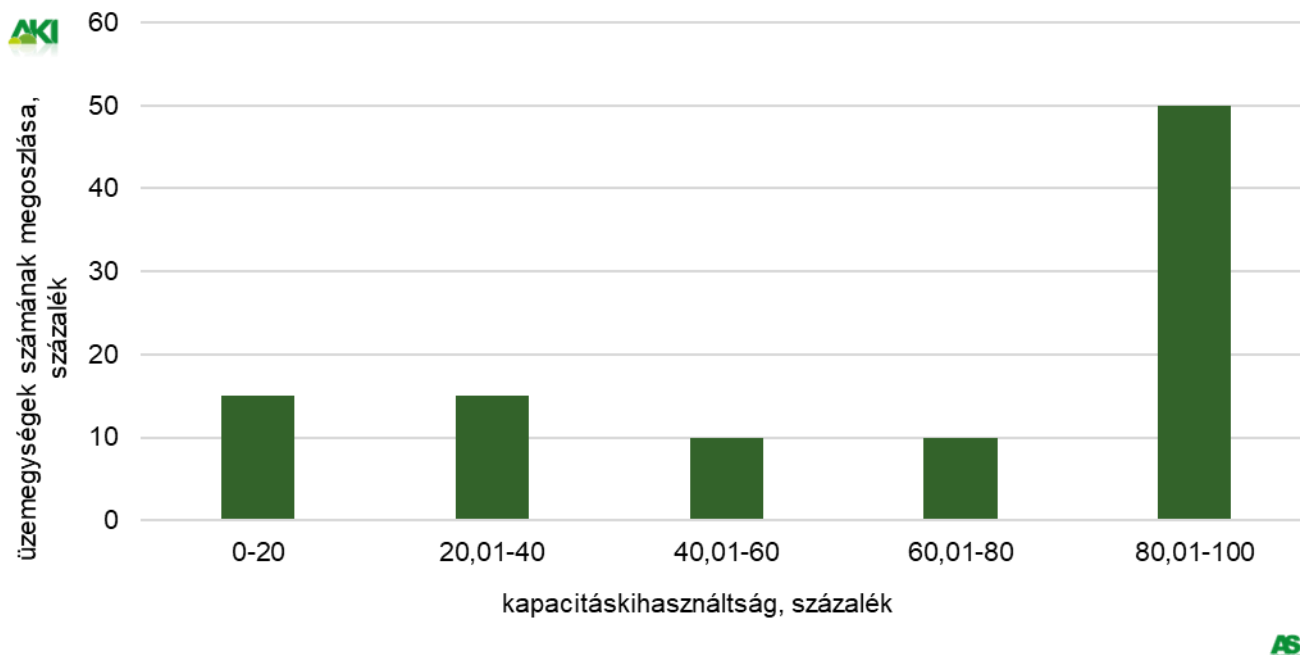

A lisztek csomagolásával foglalkozó vállalkozások közül a TOP 5 cég 87,2 százalékban fedte le a gyártóvonal termelését és súlyozott átlagos kapacitáskihasználtságuk 67,3 százalék volt.

Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált élelmiszergyártás vonalról 22 cég küldött adatot összesen

23 telephelyről, viszont tényleges gyártási tevékenység csak 20 üzemegységben történt a 2020-as évben. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 68,6 százalék volt 2020-ban.

28. ábra: **Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált élelmiszergyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A beérkezett adatok alapján a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 93,8 százalékát fedte le. A legnagyobb termelt mennyiséggel rendelkező vállalkozás a 1061-es malomipari termék gyártása szakágazatba, egy cég a 1089 máshova nem sorolható egyéb élelmiszer gyártásba és egy a 1072-es tartósított lisztesáru

gyártásba tartozott. A TOP 5 vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 65,6 százalékot mutatott a megfigyelt körben. A beérkezett adatok alapján a fent említett gyártósoron a vállalkozások 50 százalékának kapacitáskihasználtsága a 80 százalékot is meghaladta (28. ábra).

Pékáru, tésztafélék gyártása

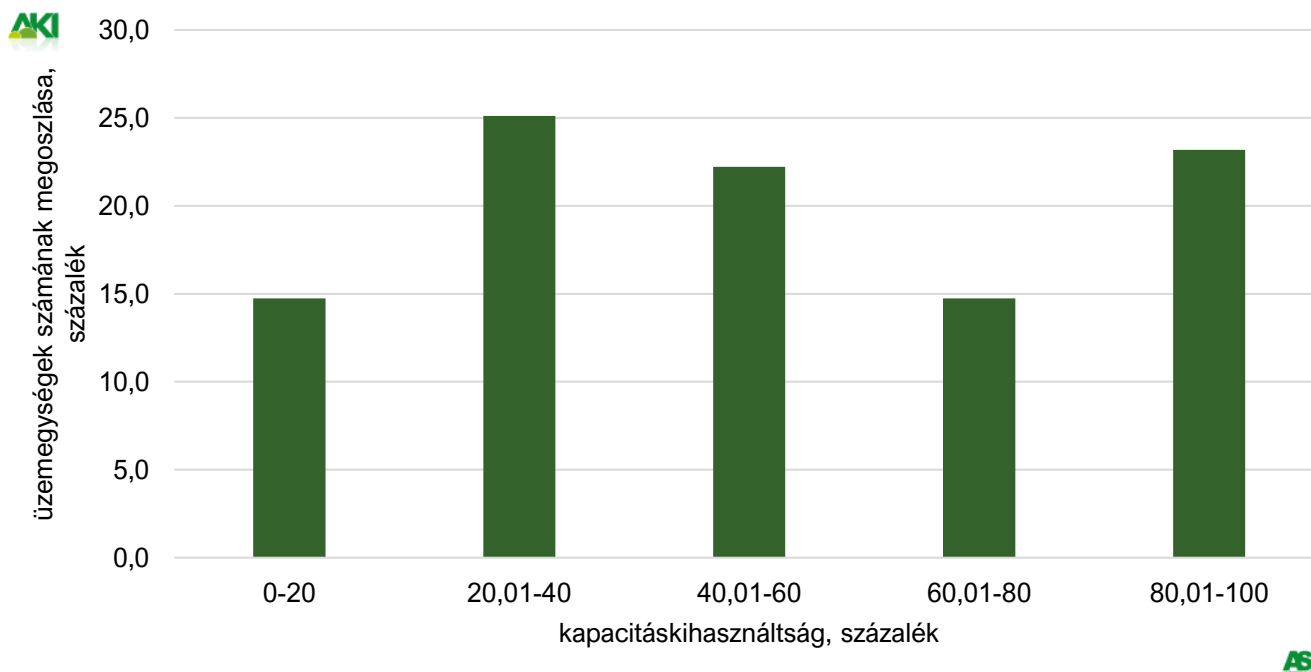
1071 Kenyér, friss pékáru gyártása

Magyarországon a sütőipar szakágzatban működő cégek közel 43 százaléka – a 2019. évi NAV-adatbázis alapján – hazai magántulajdonban, harmada belföldi társaság tulajdonában, 24 százaléka pedig külföldi tulajdonban volt a jegyzett tőke arányában. Az adatszolgáltatói kör nem tartalmazta a kis kézműves cukrászdákat, illetve a kürtőskalács-készítőket. A pékségek, sütőüzemek kapacitását – a korábbi évek gyakorlatának megfelelően – a telepített kemencék összes sütőfelülete határozta meg.

Sütőipari termékek közül a kenyérféleségek alatt a különböző kiőrlési fokú búza vagy rozslisztből, illetve a két liszt keverékéből, vízből, sóból, élesztős lazítással előállított sütőipari termékeket értjük. Tömegük – az extrudált, illetve az előállító által előre csomagolt termék kivételével – 250 grammal osztható, de legalább 500 gramm (0,5–3 kg). A pandémia miatt elrendelt vészhelyzeti intézkedések a sütőipari termelés frissáru szegmensét negatívan érintették. A közétkeztetés

– a bölcsődék, óvodák, általános iskolák, középiskolák bezárása miatt – sütőipari termékekre irányuló mindaddig biztos piaca hetekre, hónapokra megszűnt. A bezárások szintén nagy vesztesei az iskolák közelében és azok felvevőpiacára épülő kisebb pékségek voltak. A beérkezett adatokból egyértelműen megfigyelhető, hogy a friss kenyér és pékáru 2020. évi termelt mennyisége jelentősen visszaesett 2017-hez képest, az egy óra alatt termelhető mennyiség, azaz a műszaki kapacitás pedig 5 százalékkal csökkent. Kenyérféleségeket gyártó vonalról 414 telephelyről érkezett adat, amelyből 66 telephely két 4711 élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem szakágzatú céghez tartozik. 2017-ben 555 telephelyről küldtek adatot, ebből 142 telephely kötődött vegyes kiskereskedelmi alaptervekenységhez. A jelentős csökkenés háttérében egy cég kiskereskedelmi üzleteiben végleg bezárt, megszüntetett pékségek, sütőüzemek állnak.

29. ábra: Sütőipari termékgyártás (kenyérféleség) kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A kenyérféleségek gyártásáról jelentést tett sütőipari vállalkozások 23 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott 2020-ban is (29. ábra). A beérkezett adatok alapján viszont a köze-

pes, alacsony és a nagyon alacsony kategóriák százalékos megoszlása jelentősen csökkent. Egyedüli növekedés a magas kategóriában (60–80 százalék között) történt, ahol több mint kétszeresére nőtt az arány.

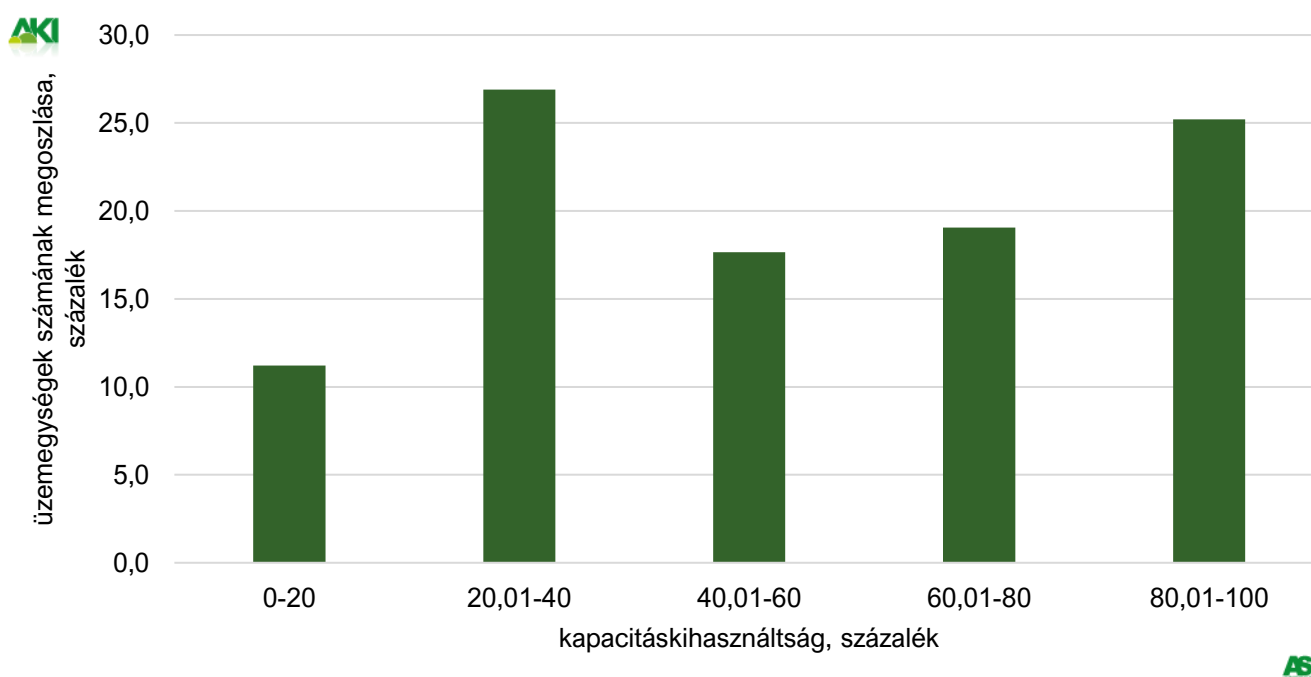
A kenyérféleségeket gyártó sütőipari vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 50,4 százalék volt 2020-ban. Erre a sütőipari vonalra átlagosan napi 10 üzemóra és 309 munkanap volt jellemző.

A péksütemények búzalisztból, élesztővel vagy más szerkezetlázító anyaggal, esetleg ízesítő, dúsító anyagokkal készülnek. Ebbe a termékkörbe tartoznak a kiflik, zsemlek, kalácsok is. A pékáru gyártásáról jelentést tett sütőipari vállalkozások negyede a nagyon magas és az alacsony kapacitáskihasználtságú csoportba tartozott 2020-ban, a legkisebb arányt (11 százalék) a nagyon alacsony kihasználtságú csoport képviselte

(30. ábra). A pékárut gyártó sütőipari vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 38,7 százalék volt 2020-ban. A sütőipari vonalon átlagosan 310 munkanapon napi 9 órán át dolgoztak.

A friss sütőipari termékgyártás 2020. évi változásait áttekintve fontos megjegyezni, hogy a pandémia éve a kenyér „otthonsütésének” reneszánszát hozta el a háztartásokba, sokan váltak hetekre félig vagy teljesen önellátóvá, illetve tértek át a csomagolt, hosszabb eltarthatósági idejű, félkész – nem feltétlenül fagyasztott – szobahőmérsékleten tárolandó és csak sütést igénylő pékárura.

30. ábra: Sütőipari termékgyártás (pékáru) kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

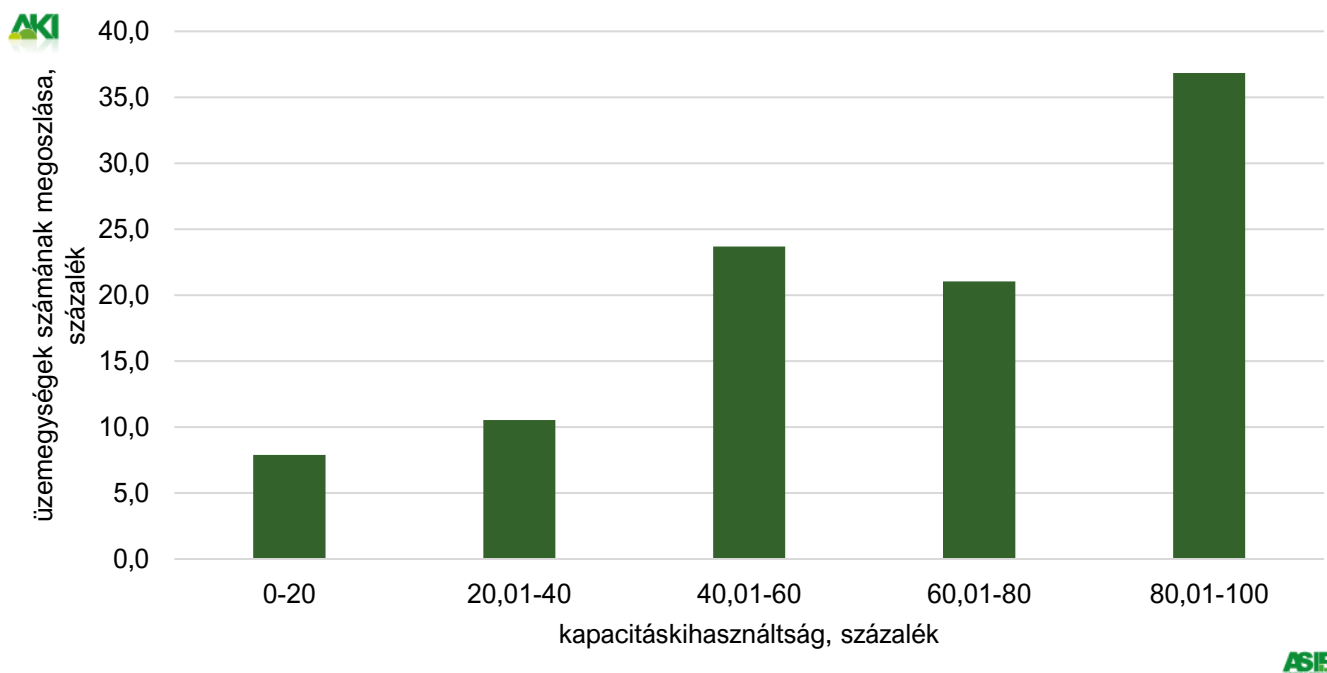
A gyorsfagyasztott termékek gyártásáról a beérkezett adatok alapján elmondható, hogy 2017 óta jelentős kapacitásbővítés történt az országban. Több mint 11 ezer kilogrammal több fagyasztott pékárut tudnának a jelentést tett cégek termelni, mint három évvel korábban. Tavaly a termelt mennyiség közel 100 ezer tonnára nőtt, ez 18 százalékkal több, mint 2017-ben, viszont a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 16 százalékponttal, 59 százalékra esett a megnövekedett műszaki kapacitás (egy óra alatt termelhető mennyiség) miatt. A beérkezett adatok alapján a gyorsfagyasztott

termékeket gyártó cégek 82 százaléka a közepes, magas, illetve a nagyon magas kapacitáskihasználtságú sávba esett 2020-ban. Az alacsony és a nagyon alacsony tartományba tartozó cégek aránya 18 százalékot tett ki (31. ábra). A gyorsfagyasztott pékárut gyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 59,1 százalék volt 2020-ban, a vállalkozásokat átlagosan napi 12 üzemóra és 255 munkanap jellemezte.

A sütőipari termékek gyártásához kapcsolódóan 1283 tonna, egyszeri betárolásra alkalmas mélyhőmérsékletű tárolótérről érkezett adat 2020-ban.

31. ábra: Gyorsfagyasztott pékárugyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

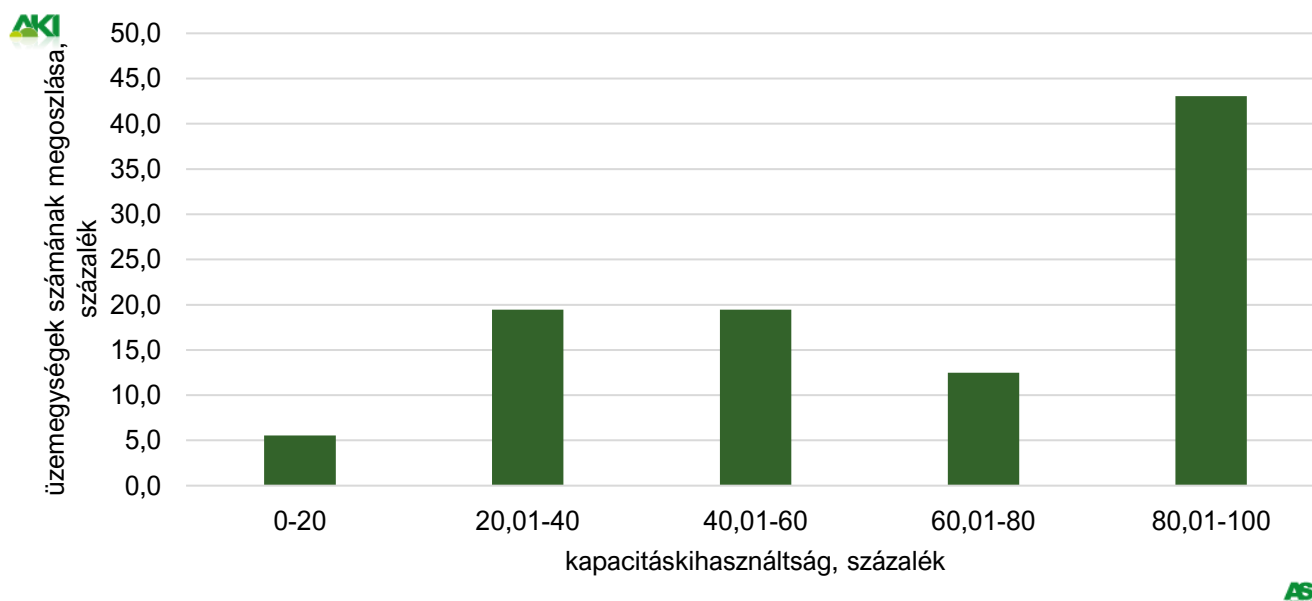
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1072 Tartósított lisztes áru gyártása

A 2019. évi NAV-adatbázis alapján a tartósított lisztesárugyártás szakágazatban működő cégek közel 72 százaléka külföldi tulajdonban, 17 százaléka hazai társaság tulajdonában, 11 százaléka pedig belföldi magántulajdonban volt. A 2020. évi világjárvány átalakította a fogyasztói szokásokat. Ennek a változásnak – a sütőiparon belül – a tartósított lisztesáru gyártás lett az igazi nyertese. Sós és édes kekszektől (például háztartási keksz) 2020-ban a beérkezett adatok alapján jóval nagyobb mennyiséget gyártottak és értékesítettek a cégek, mint 3 évvel korábban. A közel 93 ezer tonna több mint 45 százalékos növekedést jelentett a vizsgált évben 2017-hez képest. Az elmúlt három évben

39 százalékkal nőtt a műszaki kapacitás, hasonlóan a gyorsfagyasztott pékárú vonalhoz, viszont ennél a vonalnál 2020-ban a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság nem csökkent érdemben, a jelentősen megnövekedett termelt mennyiség miatt. A beérkezett adatok alapján a tartósított lisztesáru termékeket gyártó cégek 43 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú sávba esett, ez 2017-hez képest 10 százalékpontos növekedést jelentett. Az alacsony és a nagyon alacsony tartományba a cégek negyede került. Közepes és magas kapacitáskihasználtsággal a cégek 32 százaléka működött 2020-ban (32. ábra).

32. ábra: Tartósított lisztesárugyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

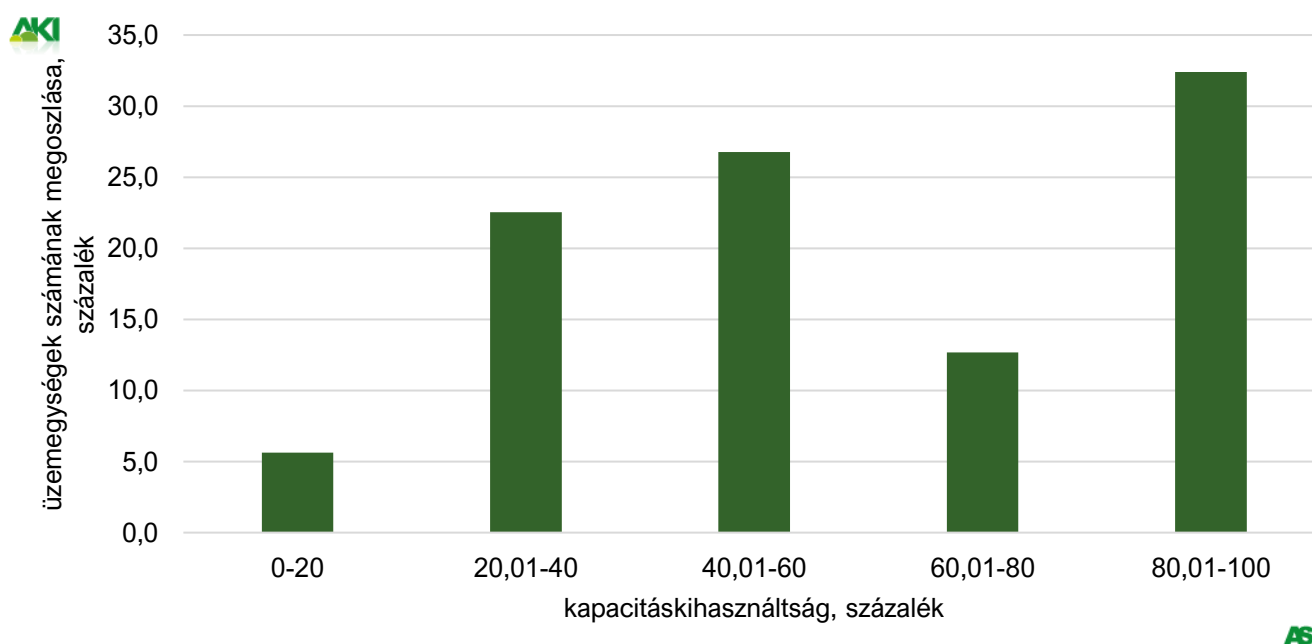
Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A sütőipari alapanyaggyártás legjellemzőbb termékei például a mag- és gabonapehely-keverékek, kenőanyagok, lisztkeverékek, a cukrászati alapanyagok közül az adalékok, tortabevonók, különböző hab- és tölteléalapok, zselék, krémporok. Sütőipari alapanyaggyártást jelentő vállalkozások 45 százaléka nagyon magas és magas, 27 százaléka pedig közepes kapacitáskihasználtsággal bírt 2020-ban (33. ábra). Az alacsony és a nagyon alacsony kapacitáskihasználtsággal működő

üzemegységek aránya 28 százalék volt. A gyártóvonalon 12 százalékos kapacitásbővítés történt az elmúlt három évben, az éves termelt mennyiség ugyanakkor a 2017. évi szinten maradt.

A sütőipari és cukrászati alapanyaggyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 60,8 százalék volt. A sütőipari és cukrászati alapanyagot gyártó vállalkozásokra átlagosan napi 6 üzemóra és 209 munkanap volt jellemző.

33. ábra: Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A beérkezett adatok alapján a sütőipari termékeket (kenyérféleséget) gyártó vonal esetén a TOP 5 cég termelése a teljes termelt mennyiség 25,5 százalékát adta 2020-ban, amelyek közül négy a 1071 kenyér, friss pékáru gyártása szakágazat, egy pedig a 4711 élelmiszer jellegű bolti vegyes kiskereskedelem szakágazatba tartozott. A TOP 5 gazdasági szervezet súlyozott kapacitáskihasználtsági mutatója 52,7 százalék volt.

A pékáru gyártó vonal esetén a TOP 5 cég a teljes termelt mennyiség 26,5 százalékát adta, szakágazati besorolásuk megegyezett a kenyérféleségeket gyártó vonaléval. Az öt legnagyobb vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága a vizsgált vonalak közül itt volt a legalacsonyabb, 36,9 százalék.

A tartósított lisztesáru gyártó vonalon koncentrációk legjobban a termelés a TOP 5 cég kezében, arányuk az összes termeléshez képest 76,8 százalék. Közülük három a 1072 tartósított lisztesáru gyártás, egy a 1061 malomipari termék gyártás és egy a 1071 kenyér, friss pékáru gyártása szakágazatba tartozott. A legnagyobb öt cég termelésének aránya a sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás esetében volt a második legmagasabb 2020-ban, 71,6 százalék.

A TOP 5 cégek súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága a gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonalnál volt a legmagasabb, 60,4 százalék, a termelés aránya az összes termeléshez képest pedig 65,8 százalék volt (9. táblázat).

9. táblázat: **A hazai TOP 5 sütőipari termékeket gyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Sütőipari terméket gyártó vonal (kenyérféleségek)	25,5	48 984,1	52,7
Sütőipari pékáru terméket gyártó vonal	26,5	20 768,3	36,9
Tartósított lisztesáru gyártó vonal	76,8	71 220,2	53,1
Gyorsfagyasztott pékáru gyártó vonal	65,8	65 624,0	60,4
Sütőipari, cukrászati alapanyaggyártás	71,6	11 870,2	59,5

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1073 Tésztafélék gyártása

A száraztésztagyártás tulajdonosi megoszlása Magyarországon a NAV 2019. évi adatbázisa alapján a következőképpen alakult: 76 százaléka volt hazai magántulajdonban, 22 százaléka belföldi társasági tulajdonban, míg a fennmaradó közel 2 százalék külföldi tulajdonos kezében működött. A száraztésztagyártó üzemek kapacitását a gyártósor vagy részleges gépesítettég esetén a keverő, a nyújtó vagy a szárító kapacitása, illetve a tészta típusa határozta meg.

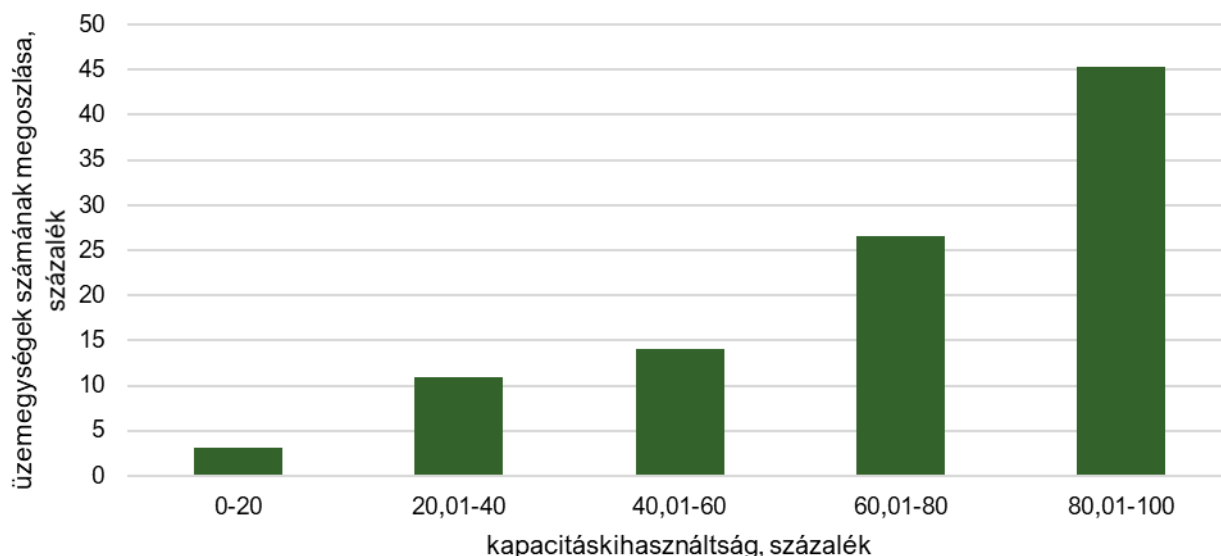
A száraztészta készülhet tojással és tojás nélkül. Mindkét esetben további összetevője a közönséges búza és/vagy durumbúza, valamint az ivóvíz. A csomagoláson feltüntetett tojás darabszámának meg kell egyeznie az egy kilogramm tésztához felhasznált tojás mennyiségével. A kijelölt adatszolgáltatók közül 68 cég küldött be adatot, ezek közül négy üzemegység 2020-ban nem végzett gyártói tevékenységet. Összesen 64 gyártóegységből érkezett értékelhető adat, ez

63 vállalatot jelentett, mivel egy cég két telephellyel rendelkezett. A beérkezett adatok alapján a 64 gyártóegység közül 53 telephely 1073-as szakágazati besorolású (Tésztafélék gyártása), a fennmaradó 11 vállalkozás pedig egyéb szakágazatban jelölte meg főtevékenységét.

A kiértékelt adatok alapján megállapítható, hogy az előző vizsgálatba vont időszakhoz (2017) képest a száraztésztagyártó vonalon javult számos cég esetében az óránkénti műszaki kapacitás és az éves termelt mennyiség is annak ellenére, hogy a 2020-as pandémia idején számos vendéglátóipari egység kényszerű bezárása miatt egyes vállalkozásokat negatívan ért a kereslet visszaesése. Ezen a gyártóvonalon 2017-hez viszonyítva számos fejlesztés vagy technológiaváltás történt, amely a műszaki kapacitások 2020. évi növekedését eredményezte.

34. ábra: Szárzéstésztagyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A szárzéstésztagyártó vonalra beküldött adatok szerint a vállalkozások 45,3 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú kategóriába tartozott 2020-ban (34. ábra). A magas kihasználtságú csoport (60–80 százalék között) százalékos megoszlása jelentősen javult a korábbi időszakhoz mérten, így a két legmagasabb kategóriába tartozott a gyártók közel háromnegyede. A fennmaradó 28 százalék a közepes, alacsony és nagyon alacsony kategóriák között került megosztásra.

A szárzéstésztagyártó vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 66,6 százalék volt 2020-ban. A vonal átlagosan naponta 8 órát üzemelt 189 munkanapon keresztül. Az adatszolgáltatók jelentése alapján a tárgyévben 108,7 ezer tonna késztermék került előállításra. Az elérhető műszaki kapacitás óránként pedig 56,8 tonna volt. A szárzéstészta vonalon a TOP 5 cég az éves termelés 83,9 százalékát adta, éves termelt mennyiségük éves szinten meghaladta a 91 ezer tonnát.

10. táblázat: A hazai TOP 5 szárzéstésztagyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Szárzéstésztagyártó vonal	83,9	91 244	66,3

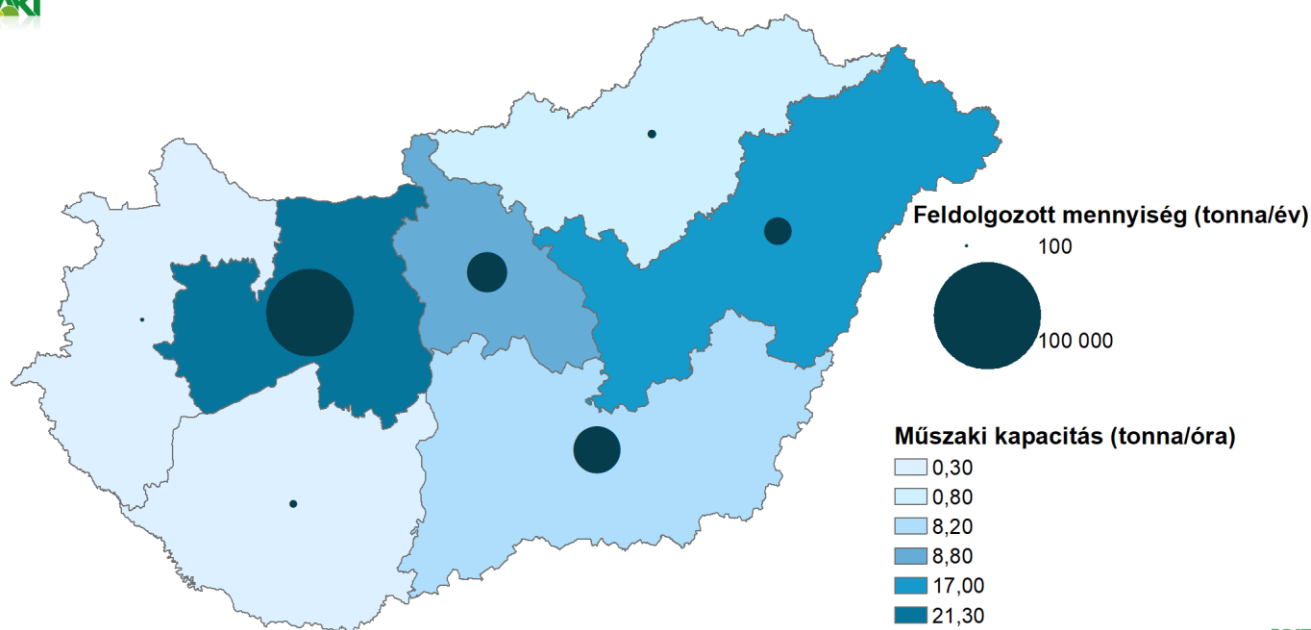
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Régiós bontásban Közép-Dunántúl végzett az első helyen a vizsgált időszakban az éves feldolgozott mennyiség és a műszaki kapacitás (tonna/óra) alapján. Az éves felhasznált nyersanyag 61,6 százaléka ebben a régióban került feldolgozásra, valamint ez a területi

egység rendelkezett a legnagyobb műszaki kapacitással. A második helyen a feldolgozott mennyiség alapján Dél-Alföld, míg a műszaki kapacitást alapul véve Észak-Alföld végzett (35. ábra).

35. ábra: A száraztésztagyártó vonalak termelt mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régióként, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Egyéb élelmiszer gyártása

1082 Édesség gyártása

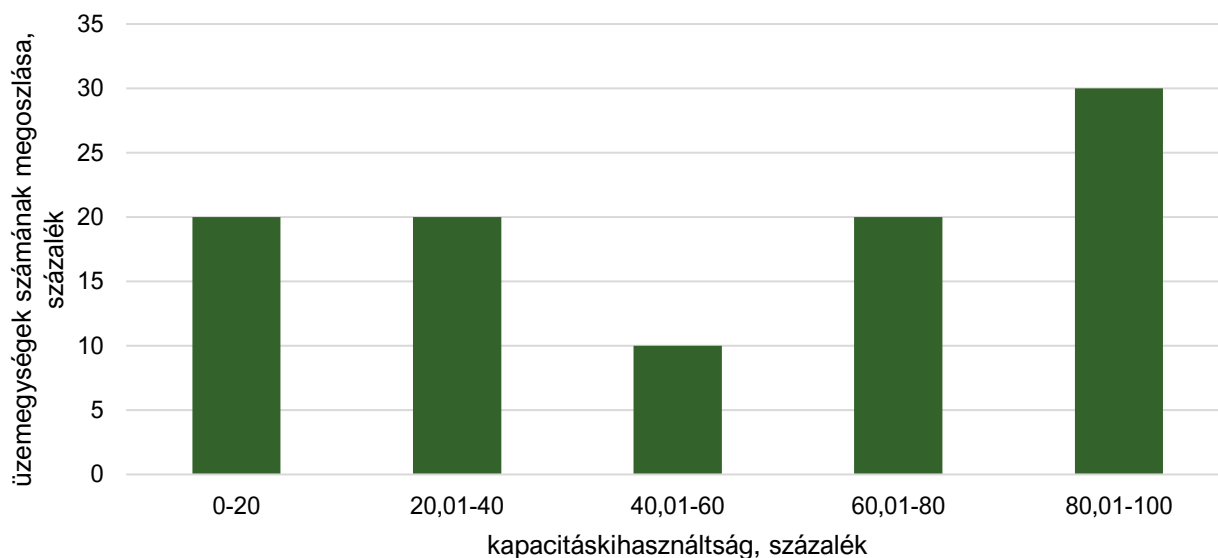
A NAV 2019. évi adatbázisa alapján az édességgyártás 89,2 százaléka külföldi tulajdonban, 0,3 százaléka belföldi társasági tulajdonban volt és a fennmaradó 10,5 százalék pedig hazai gyártók magántulajdonában volt. A csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó üzemek kapacitását a gyártósor vagy részleges gépesítés esetén a temperáló kapacitása határozta meg.

A csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonalról 30 vállalkozás nyújtott be adatot a 2020-as évre vonatkozóan. A cégek közül 21 vállalkozás tartozott a 1082-es (Édesség gyártás) szakágazati nyilvántartásba, a többi pedig kiegészítő tevékenységként végezte a csokoládé gyártását.

A gyártóvonalra beérkezett adatok alapján a vállalkozások 30 százaléka a nagyon magas kapacitáskihasználtságú kategóriába tartozott, 20 százaléka a magas kategóriába, míg a fennmaradó 50 százalék kapacitáskihasználtsága 60 százalék alatti volt (36. ábra). A teljes vonal kapacitáskihasználtságának súlyozott átlaga 48,3 százalékot tett ki. A gyártóvonal 2020-ban átlagosan naponta 9 órát üzemelt, 190 napon keresztül. Az éves előállított mennyiség meghaladta a 27 ezer tonnát. Az elérhető műszaki kapacitás óránként 13,3 tonna volt a teljes vonalon.

36. ábra: Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

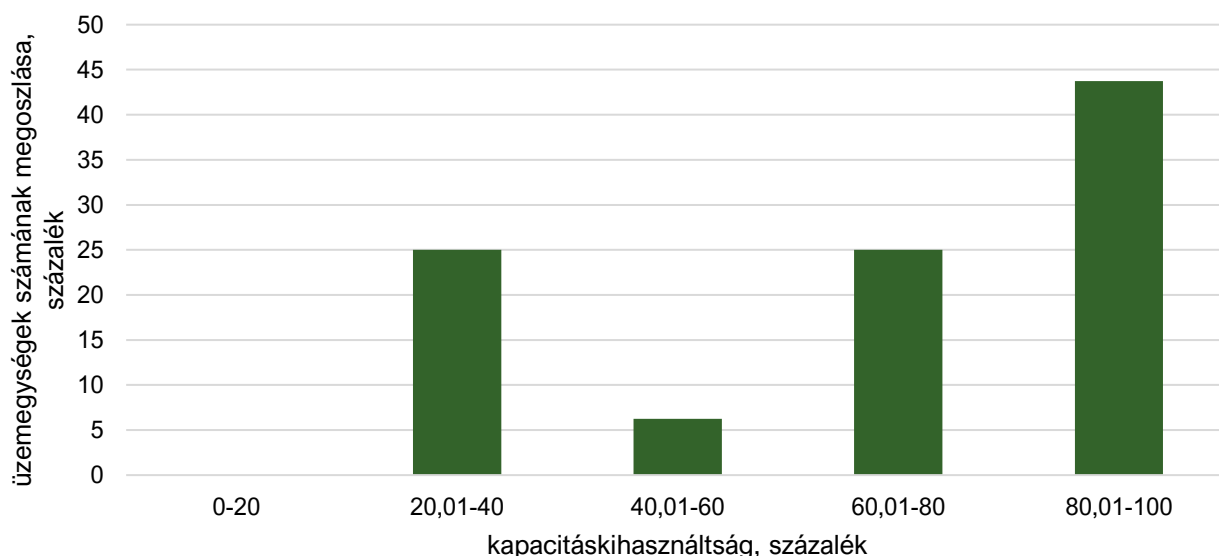
A csokoládés és csokoládékészítményeket gyártó vonalon a TOP 5 cég az éves termelés 82,6 százalékát adta, éves termelt mennyiségük valamivel több volt, mint 22,4 ezer tonna (11. táblázat).

A cukorkaáru-gyártóvonalról 2020-ban 18 vállalkozás nyújtott be adatot. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 76,7 százalékot tett ki a vizsgált időszakban. Az adatszolgáltatók közül két vállalkozás 2020-ban szüneteltette a vonalon a termelését. Az átlagos évi üzemnapok száma 181 nap volt, napi átlag 10 üzemórával. A szakágazati besorolást tekintve a

gyártóvonalról jelentő cégek közül 14 vállalkozás tartozott a 1082-es TEÁOR kategóriába, 4 vállalkozás más jelölt meg főtevékenységként. A gyártóvonal 44 százaléka nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működött 2020-ban, 25-25 százaléka a magas, illetve az alacsony kategóriába tartozott. Közepes kategóriába 6 százalék került, míg 20 százalék alatti kihasználtságú vonal egy sem üzemelt a vizsgált időszakban (37. ábra). A TOP 5 cég az éves termelés 71,6 százalékát adta, súlyozott kapacitáskihasználtsága közel azonos volt a teljes gyártóvonaléval, 76,4 százalékot ért el. 2020-ban 22,7 ezer tonna cukorkát gyártottak.

37. ábra: Cukorkaáru-gyártóvonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A szaloncukorgyártó vonalról 9 telephelyről érkezett adat. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 79,8 százalékos volt a vizsgált évben, az éves megtermelt mennyiség megközelítette a 3 ezer tonnát. A gyártósorok 2020-ban átlagosan 107 üzemnapon át, napi 11

órán keresztül üzemeltek. A TOP 5 cég vonalainak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 78,6 százalékos volt, az éves termelés 90,4 százalékát ezek a cégek állították elő.

11. táblázat: A hazai TOP 5 édességyártó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal	82,6	22 407	58,1
Cukorkaáru-gyártó vonal	71,6	22 717	76,4
Szaloncukorgyártó vonal	90,4	2 617	78,6

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A marcipángyártó vonalról 4 vállalkozás küldött adatot 2020. évre vonatkozóan. Éves feldolgozott mennyiségük 166 tonna volt, súlyozott átlagos kapacitáskihasználtságuk 87,9 százalék volt.

A gyártóvonalak átlagosan 143 napon keresztül üzemeltek, átlagosan napi 7 órában.

1083 Tea, kávé feldolgozása

A tea és kávé feldolgozó szakágazat a NAV 2019. évi adatbázisa alapján 85,9 százalékban hazai magántulajdonban volt, 13,3 százaléka belföldi társasági tulajdonban és mindössze 0,8 százaléka volt csak külföldi vállalkozás kezében. A teafeldolgozó vonalról 2020-ban 11 telephely küldött adatot. A beérkezett adatok alapján a vizsgált időszakban 289 tonna teafüvet dolgoztak fel. Az adatszolgáltatásban részt vevő vállalkozások közül 7 cég végezte a 1083-as szakágazatot (Tea, kávé fel-

dolgozása) főtevékenységként, a fennmaradó cég kiegészítő munkafolyamatként foglalkozott vele. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 45,8 százalékot tett ki a vizsgált időszakban. A gyártósor átlagosan 181 napon át működött, napi 8 órában 2020-ban. A vonal óránkénti műszaki kapacitása 377,3 kg volt.

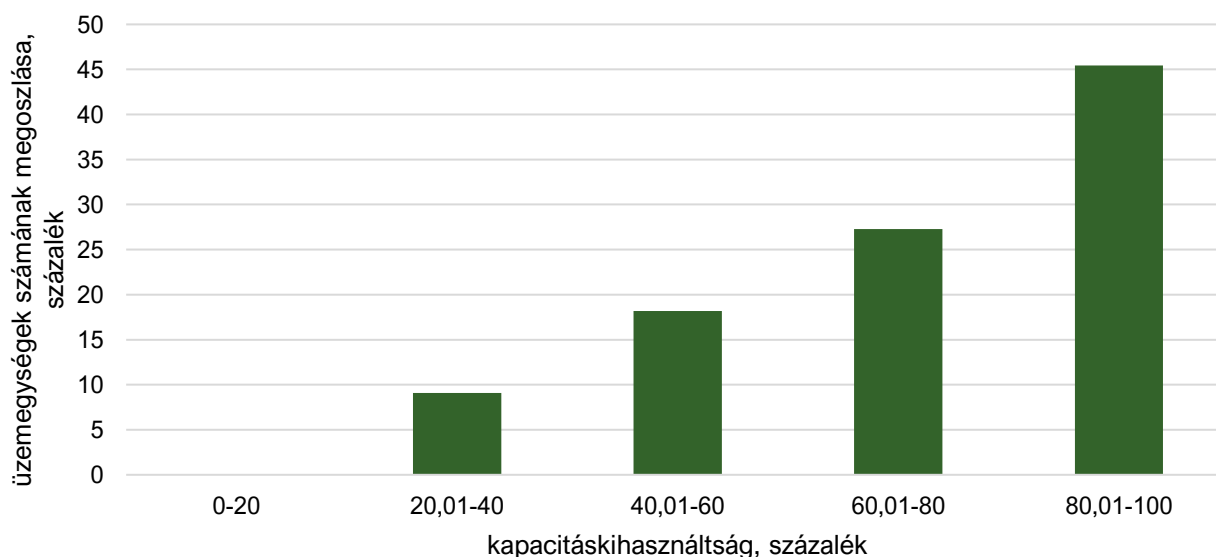
A TOP 5 gyártó cég az éves termelés 93 százalékát biztosította a tárgyévben, súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága pedig 44,3 százalékot tett ki (12. táblázat).

12. táblázat: A hazai TOP 5 tea- és kávéfeldolgozó cég részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Teacsomagoló vonal	93,0	269	44,3
Kávékészítmény-gyártó vonal	99,9	31 612	72,0
Kávépörkölő	99,0	2 595	59,1

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

38. ábra: Teafeldolgozó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

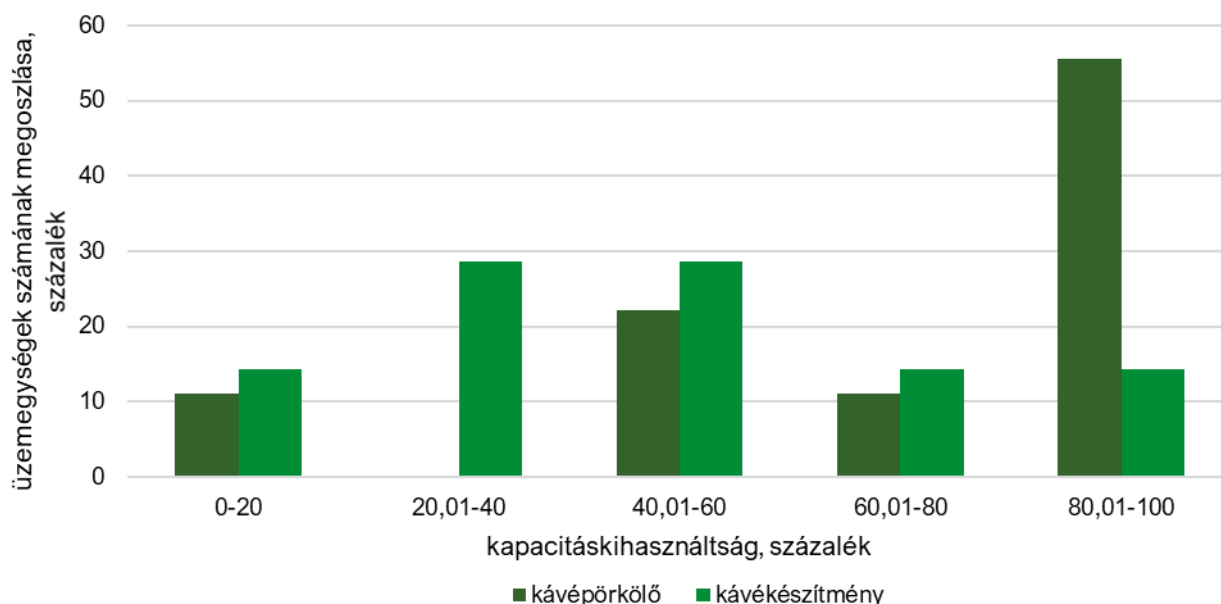

A kávékészítményeket gyártó vonalról 7 vállalkozás küldött be adatot. A feldolgozott adatok szerint a vizsgált időszakban 31 627 tonna kávékészítményt gyártottak 2020-ban. Az adatszolgáltatók közül 3 cég főtevékenysége alapján 1083-as szakágazati besorolású, további négy cég pedig kiegészítő tevékenységként végezte ezt a tevékenységet. A cégek 28 százaléka a nagyon magas és magas kapacitáskihasználtságú kategóriába volt sorolható, 29 százalék a közepes, míg 43 százalék az alacsony és nagyon alacsony csoportba tartozott. A vonal súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 71,8 százalék volt. A kávékészítménygyártás 2020-ban éves szinten átlagosan 232 napon keresztül történt, napi 10 órában (39. ábra).

A TOP 5 cég az éves termelés 99,9 százalékát adta, súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 72 százalék volt.

Kávépörkölő tevékenységéről 9 telephely jelentett adatot. A cégek közül 8 vállalkozás főtevékenységként végezte a 1083-as szakágazatot, 1 vállalkozás pedig kiegészítő tevékenységként. A vizsgált időszakban 4846 tonna alapanyagot pörköltek meg ezen a vonalon, óránként 2,7 tonnás műszaki kapacitással. A vonal éves szinten átlagosan 258 napon át üzemelt, napi 7 órában. A gyártás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 59,1 százalékos volt. A TOP 5 cég az éves feldolgozás 99,0 százalékát fedte le, súlyozott átlagos kapacitása pedig hasonlóan 59,1 százalékosnak bizonyult.

39. ábra: Kávéfeldolgozó vonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1084 Fűszer, ételízesítő gyártása

A megfelelő, illetve a kiemelkedő minőségű és volumenű őrlemények gyártását a stabil fűszerpaprika-feldolgozó cégek képesek biztosítani, azonban hazánkban nagy hagyománya van a házi fűszerpaprika-őrlemények készítésének, ami nem igényel magas színvonalú gyártósorokat.

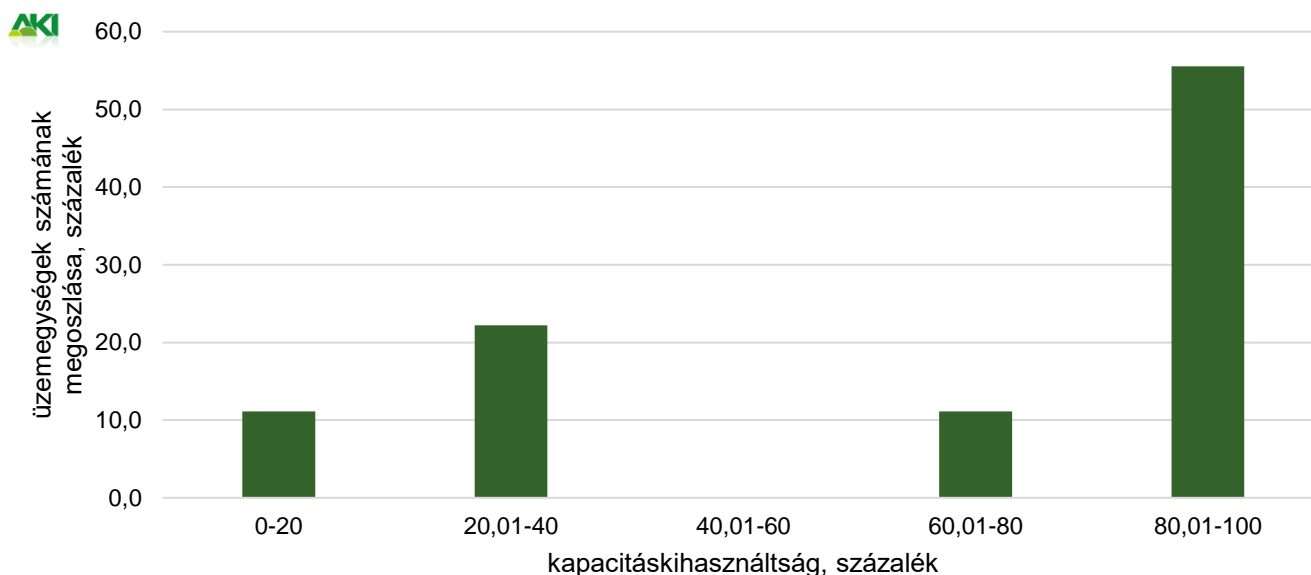
Magyarországon – a 2019. évi NAV-adatbázisa alapján – a fűszer- és ételízesítő-szakágazatban működő cégek 74,9 százaléka hazai társaság tulajdonában, 24,7 százaléka pedig magántulajdonban volt. Az állami és a külföldi tulajdonban lévő cégek aránya együttesen a fél százalékot sem érte el.

A fűszerpaprika-őrleményt gyártó cégek több mint fele (55,6 százaléka) 80 százaléknál magasabb kapaci-

tás-kihasználtsággal dolgozott a vizsgált évben, az alacsony kategóriába a vállalkozások 22,2 százaléka tartozott. Magas és nagyon alacsony kapacitáskihasználtságon az üzemek 11-11 százaléka működött, 40-60 százalékos kihasználtsággal pedig egy cég sem rendelkezett (40. ábra).

A gyártóvonalakon 2020-ban 4,8 tonna szárított fűszerpaprikát őröltek meg, a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 65,8 százalék volt. A fűszerpaprika-őrlemény gyártása szezonális tevékenység, a beérkezett adatok alapján a vizsgált évben átlagosan 152 üzemnapon őröltek fűszerpaprikát naponta 10 órán keresztül.

40. ábra: A fűszerpaprika-őrítő gyártóvonal kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

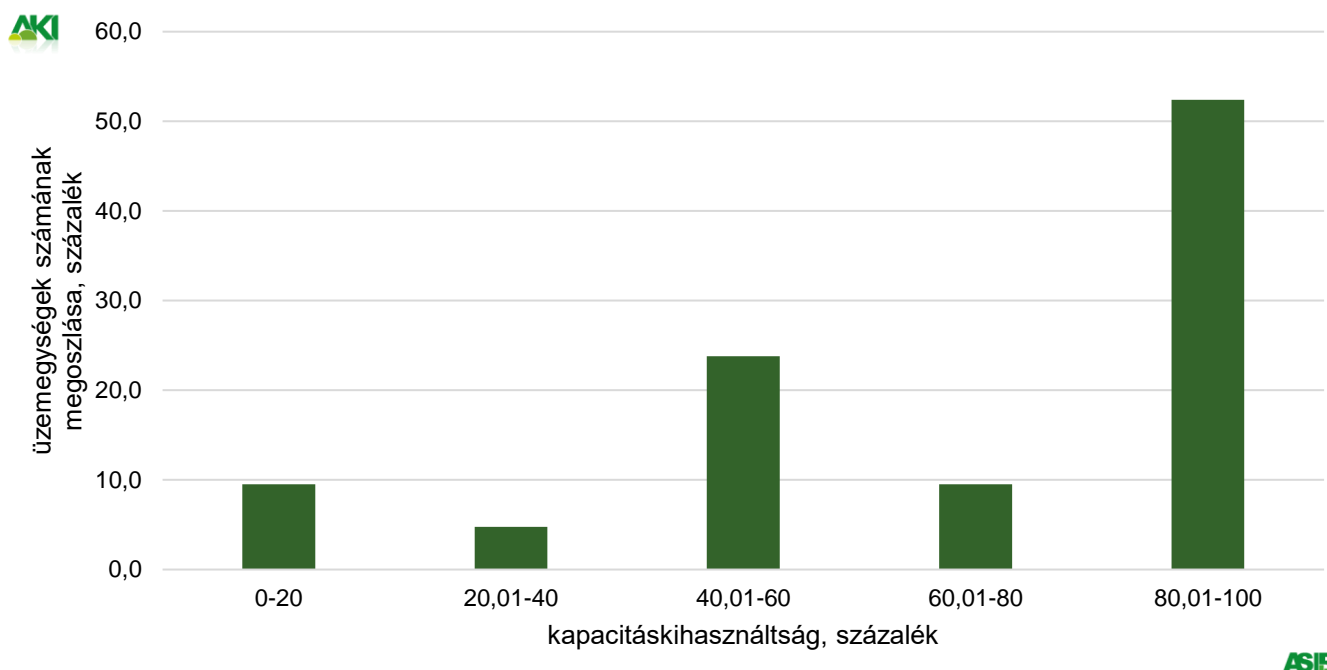

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Információs Osztály

A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártásával foglalkozó cégek 61,9 százaléka magas, illetve nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működtette gyártósorát 2020-ban (41. ábra). A vállalkozások közel negyede (23,8 százaléka) a közepes kihasználtságú csoportba tartozott. A 60-80 százalék közötti és a 20 százalék alatti kategóriába tartozó cégek részaránya 9,5-9,5 százalék volt, alacsony kapacitás-

kihasználtsággal pedig az üzemegységek 4,8 százaléka rendelkezett. A gyártóvonalra jellemző súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság 72 százalék volt. A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő előállítás is idényszerű tevékenység, a gyártósoron átlagosan 176 üzemnapon napi 10 órán át dolgoztak a vizsgált évben.

41. ábra: A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A fűszerpaprika-őrítő gyártóvonallal rendelkező TOP 5 gazdasági társaság termelésének aránya az összes termelésből 96,8 százalékot tett ki 2020-ban. Éves termelése 4,6 ezer tonna volt, ami óránként átlagosan 2,1 tonna őrölt fűszerpaprika előállítását jelentette.

A feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártásával foglalkozó TOP 5 vállalkozás adatait elemezve megállapítható, hogy az össztermelés 94,8 százalékát adták a legnagyobb cégek, a vizsgált vonalak közül a súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság itt volt a legmagasabb, 76 százalék (13. táblázat).

13. táblázat: A hazai TOP 5 fűszer- és ételízesítő-gyártó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	tonna/év	százalék
Feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor	94,8	62 463,0	76,0
Feldolgozott mártás, öntet, folyékony ételízesítő gyártósor	99,9	37 089,6	44,5
Fűszerpaprika őrítő gyártóvonal (szárított nyersanyagra)	96,8	4 642,4	66,7
Gyógynövény és fűszernövény csomagoló vonal	97,6	1 677,3	37,9

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Takarmány gyártása

1091 Haszonállat-eledel gyártása

Magyarországon a haszonállat-eledel gyártás szakágazatban működő cégek 21,6 százaléka (a 2019. évi NAV-adatbázis alapján) hazai magántulajdonban, 45,6 százaléka belföldi társasági tulajdonban és a 32 százaléka külföldi tulajdonban volt a jegyzett tőke arányában.

Az AKI 2387-es nyilvántartási számú Takarmánygyártás statisztikai jelentése alapján Magyarországon 3,825 millió tonna haszonállat-takarmánykeveréket állítottak elő 2020-ban, amely 1,2 százalékkal nőtt a 2019. évi mennyiséghez képest. A gyártott keveréktakarmány 48,8 százalékát (1,868 millió tonna) a baromfitakarmányok adták 2020-ban. Ennek a mennyiségnek a 45,3 százalékát a brojlerek számára előállított keverékek, 17,9 százalékát a tojó-, 19,8 százalékát a pulykatápok, 11,1 százalékát a kacsá-, 5,9 százalékát pedig a libatápok képviselték. A sertéstakarmányok 36,6 százalékkal (1,399 millió tonna), a szarvasmarha-abraktakarmányok 11,2 százalékkal (427,8 ezer tonna) részesedtek a 2020. évi termelésből.

Az élelmiszeripari kapacitásfelmérés takarmánygyártásának termelt mennyisége teljes lefedettséget mutatott a keveréktakarmány-gyártásról készült statisztika 2020. évi gyártott mennyiségéhez mérten, sőt a kapacitásjelentésben újabb cégek is jelentettek keveréktakarmány-gyártást (+120 ezer tonna), amelyek a 2387-ben nem vettek részt, de a következő évben tőlük is bekérjük az összetételre vonatkozó adatokat. A 2020-ban adatot szolgáltató üzemegységek száma tovább növekedett (6,3 százalékkal), ami minőségjavulást eredményezett az adatokban, illetve jelzés, hogy a támogatások igénybevételel elkészített beruházásokban megindult a termelés, vagy 2021-ben fog elindulni a gyártási folyamat. 2021 őszén az állateledel (haszon és hobbi) terméket gyártó vállalkozások számára megnyílt egy újabb lehetőség a fejlesztésekre, beruházásokra, a hatékonyság növelésére a „VP3-4.2.1.3-21 Takarmány előállító üzemek fejlesztésének támogatása” jogcímen. A pályázóknak 50 milliárd forint értékben folyósítanak

támogatást, melynek hatása majd a 2023-as kapacitásadatokban fog tükröződni.

A 1091-es szakági besorolással rendelkező 87 cég hozzájárult a kapacitásadatainak megküldésével a statisztika minőségének javításához. A mutatók számításánál kizárólag a keveréktakarmány-gyártást jelentő vállalkozásokat vettük figyelembe, mellőzve a takarmánykiegészítőket, alapanyagokat és premixet gyártó cégek adatait. A meghatározó piaci szereplők közül az összes nagy és közepes vállalat szolgáltatott adatot a 2020-as évre vonatkozóan a haszonállat-takarmánygyártásról a kapacitásstatisztikában.

A beküldött információk alapján a haszonállat-takarmány gyártóinak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 72,5 százalék volt a 2020-ban, ami 3,5 százalékponttal magasabb a 2017-es értéknél. A haszonállateledel-gyártással foglalkozó, takarmánygyártó sort működtető vállalkozások 73,3 százalékának nem a haszonállateledel-gyártás a főtevékenysége, de ők adták a termelt mennyiség 50,3 százalékát. Jellemzően mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoztak, ezen belül is növénytermeléssel, állattenyésztéssel, esetleg vegyes gazdálkodással. Ezek a cégek saját felhasználásra állítottak elő takarmányt, így gépeik műszaki kapacitása az alacsonyabb kategóriába esett, a napi üzemórák nem érték el a 8 órát és a munkanapok száma is elmaradt a 254 naptól. Ezzel szemben a jellemzően eladásra termelő vállalkozások, amelyek főtevékenysége a haszonállateledel-gyártás, magasabb műszaki kapacitású gépekkel dolgoztak, napi üzemórák száma meghaladta a 8 órát és a munkanapok száma a 254 napot. A haszonállateledel-gyártó vonalon átlagosan 231 napon és napi 9 órában történt termelés. A beérkezett adatok alapján a TOP 5 haszonállattakarmány-gyártással foglalkozó cég a teljes termelt mennyiség közel egyharmadát adták (14. táblázat). A TOP 5 haszonállattakarmány-gyártással foglalkozó vállalkozás súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 78 százalék volt 2020-ban.

14. táblázat: A hazai TOP 5 takarmányipari termékeket gyártó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonalak	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest, százalék	TOP 5 termelése, tonna/év	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága, százalék
Haszonállat-takarmány gyártósor	32,5	1 280 664	78,0
Hobbiállat-takarmány gyártósor	80,7	748 725	80,0
Granuláló gépsor (haszon és hobbi együtt)	40,1	977 601	74,8

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A haszonállat-eledelt gyártó üzemegységek 15 százalékának alacsony (40 százalék alatti) a kapacitáskihasználtsága, 14 százalékának közepes, 25 százalékának magas, míg a vállalkozások 46 százaléka nagyon magas kapacitáskihasználtságot tudhat magáénak (42. ábra). A beérkezett adatok alapján a nagyon magas kapacitáskihasználtsággal működő üzemegységek száma 2020-ban 8 százalékponttal nőtt az előző évi adatokhoz képest. A haszonállateledel-gyártó vonalak közül több mint 120 gyártósort 80 százalék feletti kapacitáskihasználtsággal üzemeltettek 2020-ban.

A beérkezett adatok alapján a magyarországi cégeknél az egy óra alatt előállítható haszonállat-keveréktakarmány mennyisége 1741 tonna (TOP 5 vállalatnál 258 tonna), míg a granuláló berendezéseknél 924 tonna (a TOP 5 cég esetében 210 tonna) volt 2020-ban. A teljesítménynövekményt 2017-es adatokhoz képest az adatszolgáltatói kör bővülése okozta.

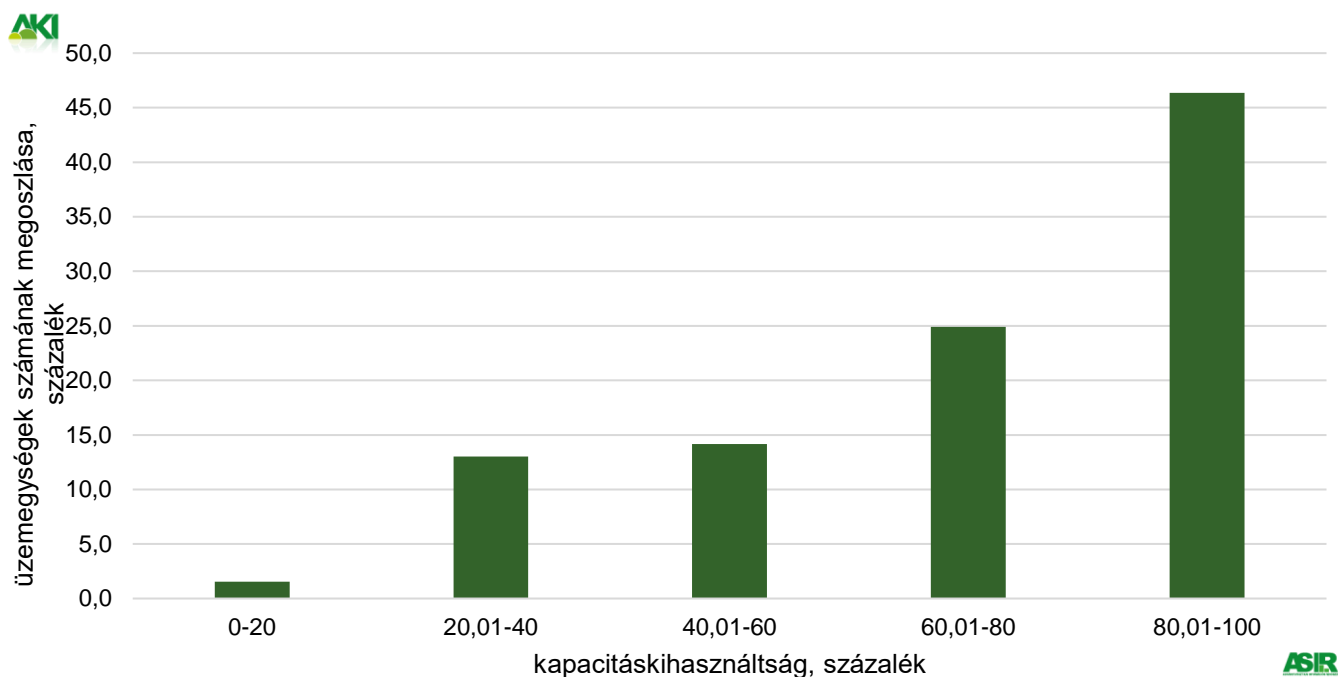
A haszonállat-keveréktakarmányok gyártásának nagy árutermelői az Alföldön találhatóak, de a cégek

telephelyei szinte minden megyében elérhetők. Összesen 270 telephelyről, melyből 261 működött érkezett adat a haszonállatok részére történő takarmánygyártásról, így megyei bontásban, térképen megjeleníthetők a termelési és kapacitásmutatók (43. ábra). A legmagasabb műszaki kapacitást (hasonlóan 2017-hez képest) a haszonállat-keveréktakarmányokat gyártó vonalról 2020-ban Bács-Kiskun megyéből jelentették, míg a termelt mennyiség esetén Hajdú-Bihar megyének jutott a vezető szerep, mivel több mint 600 ezer tonna keveréktakarmány gyártása történt itt. A legkisebb műszaki kapacitással és termelt mennyiséggel a haszonállat-keveréktakarmányok gyártásában továbbra is Nógrád és Heves megye rendelkezett 2020-ban.

A járvány ideje alatt a takarmánypiacot nem érte olyan jelentős hátrány, mint más szakágazatot, viszont 2020 tavaszán az ellátási vonalon akadtak problémák, mivel nehézségek voltak az alapanyag-szállítással és az importtal a határok lezárása miatt.

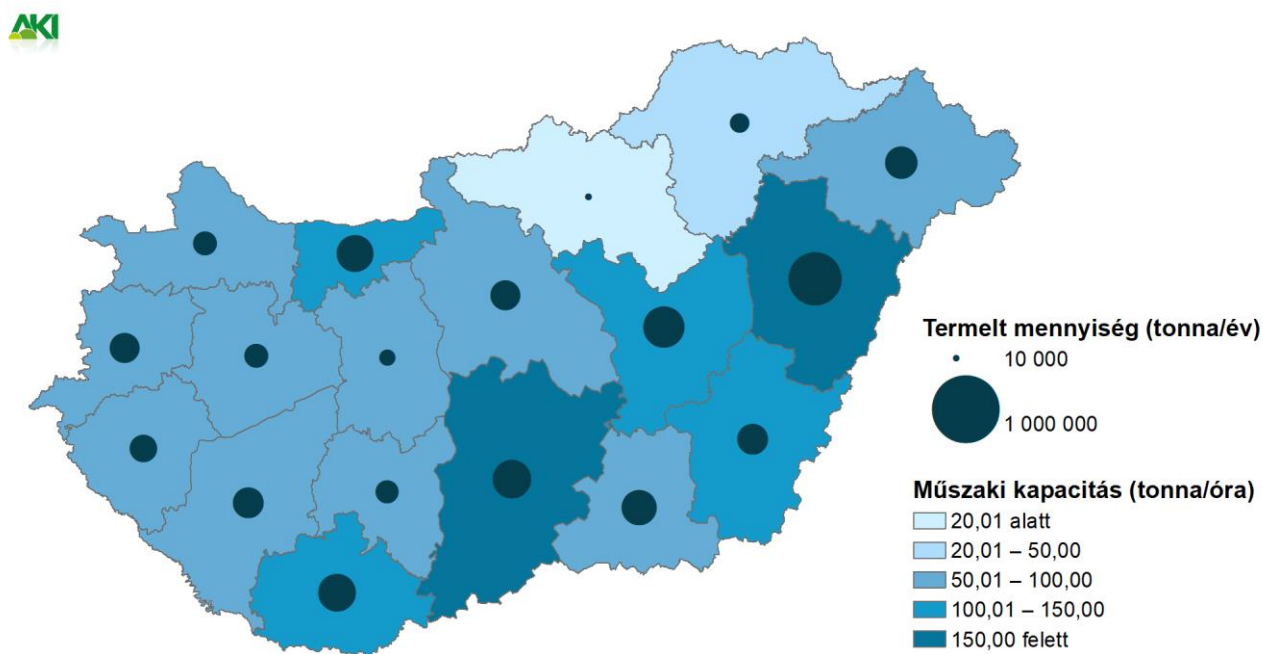

42. ábra: A haszonállat-keveréktakarmányok termelése kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

43. ábra: Haszonállat-keveréktakarmányok gyártásának és műszaki kapacitásának alakulása megyénként, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1092 Hobbiallat-eledel gyártása

A hobbiallateledel-gyártás szakági besorolással rendelkező cégek az élelmiszeripar árbevételéből 2,8 százalékkal, exportárbevételéből 6,1 százalékkal részesedtek 2020-ban. Ennek oka, hogy olyan nagy gyártócégek termelnek Magyarországon, amelyek innen látják el az exportpiacaikat is (az összes árbevétel 75 százaléka az exportból származik ebben a szakágban). Hazánkban a 1092-es szakágzatba sorolt vállalkozások 87,3 százaléka külföldi, 7,9 százaléka hazai társasági tulajdonban és a fennmaradó 4,9 százalék a hazai magántőke kezében volt a 2019-es NAV-adatbázis alapján a jegyzett tőke arányában. A hobbiallateledel-gyártásban részt vevő cégek aránya mindössze 0,9 százalék volt az élelmiszeriparon belül, míg a teljes árbevételt tekintve megközelítette a 3 százalékos részesedést.

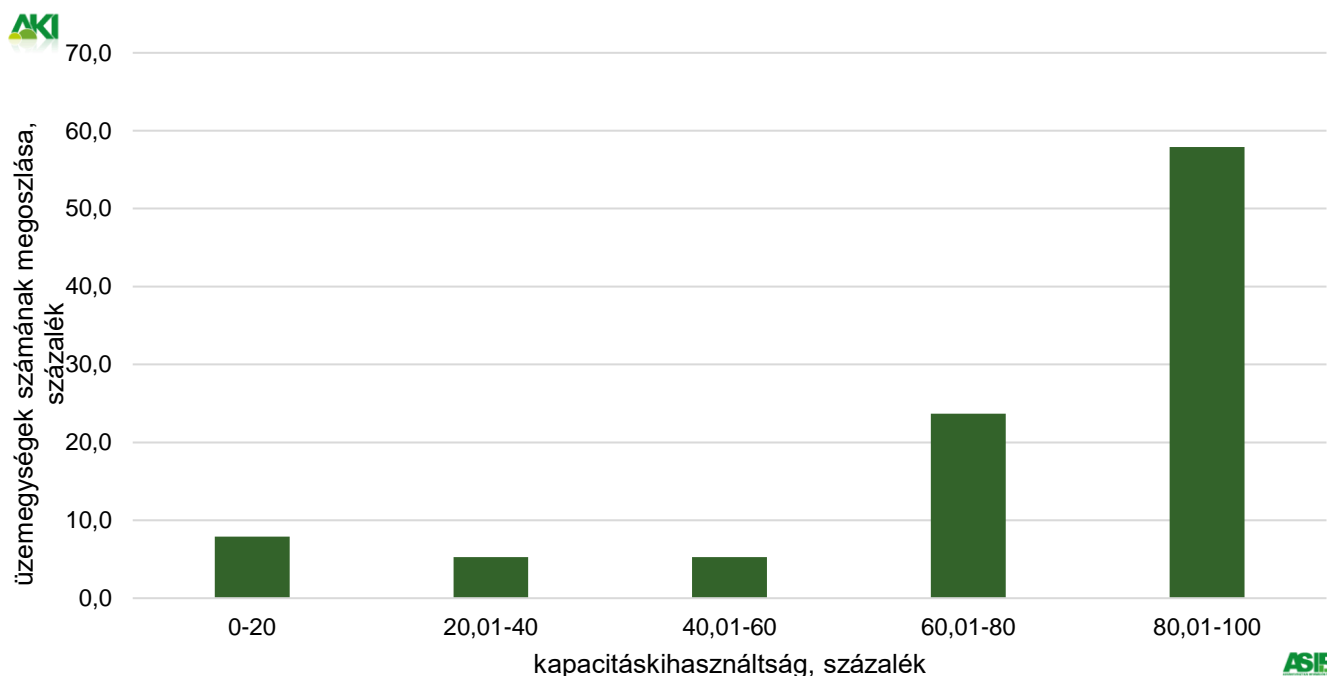
A hobbiallateledel-gyártással foglalkozó, adatot szolgáltató takarmánygyártó sort működtető vállalkozások 84,6 százalékának a haszon- és hobbiallateledelgyártás (1091 és 1092) a főtevékenysége, viszont az egyik piacvezető cég besorolása a 1082-es szakághoz tartozik (amely cég a termelés közel 20 százalékát

biztosítja). A hobbiallat-takarmányt gyártó sorok adatai nagyon jó lefedettséggel bírtak, minden piacvezető cég küldött adatot 2020-ra vonatkozóan.

A beküldött információk alapján a hobbiallat-takarmány gyártóinak súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága 81,5 százalék (+9,5 százalékpont 2017-hez képest) a TOP 5 cégé 80,0 százalék volt 2020-ban. A beérkezett adatok alapján a termelővonalakon előállítható hobbiallat-eledel mennyisége 198,7 tonna volt óránként 2020-ban (2017-hez képest 59 százalékkal növekedett, amit az adatszolgáltatásban résztvevő cégek számának emelkedése eredményezett). A hobbiallateledel-gyártó vonalakon átlagosan évi 226 napon és napi 13 órában termeltek. A 2020-ban megtermelt hobbiallat eledel 80,7 százalékát a TOP 5 cég 7 telephelyén állították elő (14. táblázat).

A beérkezett adatok alapján a gyártóvonalak 81,6 százaléka magas, illetve nagyon magas kihasználtsággal működött (44. ábra). A közepes és alacsony tartományba esett az üzemegységek 5,3-5,3 százaléka, míg a fennmaradó 7,9 százalék az alacsony kategóriába tartozott 2020-ban.

44. ábra: A hobbiallateledel gyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

ASIR

Italgyártás

1101 Desztillált szeszes ital gyártása

Magyarországon a desztillált szeszes ital gyártás szakágazatban működő vállalkozások majdnem mindegyike hazai tulajdonban, 61,75 százalékban magán, 38,05 belföldi társaság tulajdonában volt a 2019. évi NAV-adatbázis alapján. Külföldi tulajdonú cég az összes vállalkozás 0,2 százalékát tette csak ki.

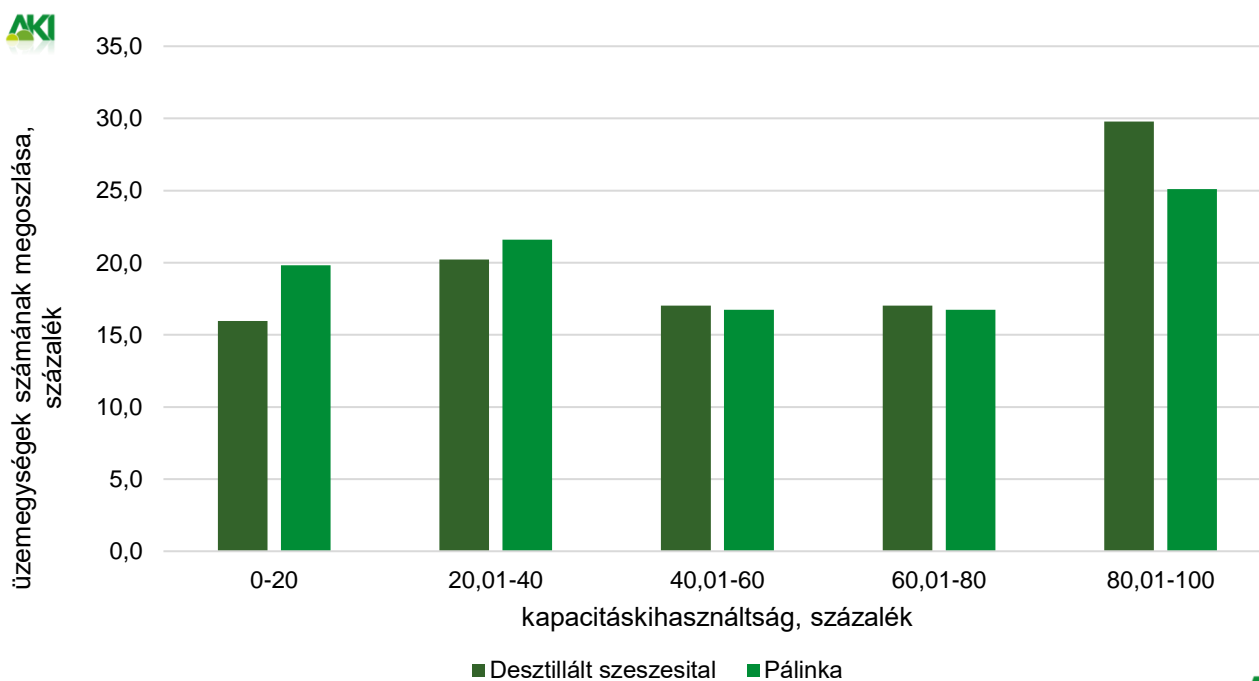
A pálinkakészítés többnyire szezonális tevékenység, a beérkezett 222 üzemegység adatai alapján átlagosan 112 üzemnapon történt pálinkafőzés, napi 10 órán keresztül, a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 29,9 százalék volt 2020-ban. 60 százaléknál magasabb kapacitáskihasználtsággal a pálinkafőzők 42, a desztillált szeszesital-gyártó szervezetek 47 százaléka dolgozott. A pálinkafőzéssel foglalkozó vállalkozások kilenczede a desztillált szeszesital-gyártása szakágazatba tartozott 2020-ban, 14 egyéb szakágazat osztozott az üzemszámárány fennmaradó egytizedén. Az összes termelt mennyiség 95 százalékát a desztillált szeszes ital szakágazati besorolású cégek állították elő,

míg öt százalékot képviseltek az egyéb szakágazatban tevékenykedő vállalkozások.

A pálinkafőzés területi alapú megoszlása alapján a Észak-Alföldön, Észak-Magyarországon a található a legnagyobb, Közép-Magyarországon pedig a legkisebb összesített kapacitás. A termelt mennyiség – a kapacitásokkal összhangban – szintén az Északi régiókban volt a legmagasabb 2020-ban (46. ábra).

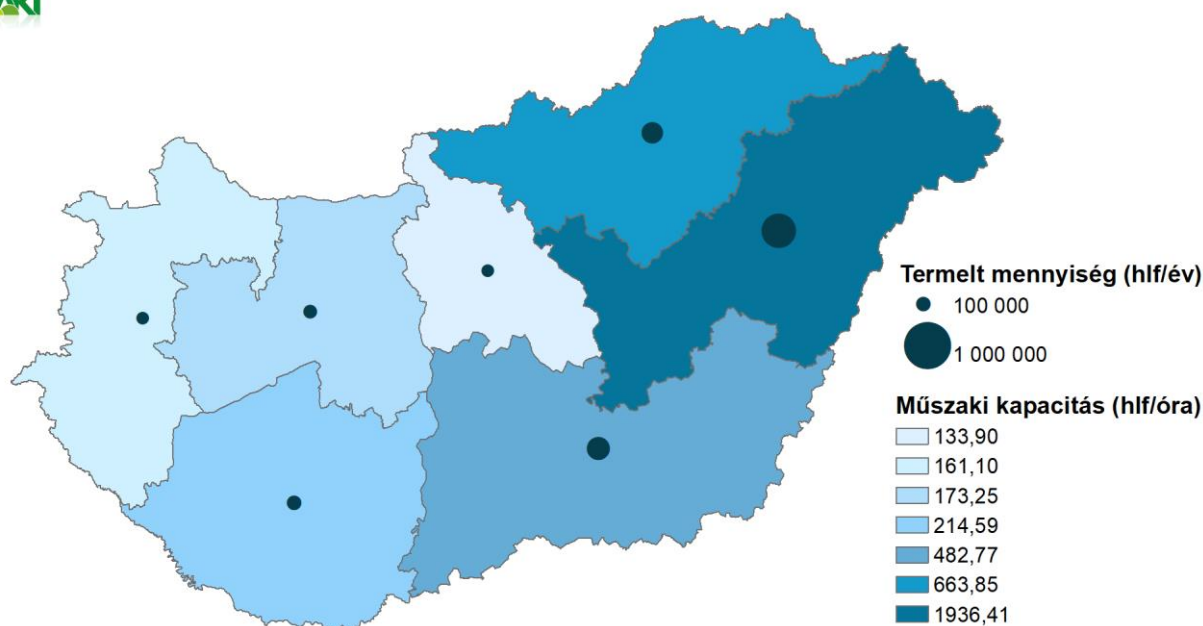
A desztillált szeszesital-gyártás is a szezonális tevékenységek közé tartozik, átlagosan 118 üzemnapon keresztül folyt a gyártás napi 10 órában. A desztillált szeszesital-gyártó vonalak esetében a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 87 százalék volt 2020-ban a beérkezett 89 üzemegység adatai alapján. A legnagyobb gyártó cég nélkül a többi 88 vállalkozás súlyozott kapacitáskihasználtsága 31 százalékot tett ki. A desztillált szeszesital-gyártással foglalkozó vállalkozások több mint kilenczede a desztillált szeszesital-gyártása szakágazatba tartozott 2020-ban, 5 egyéb szakágazat osztozott az üzemszámárány fennmaradó részén.

45. ábra: A desztillált szeszesital és pálinka gyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

46. ábra: A pálinkafőzés termelt mennyiségének és műszaki kapacitásának alakulása régiónként, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

15. táblázat: A hazai TOP 5 desztillált szeszesital és pálinka gyártás részesedése az összes termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	hektoliterfok/év	százalék
Desztillált szeszesital-gyártás	99,4	168 741 076,0	88,1
Pálinkafőzés	32,9	431 715,0	78,1

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

1102 Szőlőbor termelése

A 2019. évi NAV-adatbázis alapján a szőlőbor termelése szakágazatban működő vállalkozások főként hazai társaságok tulajdonában (32,4 százalék), külföldi tulajdonban (32 százalék) és belföldi magántulajdonban (25,7 százalék) voltak. A 1102-es szakágban 9,2 százalék erejéig jelen volt az állami tulajdon is.

A gyümölcsbor termelése szakágazatban a tulajdonosi arány sokkal koncentráltabb: a cégek 99,8 százaléka hazai magántulajdonban, 0,2 százaléka pedig külföldi tulajdonban volt.

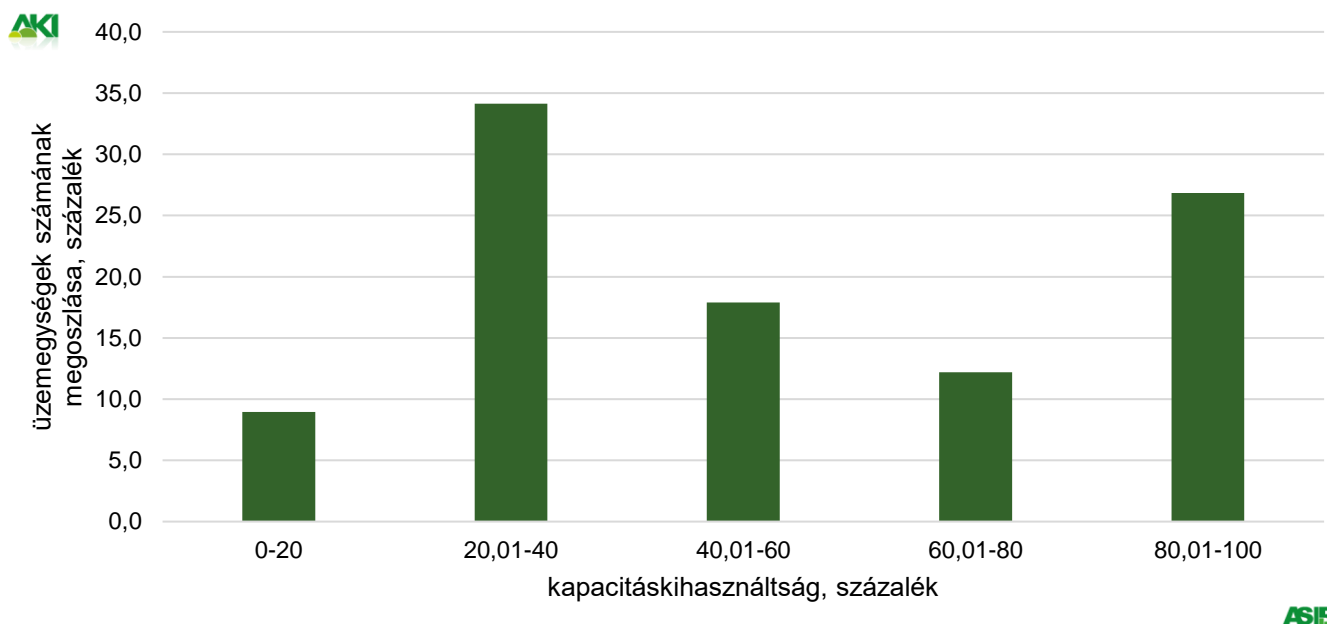
A szőlőfeldolgozással foglalkozó élelmiszeripari vállalkozások közel 40 százaléka magas, illetve nagyon

magas kapacitás-kihasználtsággal dolgozott a vizsgált évben. A 20-40 százalék közötti kihasználtság az üzemegek harmadára volt jellemző. A közepes kategóriába a cégek 17,9 százaléka tartozott, 20 százalék alatti kihasználtsággal pedig a vállalkozások kevesebb, mint egytizede működtette gyártósorát (47. ábra).

A szőlőfeldolgozás szezonális tevékenység, 2020-ban átlagosan 30 üzemnapon keresztül folyt a termelés napi 7 órában. A vonalakon 145 ezer tonna szőlőt dolgoztak fel, a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság 33,1 százalék volt.

47. ábra: A szőlőfeldolgozó vonal kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020

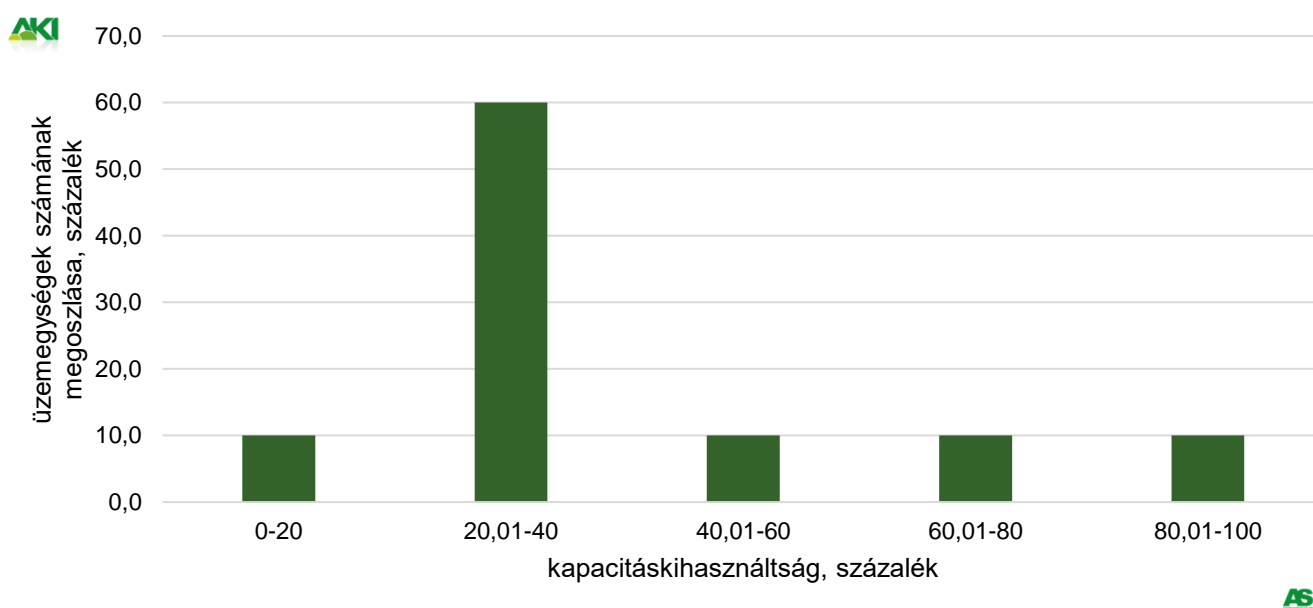

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A gyümölcsbort feldolgozó üzemegységek 60 százalékára 20-40 százalék közötti kapacitás-kihasználtság volt jellemző. A többi kategória mindegyikében 10 százalékkal képviselték magukat a cégek. (48. ábra).

A gyümölcsbor-feldolgozás is többnyire idényszerű tevékenység, a vizsgált évben átlagosan 61 üzemnapon keresztül folyt a gyártás napi 6 órában. A gyümölcsbor-feldolgozó vonalakon 4,7 ezer tonna gyümölcsöt dolgoztak fel, a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság 25,1 százalék volt.

48. ábra: A gyümölcsbor-feldolgozó vonal kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

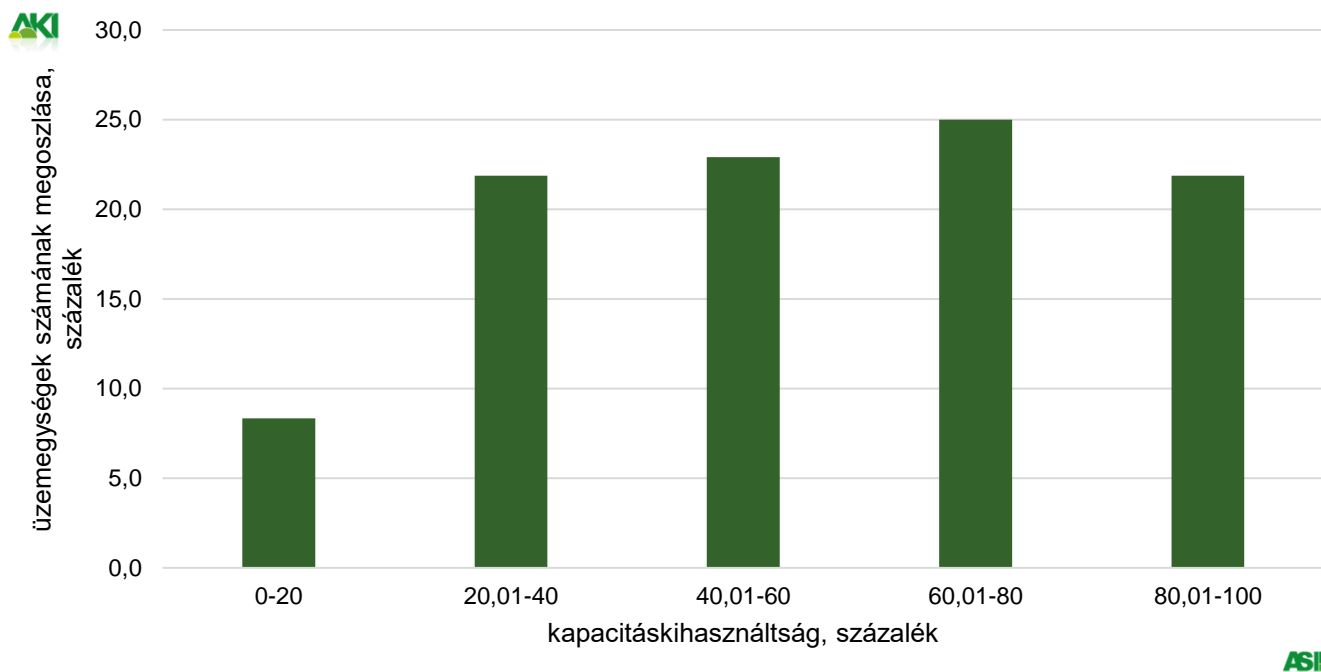
A beküldött adatok alapján a borpalackozó berendezésekkel rendelkező szervezetek 8,3 százaléka működött 2020-ban nagyon alacsony kihasználtsággal. A többi kategóriában a vállalkozások kapacitás-kihasználtsága 22-25 százalék között mozgott (49. ábra).

A borpalackozó vonalakon – 0,75 literes vezérgyártmányra számolva – 565,9 millió darab palackot állítottak elő a vizsgált évben, a kapacitás-kihasználtság

súlyozott átlaga 57,3 százalékot tett ki. A gyártósoron átlagosan 74 napon keresztül folyt a termelés napi 7 órában.

A fehérborerjesztő tartálykapacitás 110,9 millió liter volt a vizsgált évben, vörösborerjesztő tartályból 31,5 millió liter állt rendelkezésre. A gyümölcsborerjesztő tartálykapacitás ennek töredéke, 2,5 millió liter volt.

49. ábra: **A borpalackozó berendezések kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A szőlőfeldolgozó vonallal rendelkező TOP 5 vállalkozás az összes termelés 44,2 százalékát fedte le 2020-ban (16. táblázat). A legnagyobb üzemek éves termelése 64,1 ezer tonna volt. A beérkezett adatok jól tükrözik, hogy a szőlőbortermelés főként a közepes és a kisebb borászatokban folyik. A vizsgált gyártóvonalak közül a TOP 5 gazdasági társaság termelésének

aránya a gyümölcsbor feldolgozó vonal esetén volt a legmagasabb, 96,9 százalék, a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság viszont a legalacsonyabb, 25,8 százalék. A borpalackozó berendezést üzemeltető öt legmeghatározóbb cég termelése 468,4 millió darab volt a vizsgált évben, ami az összes termelés 82,8 százalékát foglalja magában.

16. táblázat: A hazai TOP 5 szőlő- és gyümölcsbor termelő vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék		százalék
Szőlőfeldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	44,2	64 140,0 tonna/év	30,0
Gyümölcsbor feldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	96,9	4 535,0 tonna/év	25,8
Borpalackozó berendezés (0,75 l-es vezérgyártmány)	82,8	468 356,0 ezer db/év	61,2
Fehérbor erjesztőtartály ^{a)}	76,6		
Vörösbor erjesztőtartály ^{a)}	49,5		
Gyümölcsbor erjesztőtartály ^{a)}	95,1		
Pezsgő erjesztőtartály ^{a)}	99,7		

^{a)} TOP 5 műszaki kapacitásának aránya az összes kapacitáshoz képest
Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1105 Sörgyártás

A nagy sörgyártók elsősorban hazai piacra termelnek, viszont a fogyasztók körében egyre keresettebbek a kézműves termékek. A pandémia 2020-ban a sörgyártókat érintette a legérzékenyebben, az 5 legnagyobb gyártó teljes forgalma 7,5 százalékkal, 6177 millió hektoliterre csökkent le, a hazai értékesítésük 9 százalékkal 5,657 millió hektoliterre esett vissza az előző évhez képest a Magyar Sörgyártók Szövetségének adatai szerint.

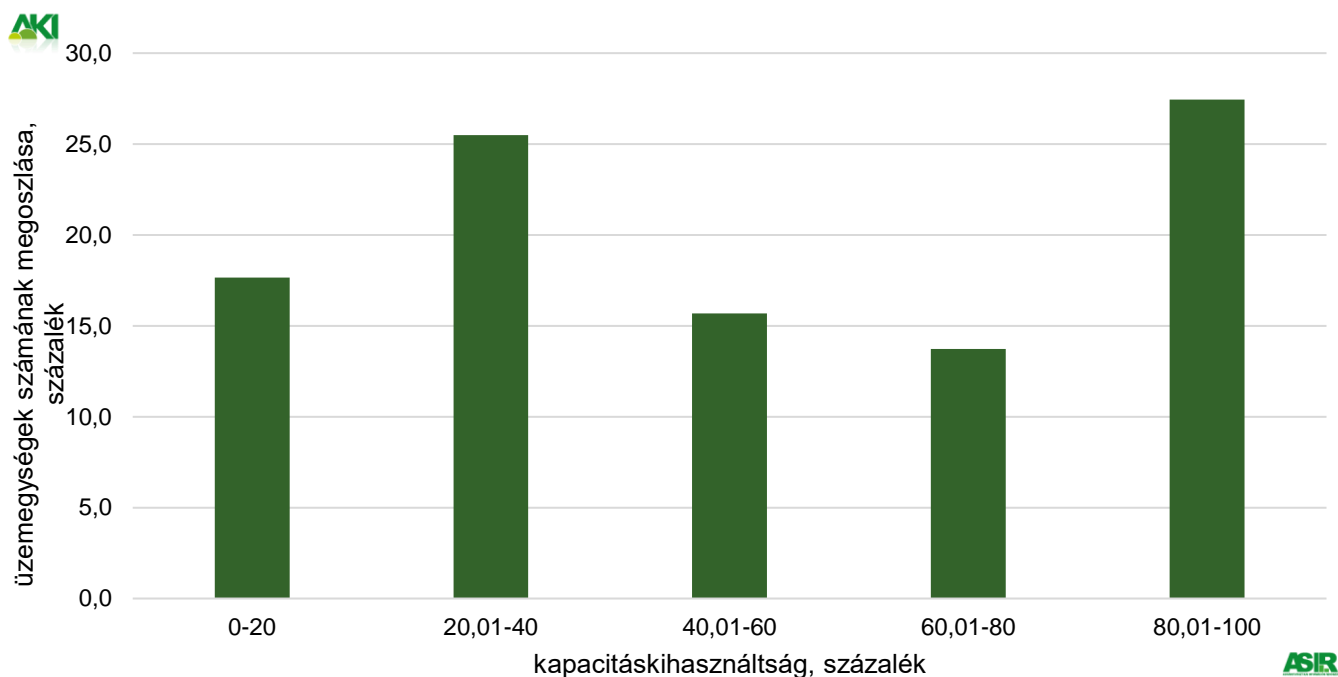
A járvány következményei folytatódtak 2021-ben is, mivel az év elején a hordós sörök eladása megszűnt, majd az előző évhez képest alacsonyabb szinten, de folytatódott. Ezzel szemben a kiskereskedelmi láncokon keresztül értékesített palackos sörök és aludobozos termékek forgalma növekedett. 2021-ben erősödő piaca van a prémium söröknek és az alkoholmentes söröknek hazánkban. A 2020 év végi kereskedelemről szóló törvény módosításával 2021 második felétől hazánkban a kisüzemi sörfőzdék jobban előtérbe kerülhetnek a pár százalékos piaci részesedésüket növelhetik a jövőben.

A 2019. évi NAV-adatbázis alapján a sörgyártás szakágazatban működő vállalkozások főként állami és külföldi (47 és 46,2 százalék) tulajdonban voltak. Ezen kívül a hazai társaságok 3,8, míg a hazai magántőke 2,9 százalékban képviseltette magát a jegyzett tőke arányában a sörgyártásban.

A sörgyártó vonalra 55 vállalkozástól kaptunk adatokat, melyből 51-nél folyt termelés 2020-ban. A cégek 80 százalékának főtevékenysége a sörgyártás (1105) volt.

A sörgyártó vonalakon egy óra alatt termelhető mennyiség 264,7 ezer liter volt hazánkban 2020-ban, ennek 96,8 százalékát adta az 5 legnagyobb cég a beérkezett adatok alapján, Magyarországon erős a koncentráció ebben a szakágazatban. A sörgyártó vonalon nagyon alacsony, illetve alacsony kapacitáskihasználtságot ért el a vállalkozások közel 45 százaléka. A sörgyártó vállalatok 40 százaléka magas vagy nagyon magas kapacitáskihasználtsággal dolgozott 2020-ban (50. ábra). A gyártóvonalak esetében a kapacitáskihasználtság súlyozott átlaga 57,4 százalék volt a beérkezett adatok alapján.

50. ábra: Sörgyártás kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

17. táblázat: A hazai TOP sörgyártó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	ezer liter/év	százalék
Sörgyártó vonal	96,8	565 060,3	57,3

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

1107 Üdítőital, ásványvíz gyártása

Az alkoholmentes italok gyártása az ásványvíz-palackozó vonalat, az energiatital-gyártó és az üdítőital-gyártó vonalakat foglalja magában. Az energiatital-gyártó vonal kapacitás-kihhasználtságának elemzése az alacsony üzemszám miatt nem lehetséges.

Magyarországon – a 2019. évi NAV-adatbázis adatai alapján – az üdítőital, ásványvíz gyártása szakágazatban 73,7 százalékos aránnyal a külföldi tulajdonú cégek domináltak. Hazai magántulajdonban a vállalkozások közel 16 százaléka volt, a belföldi gazdasági társaságok részaránya 10,2 százalékot tett ki.

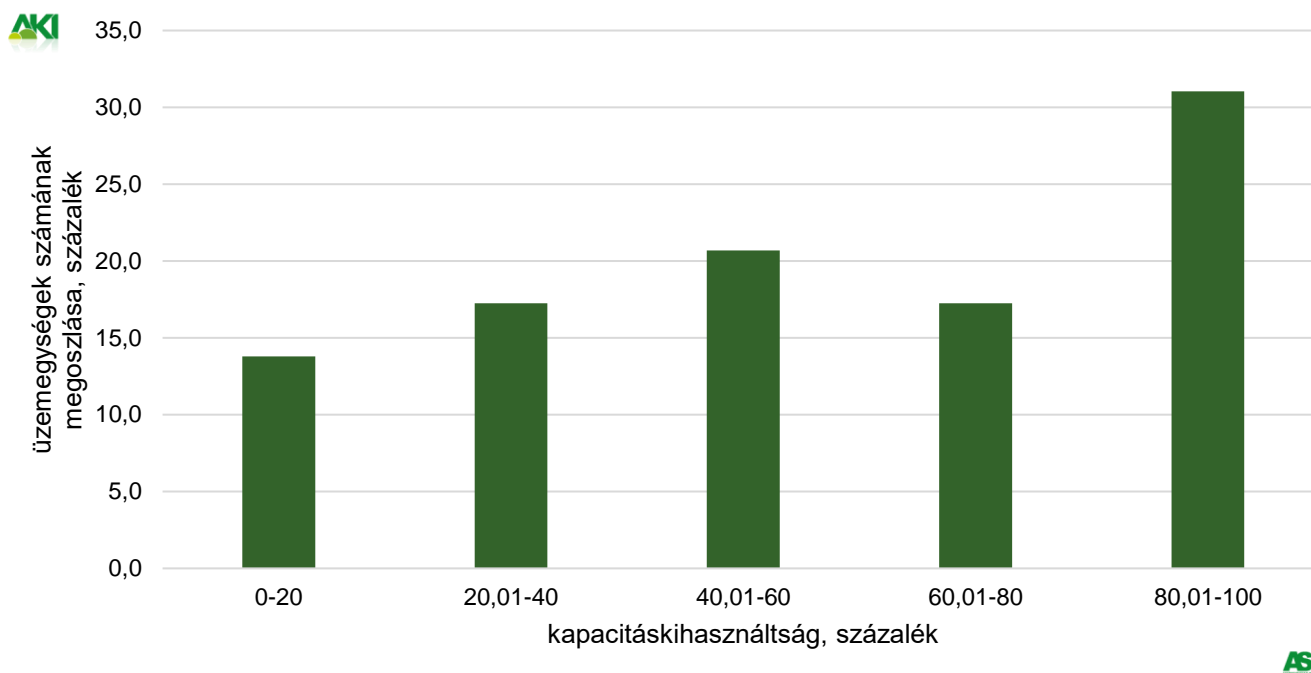
A beérkezett adatok alapján az ásványvíz-palackozó vonalat a cégek csaknem fele (48,3 százaléka) magas,

illetve nagyon magas kihasználtsággal működtette 2020-ban. Közepes kihasználtság az üzemegységek 20,7 százalékára volt jellemző, míg a két alacsonyabb kategóriába a vállalkozások közel harmada (31 százaléka) tartozott. (51. ábra)

A statisztikai jelentést beküldött ásványvíz-palackozó cégek által előállított termelt mennyiség 692,6 millió liter volt a vizsgált évben, a vállalkozások súlyozott átlagos kapacitás-kihhasználtsága 46,6 százalékot tett ki. Az üzemegységek átlagosan 170 üzemnapon közel 9 órán át dolgoztak 2020-ban.

51. ábra: Az ásványvíz-palackozó vonal kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A 0,5 literes ásványvízgyártás során magas, illetve nagyon magas kapacitás-kihasználtsággal a cégek harmada működtette palackozó vonalát, 1,5 literes kiszérelés esetén ez az arány meghaladta az 50 százalékot. A közepes kategóriába a vállalkozások ötöde tartozott mind a 0,5 literes, mind a 1,5 literes ásványvíz palackozó vonatkozásában. A vizsgált időszakban a 0,5 literes kiszérelésű ásványvizet palackozó vonalon a 40 százalék alatti kihasználtság a cégek közel felére (46,7 százalék), az 1,5 literes ásványvizet palackozóknak pedig a negyedére volt jellemző (52. ábra).

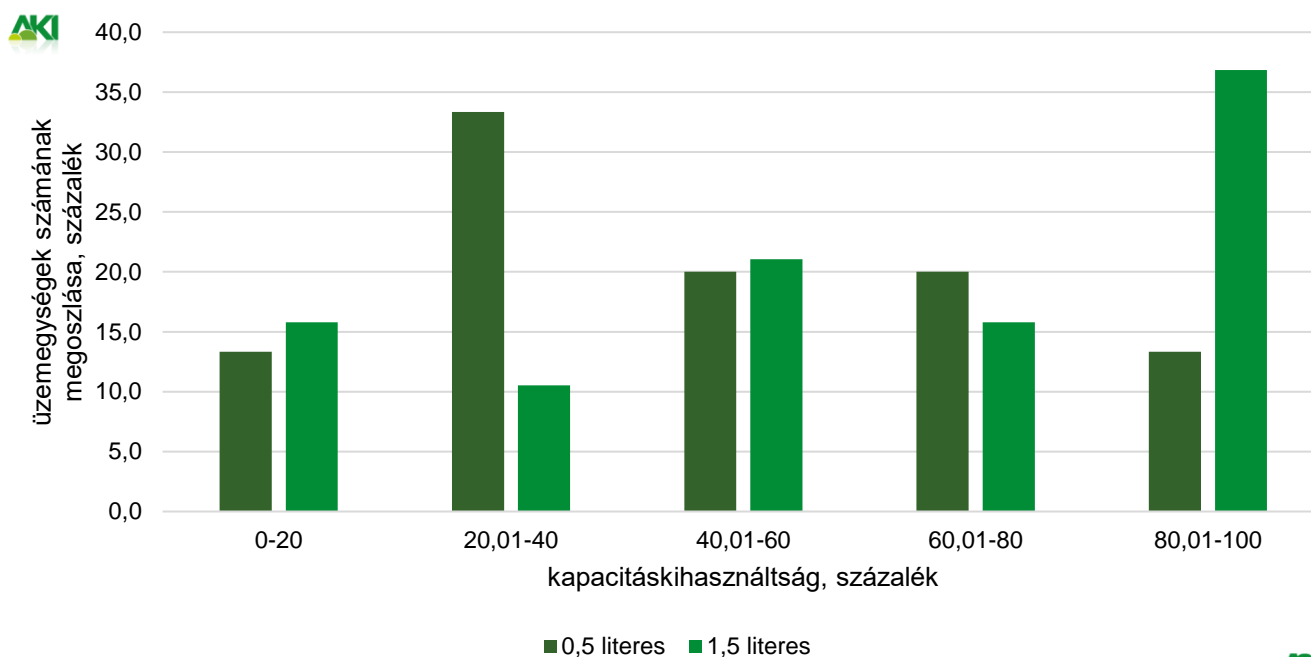
Éves szinten a 0,5 literes kiszérelésből 71,8 millió litert állítottak elő, az 1,5 literesből pedig 467,2 millió litert. A világjárvány miatt elrendelt vészhelyzeti intézkedések súlyosan érintették a szakágazatot. Az üdítő

és ásványvíz gyártásával foglalkozó vállalkozások a szállodák, éttermek, kávéházak bezárása miatt hosszú hetekre elestek a HoReCa szektor által biztosított állandó piactól.

A 0,5 literes ásványvíz palackozással foglalkozó üzemegységek átlagosan 101 napon keresztül napi 9 órában üzemeltek, a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság 53,1 százalék volt 2020-ban.

A beérkezett adatok alapján az 1,5 literes ásványvizet palackozó cégek átlagosan 149 üzemnapon napi 11 órán át dolgoztak. A palackozó vonalra jellemző kapacitás-kihasználtság súlyozott átlaga 50,8 százalék volt.

52. ábra: A 0,5 literes és az 1,5 literes kiszerelésű ásványvíz-palackozó vonalak kapacitáskihasználtságának megoszlása, 2020

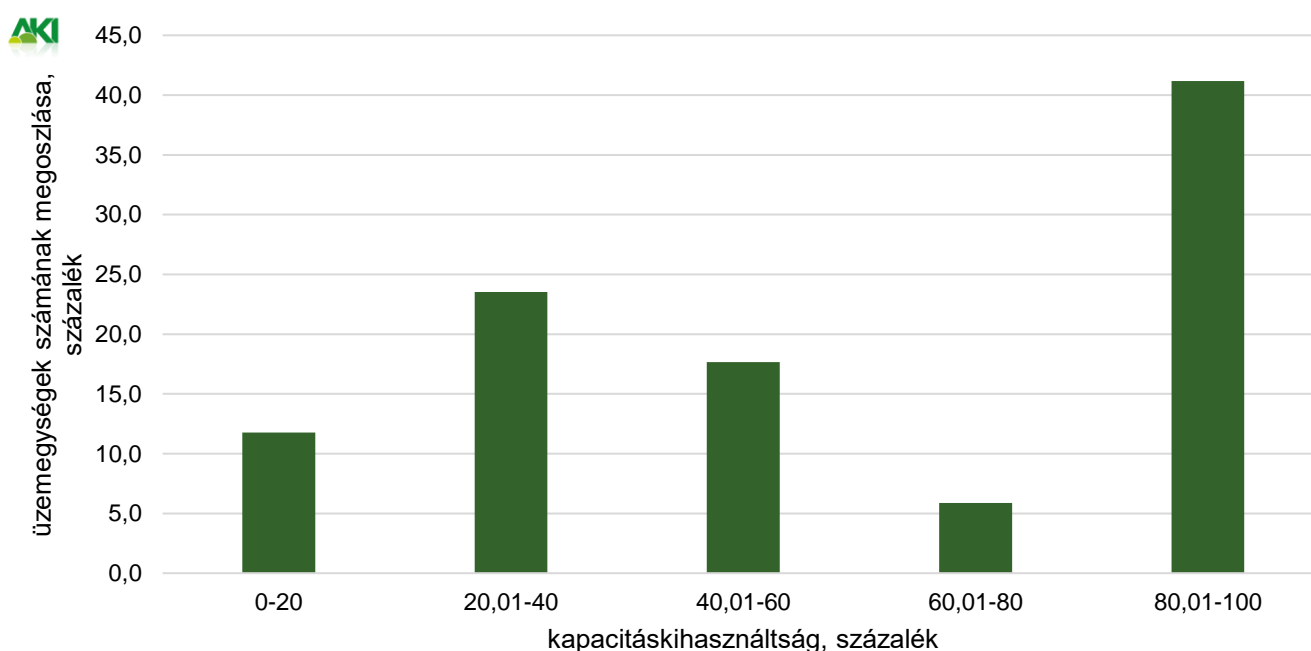

Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

Az üdítőital gyártóvonalon a telephelyek közel fele (47,1 százalék) magas, illetve nagyon magas kihasználtsággal működött 2020-ban. A közepes kategóriába a cégek 17,6 százaléka volt sorolható. A 40 százalék alatti kapacitás-kihasználtság az üzemegységek

harmadát (35,3 százalék) érintette (53. ábra). A vizsgált évben 751 millió liter üdítő került le a gyártóvonalakról, a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság csupán 38,1 százalékot tett ki. Az üdítőital gyártósorra átlagosan 194 üzemnap és 14 óra volt jellemző.

53. ábra: Az üdítőital- gyártó vonal kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020

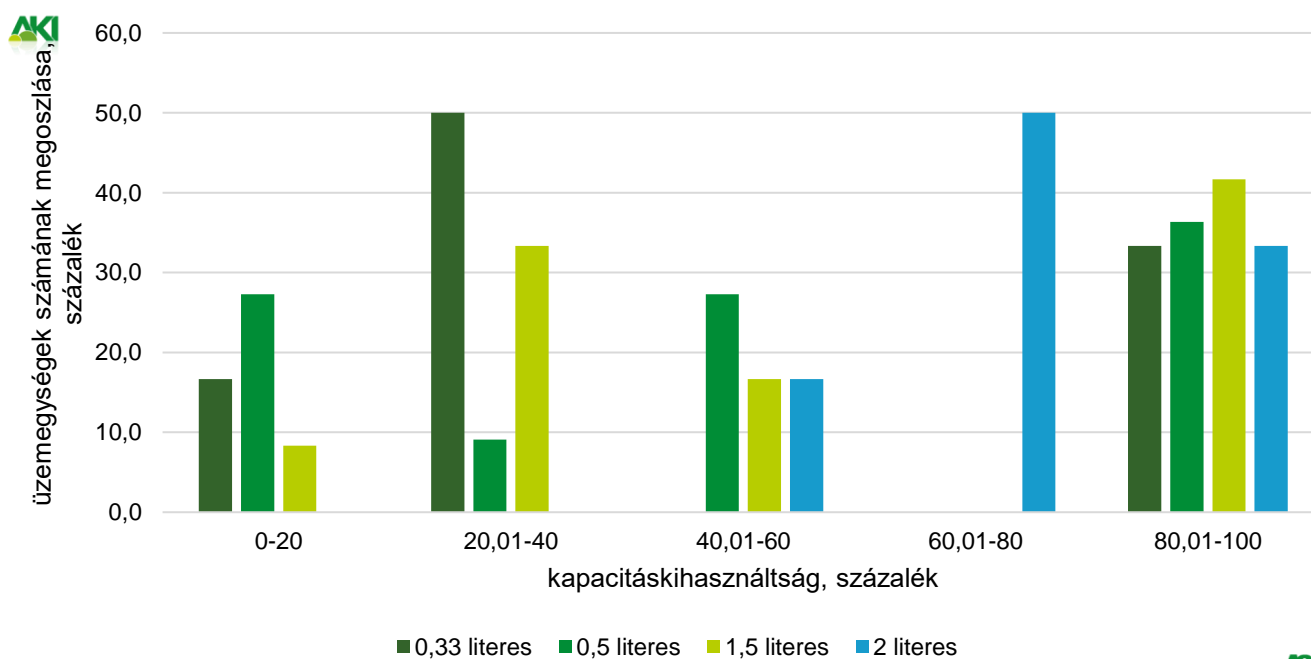
Forrás: AKI Agrárstatistikai Osztály

A beérkezett adatok alapján megállapítható, hogy az üdítőital gyártó cégek 30-40 százaléka nagyon magas kihasználtsággal működött a vizsgált évben. A 60-80 százalék közötti kapacitás-kihasználtsággal csupán a 2 literes kiszerezésű üdítő gyártó telephelyek bírtak (ezen üzemegységeknek azonban 40 százalékos kihasználtság alatti palackozó vonala egyáltalán nem volt). Az alacsony és nagyon alacsony kategóriák főként a 0,33 literes kiszerezésű üdítő gyártó vonalakra voltak jellemzőek (66,7 százalék), de a 0,5 és az 1,5 literes üdítő előállító cégek aránya is 36,4, illetve 41,7 százalék volt (54. ábra).

Legnagyobb mennyiségben (285,1 millió liter) 1,5 literes üdítő gyártottak a vizsgált évben, a legmagasabb óránkénti műszaki kapacitással (181,1 ezer liter/óra) is ez a gyártósor rendelkezett. A különböző kiszerezésű üdítőital gyártó vonalak esetében a súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság 29,4 és 70,0 százalék között mozgott 2020-ban. Az alacsonyabb kihasználtságok a pandémia miatt hozott korábban már említett vészhelyzeti intézkedések hatásával magyarázhatóak. A vizsgált kiszerezéseket előállító vonalakat tekintve a gyártósorok átlagosan 123 üzemnapon napi 15 órán át működtek az üzemegységekben.

54. ábra: **A 0,33 literes, a 0,5 literes, az 1,5 literes és a 2 literes üdítőital-gyártó vonalak kapacitás-kihasználtságának megoszlása, 2020**

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

A különböző kiszerezésű üdítők közül az 1,5 literes üdítő gyártó vonal kivételével a többi gyártósoron majdnem teljes egészében lefedi az össztermelést a TOP 5 gazdasági társaság. Az előállított éves mennyiséget tekintve az 1,5 literes kiszerezésből gyártotta a TOP 5 üzem a legnagyobb mennyiséget, 216,9 millió litert. A súlyozott átlagos kapacitás-kihasználtság a

meghatározó öt cég esetében megegyezik a szakágazatban tevékenykedő összes adatot szolgáltató üzemre számított kapacitás-kihasználtsággal (18. táblázat).

Az ásványvíz palackozó vonalak az üdítőhöz hasonlóan az összes termeléshez viszonyítva 100 százalékhoz közeli arányt képviselnek, súlyozott kapacitás-kihasználtságuk pedig meghaladja az 50 százalékot.

18. táblázat: **A hazai TOP 5 üdítőital és ásványvíz gyártó vállalkozás részesedése a termelésből gyártóvonalanként, 2020**

Gyártóvonal	TOP 5 termelésének aránya az összes termeléshez képest	TOP 5 termelése	TOP 5 súlyozott átlagos kapacitáskihasználtsága
	százalék	ezer liter/év	százalék
Üdítőital gyártó vonal	85,2	639 872,4	38,3
Üdítőital gyártó vonalból: 0,33 l-es kiszerelésű	100,0	55 939,9	29,4
Üdítőital gyártó vonalból: 0,5 l-es kiszerelésű	96,1	77 065,9	30,4
Üdítőital gyártó vonalból: 1,5 l-es kiszerelésű	76,1	216 861,9	36,1
Üdítőital gyártó vonalból: 2 l-es kiszerelésű	99,9	171 944,0	70,0
Ásványvíz palackozó vonal	91,0	630 530,2	45,4
Ásványvíz palackozó vonalból 0,5 l-es kiszerelésű	99,0	71 195,6	53,6
Ásványvíz palackozó vonalból 1,5 l-es kiszerelésű	96,1	448 840,0	51,6

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

Táblázatok

19. táblázat: Húsfeldolgozás, -tartósítás, Baromfihús feldolgozása, tartósítása, Tojás feldolgozása, Hús-, baromfihús-készítmény gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag/ termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasznáلتság, százalék	Telephelyek száma
Sertésvágó vonal	3 527 db/óra	4 533 143 db/év	6	181	78,0	93
Marhavágó vonal	189 db/óra	97 083 db/év	5	119	51,6	37
Daraboló, csontozó vonal, sertés	217 tonna/óra	305 751 tonna/év	7	206	78,7	61
Soványbaromfi-vágó vonal	79 ezer db/óra	169 218 ezer db/év	8	212	81,2	31
Töltelékes húskészítménygyártó vonal	45 tonna/óra	74 299 tonna	7	187	59,7	87
Tojásosztályozó feldolgozó vonal	1010 ezer db/óra	1 352 873 ezer db/év	5	297	67,2	63
Tojáslé-gyártó vonal (feldolgozott nyersanyag)	92 ezer db/óra	115 698 ezer db/év	7	245	65,6	3

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

20. táblázat: **Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitás-kihhasználtság, százalék	Telephelyek száma
Csemegekukorica-konzerv (feldolgozott nyersanyag) gyártó vonal	318	401 601	24	78	66,6	10
Zöldborsó-konzerv (feldolgozott nyersanyag) gyártó vonal	125	44 237	24	27	48,7	10
Meggybefőtt (feldolgozott nyersanyag) gyártó vonal	80	36 800	18	29	57,0	11
Darabos savanyúság (feldolgozott nyersanyag) gyártó vonal	61	21 966	7	83	47,9	53
Vágott savanyúság (feldolgozott nyersanyag) gyártó vonal	45	9 083	6	92	42,2	53
Gyorsfagyasztott zöldség gyártó vonal	99	157 075	15	152	39,3	20
Gyorsfagyasztott gyümölcs gyártó vonal	24	12 000	11	101	63,5	12

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

21. táblázat: **Olaj gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitás-kihhasználtság, százalék	Telephelyek száma
Olajosmag-feldolgozás (napraforgó egyenértékben)	297 892	1 900 016	13	200	87,7	21
Hidegen sajtolt olajgyártás	3 735	4 267	8	180	43,2	21
Kenhető étkezési zsírok gyártása ^{a)}	4 502	3 481	7	154	55,2	25

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

22. táblázat: Tejtermék és jégkrém gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag/ termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskiszárlás, százalék	Telephelyek száma
Pasztöröző berendezés (feldolgozott nyersanyag)	854 ezer liter/óra	1 560 404 ezer liter/év	9	246	37,5	66
Pasztörözött tejfélésegeket és tejkészítményeket gyártó vonal	196 ezer liter/óra	294 738 ezer liter/év	9	238	34,7	35
UHT-tejféleségeket és tejkészítményeket gyártó vonal	119 ezer liter/óra	309 590 ezer liter/év	18	216	45,1	10
Savanyú tej és sav. tejszínekészítményeket gyártó vonal	120 ezer liter/óra	123 986 ezer liter/év	8	206	37,9	41
Tejszíngyártó vonal	85 ezer liter/óra	14 251 ezer liter/év	9	191	4,6	22
Vajgyártó vonal	6 tonna/óra	5 951 tonna/év	8	141	40,4	20
Vajkrémgyártó vonal	8 tonna/óra	6 281 tonna/év	13	151	36,5	15
Túrógyártó vonal	24 tonna/óra	27 003 tonna/év	10	187	44,1	40
Desszert jellegű sajt- (túró) készítményeket gyártó sor	7 tonna/óra	16 775 tonna/év	13	197	44,2	12
Natúrsajt-gyártó vonal (az érleléssel)	25 tonna/óra	68 508 tonna/év	11	182	69,6	50
Ömlesztettsajt-gyártó vonal	18 tonna/óra	23 351 tonna/év	16	213	27,3	13
Tejporgyártó vonal	5 tonna/óra	1 788 tonna/év	15	141	35,8	4
Tejsavóporgyártó vonal	4 tonna/óra	7 548 tonna/év	18	223	64,6	4
Jégkrémgyártó vonal	71 tonna/óra	146 558 tonna/év	5	118	29,5	46

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

23. táblázat: **Malomipari termék gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) tonna/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Búzaőrölő vonal	295	1 332 335	16,4	234,1	77,7	49
Kukoricaőrölő vonal	244	1 586 109	14,8	220,1	88,2	13
Rozsőrölő vonal	10	8 982	11,5	173,7	37,5	9
Gabona reggeli étel, puffasztott, extrudált kész. élelmiszer	4	10 397	11,2	188,3	68,6	23
Gabonatórolótér [tonna/egyszeri]	725 047					

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

24. táblázat: **Kenyér; friss pékáru gyártása, tartósított lisztesáru gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Sütőipari terméket gyártó vonal (kenyérfeleségek feldolgozott nyersanyag)	109 470	191 971	10	309	50,4	414
Sütőipari pékáru terméket gyártó vonal (feldolgozott nyersanyag)	56 831	78 270	9	310	38,7	357
Tartósított lisztesáru gyártó vonal (termelt mennyiség)	37 189	92 688	10	204	54,8	72
Gyorsfagyasztott pékáru gyártóvonal (termelt mennyiség)	37 615	99 786	12	255	59,1	38
Sütőipari, cukrászati alapanyag gyártás	19 334	16 582	6	209	60,8	71

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

25. táblázat: **Tésztafélék gyártása, édesség gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/ termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Száraztésztagyártó vonal	56 773	108 683	8	189	66,6	64
Csokoládé és csokoládékészítményeket gyártó vonal	13 277	27 118	9	190	48,3	30
Cukorkaáru-gyártó vonal	7 921	24 349	10	181	76,7	18
Szaloncukorgyártó vonal	2 585	2 895	11	107	79,8	9
Marcipán gyártó vonal	160	166	7	143	87,9	4
Étrendkiegészítő gyártó vonal	8 496	11 046	8	195	33,2	22

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

26. táblázat: **Tea és kávé feldolgozás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás), kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/ termelt mennyiség, tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Tea csomagoló vonal	377	289,1	8	181	45,8	11
Kávékészítmény gyártó vonal	9 860	31 627	10	232	71,8	7
Kávépörkölő	2 710	4 846	7	258	59,1	9

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

27. táblázat: Fűszer, ételízesítő gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) kilogramm/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Feldolgozott fűszer, fűszerkeverék és szilárd ételízesítő gyártósor	17 652	65 893	10	176	72,0	21
Feldolgozott mártás, öntet, folyékony ételízesítő gyártósor	16 258	37 123	12	196	44,5	9
Fűszerpaprika őrlő gyártóvonal (szárított nyersanyagra)	3 129	4 795	10	152	65,8	9
Gyógynövény és fűszernövény csomagoló vonal	1 136	1 718	11	218	37,9	9

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

28. táblázat: Haszonállat-eledelel gyártása, Hobb állat-eledelel gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020

Haszonállattakarmány-gyártó sor	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) tonna/óra	Éves termelt mennyiség ezer tonna/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Haszonállat takarmány gyártósor	1 741	3 946	9	231	72,5	270
Hobb állat takarmány gyártósor	199	928	13	226	81,5	39
Granuláló gépsor (haszon és hobbi együtt)	924	2 436	12	219	68,3	111

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

29. táblázat: **Üdítőital, ásványvíz gyártása szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás) ezer liter/óra	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség ezer liter/év	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Üdítőital gyártó vonal	392	751 045	14	194	38,1	18
Üdítőital gyártó vonalból: 0,33 l-es kiszerelésű	106	55 955	15	66	29,4	7
Üdítőital gyártó vonalból: 0,5 l-es kiszerelésű	96	80 190	14	117	31,1	11
Üdítőital gyártó vonalból: 1,5 l-es kiszerelésű	181	285 140	16	168	33,5	12
Üdítőital gyártó vonalból: 2 l-es kiszerelésű	86	172 100	15	139	70,0	6
Ásványvíz palackozó vonal	440	692 614	9	170	46,6	30
Ásványvíz palackozó vonalból 0,5 l-es kiszerelésű	52	71 922	9	101	53,1	15
Ásványvíz palackozó vonalból 1,5 l-es kiszerelésű	231	467 153	11	149	50,8	21

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

30. táblázat: **Desztillált szeszes ital gyártása, Szőlőbor termelése, Gyümölcsbor termelése, Sörgyártás szakágazatba tartozó gyártóvonalak főbb kapacitásadatai, 2020**

Gyártóvonalak megnevezése	Az egy óra alatt termelhető mennyiség (műszaki kapacitás)	Éves feldolgozott nyersanyag/termelt mennyiség	Átlagos üzemórák száma, óra	Átlagos üzemnapok száma, nap	Súlyozott átlagos kapacitáskihasználtság, százalék	Telephelyek száma
Desztillált szeszes ital gyártása	27 153 hektoliterfok/óra	169 798 837 hektoliterfok/év	10	118	87,4	89
Pálinkafőzés	3 761 hektoliterfok/óra	1 310 677 hektoliterfok/év	9	112	29,9	222
Szőlőfeldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	1 294 tonna/óra	144 955 tonna/év	7	30	33,1	131
Gyümölcsbor feldolgozó vonal (feldolgozott nyersanyag)	153 tonna/óra	4 682 tonna/év	6	61	25,1	11
Borpalackozó berendezés (0,75 l-es vezérgyártmány)	4 800 ezer db/óra	565 904 ezer db/év	7	74	57,3	101
Fehérbor erjesztőtartály	110 848 ezer liter					
Vörösbőr erjesztőtartály	31 517 ezer liter					
Gyümölcsbor erjesztőtartály	2 482 ezer liter					
Pezsgő erjesztőtartály	675 ezer liter					
Sörgyártó vonal	265 ezer liter/óra	583 606 ezer liter/év	10	162	57,4	55

Forrás: AKI Agrárstatisztikai Osztály

